

Mikkelin kaupungin toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.7.2022

MIKKELI

Sisällys

1.	Johdon analyysi.....	1
1.1.	Yleinen talousnäky.....	1
1.2.	Talouden tasapainotustoimenpiteet.....	3
1.3.	Henkilöstömäärän kehitys.....	4
1.4.	Väkiluku ja työllisyys.....	4
2.	Yleinen taloudellinen tilanne.....	6
3.	Toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja korkotuotot.....	7
3.1.	Toimintatuotot.....	7
3.2.	Verotulot.....	8
3.3.	Valtionosuudet.....	8
4.	Toiminta- ja korkokulujen kehitys.....	9
4.1.	Toimintakulut.....	9
4.2.	Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä.....	10
5.	Koko kaupungin toteutuma 7/2022 ja toteutumisennuste.....	11
6.	Investoinnit ja rahoitus.....	14
6.1	Investoinnit.....	14
6.2	Rahoitus.....	21
6.3	Rahoituslaskelmaennuste.....	22
7.	Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen.....	23
7.1	Etelä-Savon Energia -konserni.....	23
7.2	Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu).....	24
7.3	Kiinteistökehitys Naistinki Oy.....	25
7.4	Metsäsairila Oy.....	26
7.5	Mikalo Oy.....	27
7.6	Mikkelin Asumisoikeus Oy.....	28
7.7	Mikkelin Jäähalli Oy.....	28
7.8	Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy.....	29
7.9	Mikkelin opiskelija-asunnot Oy.....	29
8.10.	Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy.....	30
8.11.	Mikkelin Ravirata Oy.....	31
8.	Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen	32
8.1	Hallinto- ja elinvoimapalvelut.....	32
8.2.	Mikkelin seudun ympäristölautakunta.....	38
8.3.	Kasvatus- ja opetuslautakunta.....	49
8.4.	Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta.....	63
8.5.	Kaupunkikehityslautakunta.....	74
8.6.	Etelä-Savon pelastuslaitos (taseyksikkö).....	87
8.7.	Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia.....	87
8.2	Vesiliikelaitos.....	90
9.	Säästöohjelmaseuranta.....	92

1. Johdon analyysi

1.1. Yleinen talousnäkökulma

Kuntakenttä on suuren uudistuksen kynnyksellä; vuosi 2022 on viimeinen nykyisellä tehtävänjaolla, kun sote-palveluiden tuottamisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Valmistautuminen historiallisen sote-uudistuksen voimaantuloon tapahtuu monin tavoin poikkeuksellisissa olosuhteissa, kun keväällä 2020 alkaneesta koronapandemian hoidosta aiheutuu edelleen merkittäviä lisäkustannuksia ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan luo merkittäviä kustannuspaineita, heikentää talousnäkökymiä ja kasvattaa epävarmuutta.

Mikkelin kaupungin taloustilanne on ollut haastava jo ennen koronapandemian alkua, sillä taseessa on ollut kumulatiivista alijäämää vuoden 2018 tilinpäätöksestä lähtien. Merkittävimmät haasteet ovat liittyneet kaupungin taloudellisen kantokyvyn ylittäviin sosiaali- ja terveystalouden kustannuksiin. Sama tilanne jatkuu myös alueen sote-palvelut tuottavan Essote-kuntayhtymän viimeisenä toimintavuonna, sillä aiempien vuosien tapaan suurimmat käyttötalouden ylityspaineet kohdentuvat tänäkin vuonna Essoten kuntalaskutukseen. Sote-uudistuksen rahoituslainsäädännön mukaan sote-kuntayhtymien jäsenkunnat joutuvat myös kattamaan kuntayhtymien tasaisiin mahdollisesti muodostuvat kumulatiiviset alijäämät vuoden 2022 loppuun mennessä, mikä edelleen kasvattaa kustannuspaineita ja sote-kuluihin liittyvää taloudellista riskiä.

Essoten tuoreimman ennusteen mukaan Mikkelin kaupungin kuntalaskutukseksi on arvioitu 237,4 miljoonaa euroa. Lisäksi Essoten tuloslaskelmaennuste on noin 29 miljoonaa euroa alijäämäinen, mikä tarkoittaa jäsenkunnille veloitetta kattaa tilikaudelta muodostuneet alijäämät. Mikkelin osuus vuoden 2022 alijäämästä on Essoten laskelman mukaan noin 17,7 miljoonaa euroa. Essoten sote-kustannukset Mikkelin kaupungille vuonna 2022 tulisivat näin ollen olemaan noin 255,1 miljoonaa euroa, joka ylittää talousarvion 226,7 miljoonan euron sote-laskutusvarauksen jopa 28,5 miljoonalla eurolla. Koronapandemian vaikutusten lisäksi Essoten laskutustason nousupainetta aiheuttavat pääasiassa palkkojen harmonisointi sekä työmarkkinaratkaisu. Lisäksi tammi-kesäkuun vaikea henkilöstötilanne on kasvattanut Essoten henkilöstökuluja huomattavasti.

Sote-kustannusten nettosummaa pienentävät tilikaudelle kohdentuvat koronatuotet. Lausuttavana oleen asetusluonnoksen mukaan avustuksia maksettaisiin kuitenkin testaamisen ja hoidon osalta vain kesäkuun loppuun asti. Koko kuntakenttä on syyskuun alussa päättyneellä lausuntokierroksella vaatinut laajalti kaikkien koronan aiheuttamien välittömien kustannusten korvaamista hallituksen aiemmin antaman sitoumuksen mukaisesti. Myös Mikkelin kaupungin talousarvio on laadittu tähän lupaukseen nojautuen.

Tammi-kesäkuun ajalta avustuksia on Essoten ilmoittamien testausmäärien sekä väkilukuun perustuvan yleisavustuksen perusteella odotettavissa noin 3,6 miljoonaa. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriöltä odotetaan päätöstä vuoden 2021 harkinnanvaraisesta korona-avustuksesta. Mikäli harkinnanvaraisesta avustuksesta myönnettäisiin, tuloutuisi se tilikaudelle 2022. Korona-avustukset pienentävät koko kaupungin tason sosiaali- ja terveydenhoitopalveluiden nettokustannusta, mutta eivät riitä kattamaan koronasta aiheutuvia kustannuksia, sillä maksettavat avustukset ovat todellisia kustannuksia matalammat. Essote tarkisti covid-testauksen kokonaishintaa syyskuussa takautuvasti koko vuodelle. Hinnantarkistus kasvattaa kuitenkin kuntayhtymälle muodostuvaa alijäämää, eikä siten kokonaiskuvassa pienennä Essoten kokonaiskustannuksia.

Essoten budjettiylitykset johtavat sote-uudistuksen siirtolaskennan tasausmekanismien johdosta pyryyn leikkauksiin Mikkelin kaupungin tulevien vuosien valtionosuusrahoituksessa. Essoten budjetissa pysyminen olisikin Mikkelin kaupungin tulevien vuosien talouden kannalta ensiarvoisen tärkeää. Käytettävissä olevien ennusteiden perusteella on selvää, että Essote ei tule pysymään jäsenkuntien kanssa sovitussa budjetissa ilman poikkeuksellisia järjestelyitä.

Venäjän helmikuussa Ukrainassa käynnistämän hyökkäyssodan vaikutukset näkyvät Mikkelin kaupungin palvelutuotannossa pääasiassa ukrainalaisille lapsille tuotettavien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluissa. OKM on ohjeistanut kuntia ukrainalaisten esi- ja perusopetuksen suhteen, ja esimerkiksi perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen rahoitetaan kunnille täysimääräisesti ja vuoden 2022 osalta takautuvasti perustuen läsnäolokuukausiin. Talousvaikutuksia aiheutuu edellä mainittujen lisäksi erityisesti sotatoimista seuranneen inflaation eli hintojen nousun sekä odotettua nopeamman korkojen nousun kautta. Ukrainassa käytävän sodan aiheuttama energiakriisi aiheuttaa Mikkelin kaupungin talouteen lisähaasteita erityisesti vuonna 2023.

Kuntaliiton elokuussa päivittämä verotuloennuste osoittaa noin 8,6 miljoonan euron ylitystä budjetoituun nähden. Verotulojen kehittyminen on ollut valtakunnallisesti huomattavasti kevään ennusteita vahvempaa. Päivitetyt valtionosuuslaskelmat ennakoivat noin 0,95 miljoonan euron talousarvioylitystä. Mikkelin on hakenut vuodelle 2022 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta. Koska korotus on harkinnanvarainen, ei sitä ole huomioitu tuloslaskelmaennusteissa.

Kaupungin tuloslaskelmaennusteissa on huomioitu seuraavat keskeiset poikkeamat:

- Toimintatuotot ylittävät kokonaisuutena alkuperäisen talousarvion noin 4 miljoonalla ja muutetun talousarvion noin 3,7 miljoonalla eurolla.
 - Toimintatuottojen ylittyminen johtuu pääasiassa budjetoimattomista korona-avustuksista. Ennusteissa ei kuitenkaan ole huomioitu Mikkelin kaupungin hakemaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön harkinnanvaraista lisäavustusta koronapandemian hoitamisesta aiheutuneisiin välittömiin sote-kustannuksiin. Valtionavustushaun päätökset valmistuvat syksyn 2022 aikana. Koska kyse on harkinnanvaraisesta avustuksesta, euromäärää ei ole ollut mahdollista arvioida ennakoiden tuloslaskelmaennusteeseen.
- Toimintakulujen arvioidaan kokonaisuutena ylittävän alkuperäisen talousarvion noin 26,4 miljoonalla eurolla, sekä Patu-säästöohjelman linjausten mukaisesti laaditun muutetun talousarvion 29,6 miljoonalla eurolla.
 - Toimintakulujen ylitys aiheutuu sote-kustannusten 28,5 miljoonan euron talousarvioylityksestä. Riskinä on, että ylitys toteutuu vielä tätäkin ennustetta suurempana.
 - TMT-maksussa on noin 0,6 miljoonan euron ylityspaine.
 - Henkilöstökulut alittavat alkuperäisen talousarvion noin 2,4 miljoonalla eurolla ja muutetun talousarvion noin 1,75 miljoonalla eurolla.
- Kuntaliiton ennusteen mukaan verotulot ylittyvät noin 8,6 miljoonalla eurolla
- Valtionosuudet ylittyvät noin 0,95 miljoonalla eurolla
- Poistoennusteeseen on lisätty Ihastjärven koulurakennuksen kahden miljoonan euron suuruisen alaskirjaus, jonka johdosta poistojen ja arvonalentumisten määrän arvioidaan ylittävän talousarvion noin miljoonalla eurolla.

Vuoden 2022 tuloslaskelmaennuste on noin 18,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Alkuperäinen talousarvio on laadittu 4,68 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, ja Patu-ohjelman leikkausten mukainen muutettu talousarvio osoittaa 1,25 miljoonan euron alijäämää. Ennuste on merkittävästi sekä alkuperäistä että muutettua talousarviota heikompi sote-kustannusten huomattavasta ylitysennusteesta johtuen.

Huomionarvoista on, että kun tuloslaskelmaennusteesta eliminoidaan Essoten talousarvioylityksen ja arvioitujen korona-avustusten vaikutus, olisi ennuste noin 6,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Näin ollen kaupungin oma toiminta ilman sotea on selkeästi positiivinen. Oman toiminnan vahva ennuste ei kuitenkaan riitä kattamaan huomattavan suurta sote-kustannusten nettoylitystä.

1.2. Talouden tasapainotustoimenpiteet

Mikkelin kaupungin taloustilanne on haastava. Kaupungin taseessa on vuoden 2021 tilinpäätöksessä 33,6 miljoonaa euroa kumulatiivista alijäämää, joka tulee kriisikuntamenettelyn välttämiseksi kattaa vuoden 2023 loppuun mennessä. Vuoden 2022 alkuperäinen talousarvio on 4,7 miljoonaa euroa alijäämäinen. Myös tulevien vuosien talousnäkymät ovat sote-uudistuksen rahoituslaskelmiin liittyvän epävarmuuden vuoksi vielä epäselvät; Essote-kuntayhtymän vuoden 2022 budjettiylitykset johtavat siirtolaskennan tasauselementtien vuoksi pysyviin, jokavuotisiin lisäleikkauksiin kaupungin valtionosuuksista. Lopulliset siirtolaskelmat vahvistetaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua. Vuoden 2022 aikana valmistuvissa laskelmissa käytetään vuoden 2022 osalta talousarviotietoja, jotka eivät välttämättä vastaa lopullista toteumaa. Siksi siirtolaskelmille suoritetaan jälkikäteen tarkistuslaskenta, jonka perusteella kuntakohtaiset valtionosuudet määritetään lopulliselle tasolle.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.3.2022 kokouksessaan kaupungille järjestyksessään neljännen tasapainotusohjelman, [Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman](#). Ohjelmassa linjattiin vuoden 2022 osalta kaikkiaan 4,7 miljoonan euron tasapainotustoimista, joiden tarkoituksena on tähdätä vähintään nollatulokseen. Ohjelman hyväksymisen yhteydessä päätettiin määrärahamuutoksista, joiden toimintakatetta ja siten tulosta kohentava vaikutus oli 3,34 miljoonaa euroa; loppuosa vuoden 2022 säästötoimista eli 1,34 miljoonaa euroa ei ole kohdennettavissa määrärahaleikkauksin. Kohdentamattomista säästötoimista 80 000 euroa liittyy tiukennetulla täyttölupamenettelyllä tavoiteltaviin säästöihin, 268 571 euroa konserni- ja elinvoimapaalveluiden htv-säästöihin, 141 429 euroa asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen htv-säästöihin, 150 000 euroa määräaikaistuksien vähentämiseen ja 0,7 miljoonaa euroa vapaaehtoihin vapaisiin ja muihin palkkaussäästöihin.

Raportin kirjoitushetkellä voidaan arvioida, että myös ns. kohdentamattomat henkilöstösäästöt ovat koko kaupungin tasolla toteutumassa.

Patu-ohjelman kuluvaan vuoteen 4,7 miljoonan euron kokonaissäästötavoitteesta noin 2,43 miljoonaa euroa on kertaluonteisia. Vuodelle 2023 kohdistuvia säästöjä on noin 3,4 miljoonaa ja vuodelle 2024 vielä 0,2 miljoonaa. Aiemmissa kolmessa säästöohjelmassa vuodelle 2022 kohdistuvia säästötoimia oli yhteensä 4,4 miljoonaa ja vuodelle 2023 yhteensä 0,9 miljoonaa. Lisäksi tulevien vuosien kouluverkkoratkaisuilla tavoitellaan yhteensä n. 2,5 miljoonan euron säästöjä. Alla on esitetty yhteenvetotaulukko Patu-ohjelman ja aiempien tasapainotusohjelmien säästötoimista – vastaava koonti on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 28.3.2022 Patu-käsittelyn yhteydessä. Yksityiskohtaisempi raportointi säästötoimien toteutumisesta on esitetty tämän raportin lopuosassa.

Säästötoimet yhteensä	2022	2023	2024	2025	Yhteensä
<i>Palvelut ja tulevaisuus -ohjelma</i>	2 249 980	3 397 500	200 000		5 847 480
<i>Satunnaiset ja kertaluonteiset</i>	2 430 420				2 430 420
<i>Aiemmat päätökset</i>	4 438 943	895 000			5 333 943
<i>Kouluverkko</i>			2 387 782	158 158	2 545 940
Kaikki yhteensä	6 688 923	4 292 500	2 587 782	158 158	13 727 363
<i>Joista satunnaiset</i>	2 430 420				2 430 420

Kumulatiivisen alijäämän kattaminen pelkästään käyttötalouden sopeutustoimin kuntalain mukaiseen aikarajaan eli vuoden 2023 loppuun mennessä ei tule summan suuruuden vuoksi onnistumaan. Siksi kaupunginhallituksen asettama energiatyöryhmä valmistelee esitystä energiaomistusjärjestelyistä kaupunginvaltuuston antaman valtuutuksen (viimeisin KV 13.12.2021 § 190) mukaisesti.

1.3. Henkilöstömäärän kehitys

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	31.12.2021	31.3.2022	31.7.2022	31.12.2021	31.3.2022	31.7.2022	31.12.2021	31.3.2022	31.7.2022
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	253	249	241	22	17	14	275	266	255
Ympäristöpalvelut	25	25	23	5	4	13	30	29	36
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	1040	1038	1028	271	338	119	1311	1376	1147
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	167	240	233	43	29	16	210	269	249
Pelastuslaitos	167	165	160	28	25	55	195	190	215
Vesilaitos	23	22	22	3	2	2	26	24	24
Otavia	61	63	60	17	18	10	78	81	70
YHTEENSÄ	1736	1802	1767	389	433	229	2125	2235	1996

Luvuissa ei ole mukana työllistettyjä ja oppisopimussuhteisia

1.4. Väkiluku ja työllisyys

MIKKELI	31.7.2022	31.12.2021	31.7.2021	31.12.2020
Väkiluku	52 083	52 122	52 296	52 583
Muutos (hlöä) vrt. 31.7.2022	-	-39	-213	-500

Tilastokeskuksen väestönmuutosten kuukausittaisten ennakkotietojen mukaan Mikkelin väkiluvun lasku on vuoden 2022 aikana ollut huomattavasti edellisvuosia maltillisempaa. Vuoden 2022 aikana Mikkelisiin saapuneet sotaa paenneet ukrainalaiset eivät vaikuta tilastoon.

Mikkeli 1.1.-31.7.2022	
Syntyneet	201
Kuolleet	-402
Syntyneiden ja kuolleiden erotus	-201
Kuntaan muutto	1 281
Kunnasta muutto	-1 227
Kuntien välinen nettomuutto	54
Maahanmuutto	118
Maastamuutto	-20
Nettosiirtolaisuus	98
Väkiluvun tilastokorjaukset	10
Kokonaismuutos	-39

Etelä-Savon maakuntaliiton ennakkotietojen mukaan kuntien välinen nettomuutto on Mikkeliissä ollut positiivinen vuoden 2022 aikana. Myös nettomaahanmuutto vaikuttaa korottavasti Mikkelin asukaslukuun. Kokonaismuutos pysyy kuitenkin negatiivisena, koska luonnollinen väestömuutos on voimakkaasti laskeva.

Työttömyysaste	31.7.2022	31.7.2021	31.7.2020
Mikkeli	10,6 %	10,8 %	13,0 %
Etelä-Savo	10,2 %	11 %	12,7 %
Koko maa	10,3 %	12,3 %	14,7 %
Lomautetut (hlöä)			
Mikkeli	95	124	421
Etelä-Savo	290	385	1 119

Työllisyyskehitys on jatkanut etenemistään oikeaan suuntaan ensimmäisten koronavuosiensa jälkeen. Mikkelin osalta kehitys on kuitenkin ollut edeltävän 12 kuukauden aikana maltillisempaa verrattuna Etelä-Savon tai valtakunnan tasoon.

2. Yleinen taloudellinen tilanne

Kappaleen lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, kesä 2022

Helmikuussa 2022 Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan. Sota jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Talouden näkymien kannalta oleellisia ovat Venäjän hyökkäyksen matkaan saattamat kerrannaisvaikutukset taloudessa.

Venäjän hyökkäys on nostanut energian, raaka-aineiden sekä ruuan hintoja hyvin nopeasti. Siitä seurannut kuluttajahintojen nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi. Ulkomaankauppa Venäjän kanssa hiipuu ja viennin kasvu hidastuu. Lisääntynyt epävarmuus siirtää investointeja tulevaisuuteen. Bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan Suomessa 1,4 % v. 2022. BKT:n kasvu hidastuu 1,1 prosenttiin v. 2023 ja jatkaa maltillista 1,3 prosentin kasvua v. 2024.

Kuluttajahintainflaatio on kiihtynyt jo 7 prosenttiin ja inflaatio nousee keskimäärin 5,8 prosenttiin tänä vuonna kansallisella kuluttajahinnalla mitattuna. Hintojen nousu on suurimmalta osalta seurausta energian hinnan noususta. Myös elintarvikkeiden hinnoissa on ollut havaittavissa kiihtyvää nousua. Energian ja raaka-aineiden hintojen nousu on alkanut näkyä myös tavaroiden ja palveluiden hinnoissa, minkä seurauksena myös pohjainflaatio on kiihtynyt. Kuluttajahintainflaation arvioidaan alkavan hidastua vuoden 2022 lopulla. Vuonna 2023 inflaatio on keskimäärin 2,7 %. Hintapaineet helpottavat edelleen v. 2024 ja inflaatio painuu 1,9 prosenttiin.

Työllisyyden kasvu hidastuu alkuvuoden nopean kasvun jälkeen, mutta siitä huolimatta työllisyys kasvaa tänä vuonna noin kaksi prosenttia. Työllisyysaste nousee lähes 74 prosenttiin jo osin siksi, että työikäisten määrä vähenee. Työmarkkinoiden kohtaanto näyttää edelleen heikentyneen ja osaamisen puutteet heikentävät talouden kasvuedellytyksiä. Avoimien työpaikkojen määrä lisääntyy samalla, kun työttömien määrä supistuu. Talouskasvun hidastuminen ei toistaiseksi ole lisännyt työttömyyttä ja ennusteessa oletetaan, ettei näin tapahdukaan. Työvoiman kysynnän kasvu vähentää työttömyyttä ja työttömyysaste laskee tänä vuonna keskimäärin 6,7 prosenttiin.

Vaikka paikallishallinnon menojen kasvu hidastuu v. 2022 covid-19-menojen pienentyessä edellisvuodesta, heikkenee paikallishallinnon rahoitusasema määräraikaisten tukitoimien, kuten yhteisöveron korotetun jako-osuuden ja valtionosuuslisäysten, päättyessä. Määräraikaiset covid-19-kriisistä johtuvat tuet eivät ole ratkaisseet kuntatalouden rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa, joka on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvusta ja työikäisten määrän vähenemisestä. Kulutusmenojen kasvua ylläpitävät v. 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palveluvelan purkaminen, jota työtaistelutoimet ovat hidastaneet, sekä pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset, joiden kustannukset nousevat vuosittain. Lisämenoja aiheutuu myös Ukrainan sotaa pakenevien maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja mm. varhaiskasvatuksessa, perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Väestön ikääntyminen on lisännyt hoitoja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään, mutta sote-uudistuksen myötä nämä vaikeasti ennakoitavat ja nopeasti kasvavat menot siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle.

Covid-19-epidemian kiihtyminen ja sen hallitsemiseksi käyttöön otettavat rajoitukset ovat riski, joka toteutuessaan hidastaisi talouden kasvua ja lisäisi epidemiasta julkiselle taloudelle koituvia kustannuksia.

3. Toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja korkotuotot

3.1. Toimintatuotot

Koko kaupungin toimintatuottojen arvioidaan vuonna 2022 kertyvän noin 4 miljoonaa euroa alkuperäistä, ja 3,7 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Merkittävimmin ylitykseen vaikuttaa koronatestauksesta ja koronan hoidosta saatavat valtionavustukset, jotka kirjautuvat avustustuottoihin. Avustusmäärä on arvioitu noin 3,6 miljoonaa euroon elo-syyskuussa lausuttavana olleen covid-19 sote-kustannusavustuksiin liittyvän asetusluonnoksen perustelumuiiston mukaisten yksikköhintojen ja Essoten ilmoittamien arvioitujen suoritemäärien perusteella. Vastaavasti koronan testauksesta ja hoidosta aiheutuvat kustannukset näkyvät kuitenkin menoina palveluostoissa. Lausuttavana olleen asetusluonnoksen perustelumuiiston mukaiset avustustasot eivät riitä kattamaan koronan hoidosta aiheutuvia todellisia kustannuksia, jotka Essote laskuttaa kaupungilta.

Toimintatuottoennusteessa ei ole huomioitu Mikkelin kaupungin hakemaa sosiaali- ja terveysministeriön harkinnanvaraista lisäavustusta koronapandemian hoitamisesta aiheutuneisiin välittömiin sote-kustannuksiin. Kyseisen valtionavustushaun päätökset valmistuvat syksyn 2022 aikana, ja koska kyse on harkinnanvaraisesta avustuksesta, euromäärää ei ole ollut mahdollista arvioida ennakoiden tuloslaskelmaennusteeseen.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan osalta myyntituotot alittuvat 60 000 euroa, ja muut toimintatuotot jäävät arviolta 430 000 euroa talousarviota heikommaksi. Koronarajoitusten vuoksi mm. kaupunginorkesteri joutui perumaan tai muuttamaan verkkokonsertiksi useita alkuvuoden tapahtumia. Korona vaikutti myös esimerkiksi liikuntapalvelujen toimintaan. Liikuntatilat olivat osin suljettuina ja/tai käyttörajoituksin avoinna tammi-helmikuussa ja rajoitusten jälkeen kävijämäärät (etenkin uimahalli) eivät ole saavuttaneet koronaa edeltävän ajan kävijämääriä.

Kasvatus- ja opetuspalveluiden tuottojen arvioidaan muilta osin toteutuvan talousarvion mukaisesti, mutta onnistuneet hankehakemukset aiheuttavat avustustuloihin noin 310 000 euron talousarviolylyksen.

Kaupunkikehityslautakunnan alaisuuteen kuuluvassa toiminnassa avustustuottojen arvioidaan ylittävän talousarvion 335 000 eurolla. Ylitys aiheutuu joukkoliikenteen valtionavustuksesta, jota on korotettu koronasta aiheutuvien lipputulomenetysten kompensoimiseksi.

Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavian avustustuottojen ennustetaan ylittävän talousarvion 370 000 eurolla, mikäli lukiokoulutuksen opiskelijamäärät toteutuvat arvioidusti. Lisäksi hankerahoitus ylittää arvioidun 100 000 eurolla.

Omaisuuksien myynnistä kertyviä luovutusvoittoja on alkuperäisessä talousarviossa budjetoitu 1,6 miljoonaa, sekä Patu-päätöksenteon myötä tavoitetta korotettiin 500 000 eurolla. Heinäkuun lopussa luovutusvoittojen ja -tappioiden nettokertymä on noin 950 000 euroa, ja koko vuoden uskotaan toteutuvan vähintään talousarvion mukaisesti.

3.2. Verotulot

Verotuloja on budjetoitu vuodelle 2022 yhteensä 236,3 miljoonaa euroa. Elokuussa päivitetty Kuntaliiton verotuloennuste osoittaa 244,9 miljoonan euron verotuloja eli noin 8,6 miljoonan euron talousarviolylystä.

	TP 2021	TA 2022	Ennuste 8/2022	Enn.22-TA22 ero
<i>Kunnallisvero</i>	191 019 257	196 629 200	200 543 000	3 913 800
<i>Yhteisövero</i>	24 330 596	17 765 400	22 367 000	4 601 600
<i>Kiinteistövero</i>	21 771 806	21 919 000	21 962 000	43 000
Yhteensä	237 121 659	236 313 600	244 872 000	8 558 400

Kevään ja kesän verotilityksissä on käynyt ilmi, että kuluvan vuoden ennakkoverot ovat kehittyneet kunnallisveron osalta erittäin myönteisesti. Suuntaus on valtakunnallinen. Yhteisöveron kuluvan vuoden kehitys on ollut jopa kunnallisveron kehitystäkin parempaa. Yhteisöverotuottoa verrattaessa edeltäviin vuosiin on huomioitava, että koronatukitoimenpiteenä vuosina 2020 ja 2021 korotettu yhteisöveron jako-osuus ei koske enää vuotta 2022.

Kuntaliiton elokuussa 2022 päivittämä veroennustekehikko perustuu osin Valtiovarainministeriön kesäkuun taloudelliseen katsaukseen, joka oli selvästi positiivisempi verrattuna Kuntaliiton huhtikuun veroennustekehikkoon. Elokuun veroennustekehikossa on lisäksi huomioitu verotilitykset heinäkuuhun asti sekä Verohallinnon ennakkotieto elokuun verotilityksestä. Ennusteessa on myös huomioitu Verohallinnon 8.8. julkaisema ennakkotieto valmistuvasta verotuksesta 2021. Nämä tiedot nostavat ennusteen tasoa entisestään.

3.3. Valtionosuudet

Aiemmin jo lopullisiksi ilmoitetut vuoden 2022 valtionosuuslaskelmat päivitettiin vielä heinäkuussa. Keskeisin muutos on veromenetysten kompensaaion lisääntyminen noin 101 miljoonalla eurolla. Syynä korjaukseen on työmatkakulujen verovähennysoikeuden kasvattaminen, jonka kuntien verotuloja leikkaava vaikutus hyvitetään kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Peruspalvelujen valtionosuuteen tehtiin koko maan tasolla 8,6 miljoonan euron lisäys kuntaliitosavustuksiin varatun summan kunnille takaisin jakamisesta johtuen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt huhti- ja heinäkuussa muutoksia opetus ja kulttuuritoimen vuoden 2022 valtionosuuksiin. Kokonaisuudessaan kuntien OKM-valtionosuudet kasvoivat nettomääräisesti 12 miljoonaa euroa. Yhteenlaskettuna kuntien valtionosuudet ovat noin 10,7 miljardia euroa vuonna 2022. Kuluva vuosi on erään aikakauden loppu, sillä hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuodesta 2023 alkaen valtionosuuksissa ei enää huomioida sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamista.

Uusien päätösten mukaisilla tiedoilla päivitetty valtionosuuslaskelma osoittaa Mikkelin kaupungin valtionosuudeksi 134,15 miljoonaa euroa. Uusi ennuste on noin 0,95 miljoonaa euroa korkeampi kuin talousarviossa.

Mikkelin kaupunki hakee myös kuluvalle vuodelle harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 9.9.2022 päättyneessä haussa. Kuntien harkinnanvaraisesta valtionosuuden korotuksesta päättää valtioneuvosto kuntaministerin esityksestä syksyn 2022 aikana. Korotukseen on käytettävissä enintään 10 miljoonaa euroa. Koska harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen saaminen on epävarmaa, ei sitä ole huomioitu tuloslaskelmaennusteessa.

1 000 euroa	TP 2021	TA 2022	Ennuste 2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	101 858	104 050	104 034
josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	21 929	20 358	20 391
Verotulomenetysten korvaus	25 517	28 485	29 208
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet**	495	669	913
Yhteensä	127 869	133 204	134 155
* VM peruspalvelujen valtionosuuksien laskentatiedot vuodelle 2022, VM 8.7.2022			
** OKM vos-päätökset vuodelle 2022, OPH 26.7.2022			

4. Toiminta- ja korkokulujen kehitys

4.1. Toimintakulut

Kaupunginvaltuuston toimintamenojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 40 000 eurolla. Ylitys aiheutuu ylimääräisistä kokouksista sekä valtuuston iltakouluista.

Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan alkuperäisen talousarvion noin 2,4 miljoonalla eurolla, ja muutetun talousarvion noin 1,75 miljoonalla. Säästöä syntyy Patu-ohjelmassa määritteltyjen kohdennettujen tavoitteiden toteuttamisesta, sekä Patu-ohjelman yhteydessä asetetuista kohdentamattomista säästötavoitteista (mm. lomarahavaihdot ja palkattomat vapaat). Vuoden 2022 talousarvioon työmarkkinaratkaisusta aiheutuvia palkankorotuksia varten tehty varaus on riittävä, eikä palkankorotuksista aiheudu talousarvion ylityspaineita.

Palveluiden ostoissa Essoten kuntalaskutus on merkittävimmissä roolissa. Viimeisimmän ennusteen mukaan palveluostot Essotelta tulevat ylittämään talousarvion noin 28,5 miljoonalla eurolla. Vesiliikelaitoksen palveluostojen ennakoidaan ylittyvän noin 300 000 eurolla seurauksena Ukrainan kriisin aiheuttamasta hintojen kohoamisesta. Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa puolestaan palvelujen ostoissa ollaan saavuttamassa noin 410 000 euron säästö alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnoissa saavutetaan säästöä alkuperäiseen talousarvioon Patun yhteydessä laaditun lisätalousarvion mukaisesti, mutta Vesiliikelaitosta koskee merkittävä ylitysriski. Ukrainan kriisi on nostanut hintoja, etenkin kemikaalien osalta, ja Vesiliikelaitoksen talousarvion ennustetaan ylittyvän 640 000 eurolla.

Avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuus ei toteudu talousarvion mukaisesti, vaan TMT-maksun arvioidaan ylittyvän noin 600 000 eurolla. Kaupunkikehityslautakunnan avustusmenojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 100 000 eurolla.

Lautakuntien, liikelaitosten ja taseyksikön toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen eli toimintakatteen arvioidaan kokonaisuutena toteutuvan 22,4 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota (-354,4 meur) suurempana eli taloudellisesti heikompana. Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman mukaisesti laadittuun muutettuun talousarvioon verrattuna tuloslaskelmaennusteen toimintakate on 25,8 miljoonaa euroa heikompi.

4.2. Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteis- eli nettosumman arvioidaan kokonaisuutena toteutuvan talousarvion mukaisena. Kaupungin velkamäärän lisääntyessä korkokulut tulevat tulevaisuudessa nousemaan, ja yleinen korkotason nouseminen lisää muutoinkin velkarahoitukseen liittyviä kustannuksia ja riskejä.

5. Koko kaupungin toteutuma 7/2022 ja toteutumisennuste

	TP2021	TA2022	Muutettu TA2022	Tot. 7/2021	Tot. 7/2022	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / muut. TA, %
Myyntituotot	52 758 449	60 391 200	60 269 400	28 902 352	32 363 364	59 076 192	59 854 100	99,3 %
Maksutuotot	4 788 370	5 394 700	5 394 700	2 667 868	3 028 161	5 435 035	5 405 700	100,2 %
Tuet ja avustukset	19 060 871	10 487 500	10 487 500	7 370 042	7 277 083	18 820 454	15 121 400	144,2 %
Vuokratuotot	33 407 878	34 638 200	34 530 600	18 699 007	19 524 790	34 883 232	34 530 600	100,0 %
Muut toimintatuotot	3 785 625	3 146 400	3 646 400	2 437 073	1 674 469	2 601 035	3 158 960	86,6 %
TOIMINTATUOTOT	113 801 194	114 058 000	114 328 600	60 076 343	63 867 867	120 636 361	118 070 760	103,3 %
Valmistus omaan käyttöön	646 939	774 900	774 900	255 100	243 323	617 074	794 980	102,6 %
Henkilöstökulut	-99 804 400	-108 415 900	-107 757 400	-59 191 391	-61 718 533	-104 077 223	-106 090 606	98,5 %
Palkat ja palkkiot	-77 562 860	-83 844 100	-83 301 666	-46 282 210	-48 033 299	-80 497 454	-82 067 996	98,5 %
Henkilösivukulut	-22 241 540	-24 571 800	-24 455 734	-12 909 181	-13 685 234	-23 579 769	-24 022 610	98,2 %
Eläkekulut	-19 225 474	-21 340 600	-21 244 980	-11 135 612	-11 849 375	-20 457 774	-20 871 247	98,2 %
Muut henkilösivukulut	-3 016 066	-3 231 200	-3 210 754	-1 773 569	-1 835 860	-3 121 994	-3 151 363	98,2 %
Palvelujen ostot	-300 821 749	-297 223 900	-295 728 700	-179 017 653	-189 076 155	-317 724 084	-325 544 093	110,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 024 119	-16 193 400	-15 623 900	-8 015 121	-9 194 218	-17 234 302	-16 360 900	104,7 %
Avustukset	-16 028 332	-14 250 900	-14 108 400	-8 423 934	-8 017 648	-15 255 287	-14 748 400	104,5 %
Vuokrakulut	-31 336 583	-31 757 200	-31 519 000	-18 442 400	-18 750 752	-31 860 524	-31 559 000	100,1 %
Muut toimintakulut	-1 581 345	-1 399 100	-1 341 600	-760 522	-1 179 355	-2 452 221	-1 371 600	102,2 %
TOIMINTAKULUT	-464 596 528	-469 240 400	-466 079 000	-273 851 020	-287 936 662	-488 455 378	-495 674 599	106,3 %

	TP2021	TA2022	Muutettu TA2022	Tot. 7/2021	Tot. 7/2022	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / muut. TA, %
TOIMINTAKATE	-350 148 395	-354 407 500	-350 975 500	-213 519 578	-223 825 471	-367 201 943	-376 808 859	107,4 %
Verotulot	237 121 659	236 313 600	236 313 600	145 708 163	147 001 976	239 227 178	244 900 000	103,6 %
Valtionosuudet	127 868 986	133 203 800	133 203 800	74 696 264	77 729 736	133 061 843	134 154 649	100,7 %
Rahoitustuotot- ja -kulut	2 893 952	3 550 000	3 550 000	-469 838	-319 373	26 514 911	3 485 000	98,2 %
Korkotuotot	1 276 264	1 350 000	1 350 000	621 697	617 938	1 268 546	1 250 000	92,6 %
Muut rahoitustuotot	5 481 352	6 000 000	6 000 000	53 067	285 786	29 518 923	6 000 000	100,0 %
Korkokulut	-3 280 909	-3 000 000	-3 000 000	-932 578	-1 183 559	-4 163 888	-3 000 000	100,0 %
Muut rahoituskulut	-582 754	-800 000	-800 000	-212 025	-39 538	-108 670	-765 000	95,6 %
VUOSIKATE	17 736 203	18 659 900	22 091 900	6 415 011	586 868	31 601 989	5 730 790	25,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-21 664 052	-23 500 000	-23 500 000	-11 062 851	-13 259 004	-24 315 746	-24 500 000	104,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 927 849	-4 840 100	-1 408 100	-4 647 839	-12 672 136	7 286 243	-18 769 210	
Poistoeron lisäys tai vähennys	-2 615 491	160 000	160 000	296 459	356 356	-3 143 935	160 000	
Varausten lisäys tai vähennys	2 698 850							
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	-3 844 490	-4 680 100	-1 248 100	-4 351 381	-12 315 780	4 142 308	-18 609 210	

Essote-kuntayhtymän talousarvioylityksen vaikutuksen konkretisoimiseksi seuraavassa taulukossa on esitetty lyhennetyssä muodossa kaupungin tuloslaskelmaennuste, josta on eliminoitu Essoten talousarvioylityksen (19,2 miljoonaa euroa) sekä koronan sote-kustannuksiin saatavaksi arvioitujen valtionavustusten (3,6 miljoonaa euroa) vaikutukset. Avustusten vaikutukset on eliminoitu, sillä niiden on tarkoitus kattaa koronan hoidosta aiheutuvia, talousarvioon nähden ylimääräisiä sote-kustannuksia.

<i>1000 euroina</i>	TP2021	TA2022	Muutettu TA2022	Ennuste ilman sote -poikkeamia
Toimintatuotot	113 801	114 058	114 329	114 471
Valmistus omaan käyttöön	647	775	775	795
Toimintakulut	-464 597	-469 240	-466 079	-467 222
Toimintakate	-350 148	-354 408	-350 976	-351 956
Verotulot	237 122	236 314	236 314	244 900
Valtionosuudet	127 869	133 204	133 204	134 155
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	2 894	3 550	3 550	3 485
Vuosikate	17 736	18 660	22 092	30 583
Poistot ja arvonalentumiset	-21 664	-23 500	-23 500	-24 500
Tilikauden tulos	-3 928	-4 840	-1 408	6 083
Poistoero	-2 615	160	160	160
Varaukset	2 699	0	0	0
Tilikauden alijäämä	-3 844	-4 680	-1 248	6 243

Tuloslaskelmaennuste ilman Essoten talousarvioylitystä ja ns. suoriteperusteisia koronan sote-avustuksia

6. Investoinnit ja rahoitus

6.1 Investoinnit

Talonrakennuspalvelut

Palvelualueen henkilöstön määrän pitkäaikainen vajuus on hankaloittanut investointiohjelman toteuttamista. Hankkeita on pitänyt priorisoida ja työmaavalvontaa vähentää. Kesän painopiste kohdistettiin käynnissä olevien työmaiden hoitamiseen.

Globaali epävarmuus on jatkunut ja heijastuu myös rakennusalaan. Rakennustarvikkeiden saatavuusongelma ja kohonnut materiaalikustannukset hankaloittavat työmaita. Ongelmat näkyvät varsinkin kohteissa, joissa on tiukka aikataulu tai tarkat määritelmät käytettävälle tekniikalle ja materiaaleille. Tilannetta pyritään helpottamaan tiedottamalla urakoitsijoita ennakoita ja muuttamalla materiaaleja tarpeen mukaan.

Kaupungin virastotalon peruskorjauksen osalta vuodelle 2022 toteutuu autohallin nosto-oven uusinta keväällä ja tavarahissin peruskorjaus loppukesällä. Hanke tulee jatkumaan tulevana vuosina, kunnes kaikki virastotalon kaikki tilat on saatu korjattua. Neljännen kerroksen julkisivun korjaustyö tulee toteuttaa lähivuosina. Sisäilma-
korjausten osalta hanke ei etene vuonna 2022 puuttuvien investointimäärärahojen vuoksi.

Ristiinan Sotakoulun kunnostaminen on paikallisten järjestöjen ja seurojen monivuotinen talkootyöllä toteutettava yhteishanke. Hanke aloitettiin vuonna 2015 ja se etenee omalla painollaan. Hanketyöryhmä on hakenut rakennuksen kunnostukseen rahoitusta Suomen, EU:n ja Venäjän yhteishankkeelta. Alustavien tietojen perusteella vaikuttaa, että rahoitus järjestyy edelleen Venäjän pakotteista huolimatta.

Ristiinan koulukeskukselle on rakennettu uudet tilat kirjastolle. Hanke vastaanotettiin elokuun puolivälissä ja kirjasto aloittaa toiminnan uusissa tiloissa syyskuun aikana. Nykyinen kirjastorakennus on myyty.

Rantakylän urheilukentän huoltorakennus paloi tuhopolton seurauksena toukokuussa 2020. Korvaavan rakennuksen suunnittelu valmistui syksyllä 2020, urakat kilpailutettiin loppuvuodesta 2020 ja rakennus valmistui marraskuun lopussa 2021. Vakuutusyhtiö antoi korvauspäätöksensä vasta toukokuussa 2021 eli vuosi palon jälkeen. Ensimmäisessä korvauspäätöksessä vakuutusyhtiö LähiTapiola suostuu korvaamaan vain noin 200 000 euroa, todellisten kustannusten ollessa noin 557 000 euroa. Neuvottelut vakuutusyhtiön kanssa korvauspäätöksestä jatkuvat edelleen. Henkilöstövajauksen vuoksi asian hoitaminen ja vakuutusyhtiön kanssa neuvottelu voi kestää pitkään.

Naisvuoren näkötornin kunnostus etenee aikataulussa ja budjetissa. Tornin saneerauksen on määrä valmistua vuoden loppuun mennessä.

Ristiinan päiväkodin osalta 25.1.2022 kaupunkikehityslautakunnan päätöksellä Ihastjärven koulun siirrosta ja muutoksesta päiväkodiksi tehtiin tarkennettu kustannusarvio ja lisäselvityksiä muista vaihtoehdoista. Kaupungin hallitus päätti 11.4.2022, että päiväkoti toteutetaan uudisrakennuksena kaupungin taseeseen. Tarvittava lisärahoitus huomioidaan vuoden 2023 talousarviossa. Urakkalaskenta on käynnissä.

Jalkaväkimuseolla suoritetaan esteettömyyden parantaminen, WC- ja keittiötilojen perusparannus, ulkomaalaus ja jätekatoksen rakentaminen. Hanke käynnistetään loppukesästä 2022 aikana ja toteutetaan vuoden 2023 kesään mennessä. Hankkeelle on saatu tälle vuodelle 60 000 euron avustus Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Vesikatkon peruskorjausta ei tehty tänä vuonna, sillä määräraha ei ollut riittävä. Tulevien vuosien toteutus ratkaistaan mahdollisen vuosittaisten avustuksien saamisen jälkeen.

Energiataloudellisena investointina toteutettiin aurinkopaneelikenttä Tuppuralan koululle. Investointiohjelmassa on lisäksi määrärahavaraus sähköautojen latauspaikalle virastotalokortteliin.

Merkittävimmät talonrakennusinvestointikohteet v. 2022 ovat:

- Ristiinan päiväkoti
- Päivystävien päiväkotien (4 kpl) kesäolosuhdehallinta
- Eteläinen aluekoulu
- Ristiinan koulukeskuksen kirjasto
- Konsertti- ja kongressitalo Mikaelin kunnostus
- Jalkaväkimuseon esteettömyys
- Kaupungin virastotalon sisäpuolinen peruskorjaus
- Naisvuoren näkötornin kunnostus
- Anttola-talon ja palvelutalon energiahanke

Saimaanportin yhtenäiskoulun investointi

Eteläisen aluekoulun suunnittelu käynnistyi alkuvuodesta 2022 KVR-urakoitsija NCC Suomi Oy:n vetämänä. Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti maaliskuussa nimetä koulun Saimaanportin yhtenäiskouluksi. Työmaan perustaminen ja työt rakennuspaikalla alkoivat työmaa-alueen aitaamisella ja maarakennustöillä huhtikuun alussa. Rakennuslupa tuli lainvoimaiseksi 18.5.2022, jonka jälkeen varsinaiset perustustyöt pääsivät vauhtiin.

Yhtenäiskoulun suunnittelu on jatkunut koko alkuvuoden ajan keskittyen arkkitehtisuunnittelun lisäksi rakenteiden suunnitteluun, sisätilojen ratkaisuihin, sisustukseen ja talotekniikkaan. Perustustyöt on saatu valmiiksi lohkolla A (opetustilat) ja runko- ja ulkoseinäelementtien asennus on menossa. Liikuntatilojen osalta perustustöistä paa-lutus on tehty sekä noin puolet perustuksista. Peruskiven muuraustilaisuus pidettiin 28.6.2022.

Työmaa on edennyt suunnittelussa rakennustyöaikataulussa ja kustannuksiltaan urakkasopimuksen maksuerä- taulukon mukaisesti. Tulevaan talousarviokäsittelyyn on selvitetty irtaimistohankintojen osalta määräraha- rauksen riittävyyttä kesällä valmistuneen av-suunnitelman pohjalta. Samalla on tarkasteltu nykyisten av-laittei- den ja olemassa olevien irtokalusteiden soveltuvuutta ja riittävyyttä uuteen käyttötarkoitukseen.

Infra- ja viheraluepalvelut

Infra- ja viheraluepalveluiden osalta työt ovat täydessä käynnissä. Talouden osalta ei ole ylityspaineita. Osallis- tavan budjetoinnin osata selvittelyt käynnissä ja hankkeet pyritään saamaan tehtyä vielä budjettivuoden aikana. Hankkeiden myöhäinen kohteiden nimeäminen aiheuttaa suuria ongelmia niiden toteuttamiseksi.

Vuoden 2022 osalta asfalttbitumin hinnannousu vaikuttaa myös investointikohteiden kokonaiskustannuksiin vähentäen päälylystettävien kohteiden määrää.

Investoinneissa erittäin suurta haastetta aiheuttaa vähäiset henkilöstöresurssit lähtien infrasuunnittelusta ja jat- kuen aina hankkeiden rakennuttamiseen ja valvontaan saakka. Tämä aiheuttaa riskin, että kaikkia hankkeita ei pystytä suunnitelmien keskeneräisyyden tai rakennuttamisen resurssipulan takia toteuttamaan.

Katuinvestoinnit:

Ecosairilassa on parannettu kiertoliittymän aluetta ja rakennettu uudelle asfalttiaseman tontille mahdollisuus liittyä vesihuoltoon. Uusien vesihuoltolinjojen päälle on samalla esirakennettu kevyen liikenteen yhteyksiä. Alu- eella on noin 5 ha valmista teollisuusaluetta, joiden tontit ovat helposti liitettävissä vesihuoltoon.

Kalevankankaan alueella on viimeistely aikaisemmin rakennettuja kenttäalueita ja tehty vähäisiä parannuksia alueiden yhteensovittamiseen.

Torilla on ollut yhä enenemissä määrin ilkivaltaa kesän aikana. Hallitustorille ja kävelykadulle on hankittu lisää kameravalvontaa. Syksyn aikana Hallituskadulle tulee vielä kaksi lisäkameraa. Torin kannelle on lisätty vesi- ja viemäripisteitä suuren kysynnän takia.

Sairaalan ympäristössä uusi sairaalarakennus on valmistumassa syksyllä. Pirttiniemenkatu on työn alla ja valmis- tuu ennen kuin uusi rakennus otetaan käyttöön. Samalla Mannerheimintien osalta viimeistellään katualue ja kiveykset sekä uudet liikennevalot otetaan käyttöön.

Pyöräilyn ja kävelyn edistämiseksi Juvantien kevyen liikenteen väylää levennetään Paukkulantien ja Launialanka- dun väliseltä alueelta.

Graanilla kunnostetaan vanhaa aallonmurtajaa. Uutta rantaväylää ei rakenneta Graaniin vielä lisää. Rakentaminen tältä osin etenee kaupungin osalta aikanaan samassa aikataulussa kerrostalojen rakentumisen kanssa.

Katujen saneerauksen osalta työt ovat käynnissä Laajalammilla Tuoppitien ja Kiulutien osalta, Lehmuskylässä Näreharjun/Kelotien alueella sekä Nuijamiehessä Ahonkadulla. Visulahdessa Metsurinraitti niminen katu on päällystetty sekä samalla on viimeistelty Katajalahdentien aluetta. Näin on saatu alueen uusille yrityksille aikaan hyvätasoinen liikenneympäristö. Uusia asuinalueiden tai teollisuusalueiden katuja ei ole tänä vuonna rakenteilla.

Hulevesien osalta työt on keskittyneet uusien teollisuusalueiden hulevesien hallintajärjestelmiin ja peruskorjattavien katujen hulevesiviemärointeihin. Pankalammin alueella on avattu uusi hulevesiallas ja syksyn aikaan rakennetaan entisen vanhainkodin alueen uusille taloille mahdollisuus liittyä hulevesiviemärointiin. Rantakylän alueella on jatkettu ojien ja hulevesijärjestelmien kunnostusta.

Osallistavan budjetoinnin kohteet päätettiin lautakunnassa 24.5. Päätöksen mukaisia kohteita edistetään resursien ja aikataulujen sallimissa rajoissa. Osaan kohteita pitää tehdä suunnitelmat ja hankkia tarvittavat luvat.

Puistot ja satamat:

Laajalammille on valmistunut laadukas ja hyvätasoinen leikkipuisto. Uimarantojen osalta investointirahalla pystytään kunnostamaan vuosittain vain muutaman uimarannan laitureita ja muuta infraa (Tuukkala ja Suojalampi). Mikkelin sataman päälaiturin kunto on havaittu erittäin heikoksi ja lähivuosina tulee laituria vahvistaa.

Yksityistiet:

Yksityisteille on tulossa perusparannushankkeita huomattavasti enemmän kuin aikaisempina vuosina. Tämän vuoden avustuksia on myönnetty eri hankkeille jo noin 460 000 euroa ja suurin osa on valtion ja kaupungin yhdessä avustamia hankkeita. Tästä johtuen kunnossapitoavustuksen %-osuutta jouduttanee leikkaamaan, jotta kaikki saadaan rahoitettua.

Perusparannushankkeiden suuri määrä johtuu pääasiassa siitä, että valtiolla on ollut osoittaa huomattavasti enemmän rahaa yksityisteiden avustamiseen. Lisäksi koronasta johtuvien rajoitusten poistuminen on mahdollistanut tiekuntien normaalin kokoustamisen, joissa on voitu päättää perusparannushankkeiden toteutumisesta. Vuodelle 2023 jatkuviin perusparannushankkeisiin on myönnetty avustusta jo noin 200 000 euroa vuoden 2023 määrärahoista. Tämän lisäksi ennakkotiedon mukaan tiekunnat hakevat avustusta ainakin kahdelle merkittävälle siltahankkeelle, joiden yhteiskustannusarvio on noin 700 000 euroa (kaupungin avustus 20 % = 140 000 euroa).

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivinen tot.	TA2022 menot tulot	LMR 2022 menot tulot	TA + LMR 2022 menot tulot	TOT 7/2022 menot tulot	TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			-1243		-1243	-17	-1226	-1243
Maaseudun nopeat tietoliikenneyhteydet, MENOT			-150		-150		-150	-150
Rakennusvalvonnan arkiston digitointiprojekti	-705	-18	-293		-293		-293	-293
Osallistava budjetointi, investointi, ASTOn pilotti	-200	-17	-200		-200	-17	-183	-200
Paikkatietoalustan uusiminen	-900		-600		-600		-600	-600
KIINTEÄ OMAISUUS			-250 2000	-2800	-3050 2000	-628 1093	-1515	-1050
Maa- ja vesialueet								
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT		1093	2000		2000	1093	907	2000
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT		-628	-250	-2800	-3050	-628	-2422	-3050
RAKENNUKSET			50		50	83	-33	83
Rakennukset (kiinteistöt), TULOT		83	50		50	83	-33	83
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT			-19625 185		-19625 185	-6930 190	-12880	-16562
Otavan Opisto, Asuntolan 4.krs peruskorjaus		-452				-10	10	-10
Päiväkodit								
Tikanpellon päiväkotiki								
Korvaava uudisrakennus, oma/vuokraus/ulkopuolinen	-1600	-11	-150		-150		-150	
Launialan koulun muutos päiväkodiksi	-3300		-200	200	0			
Ristiinan päiväkotiki								
Ihastjärven entisen koulurakennuksen siirto	-2300	-93	-1500		-1500	-59	-1441	-500
Päivystävien päiväkotien (4 kpl) kesäolosuhdehallinta	-200	-15	-200		-200	-15	-185	-200
Koulut								
Eteläinen aluekoulu - kampus (Urpola, käyt. 1/2024)	-28500							
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-28500	-6252	-13000		-13000	-5585	-7415	-13000
Itäinen aluekoulu - kampus	-17000							
Korvaava koulun uudisrakennus, oma tase	-16500	-84	-100		-100	-19	-81	-100
Korvaava päiväkodin uudisrakennus, oma tase			-100		-100		-100	
Ristiinan yhtenäiskoulun kehittäminen mm. nuorisotila ja kirjasto	-450	-389	-450		-450	-389	-61	-450
Lähemäen kirjaston muutostyöt koulukäyttöön		-63		-200	-200	-63	-137	-200
Kulttuuri								
Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, kunnostus	-5000	-396	-100		-100	-24	-76	-100
Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatko	-400	-188	-200		-200	-14	-186	-200
Liikunta								
Rantakylän uimahallin kloorikone	-150		-150		-150		-150	
Rantakyllän kentän huoltorakennus TULOT		278				190		190
Rantakyllän kentän huoltorakennus MENOT		-534						

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2022		LMR 2022		TA + LMR 2022		TOT 7/2022		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
Julkiset rakennukset												
Kaupungin virastotalo, peruskorjaus												
Sisätyöt (LVIS)		-53	-150				-150		-53		-97	-150
Naisvuoren tornin kunnostus	-1700	-441	-1650				-1650		-395		-1255	-1000
Sotakoulu, Ristiina (sis. hankkeen kaupungin osuus) TULOT		55		125				125			-125	125
Sotakoulu, Ristiina (sis. hankkeen kaupungin osuus) MENOT		-623	-250				-250		-226		-24	-250
Haukivuoren palvelutalon vesikaton uusiminen			-150				-150				-150	
As Oy Partinkartano, Ristimäenkatu		-176	-500				-500		-2		-498	-2
Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt												
Koulu- ja esiopetus		-27	-200				-200		-27		-173	-200
Liikuntapalvelut			-100				-100				-100	-100
Julkiset rakennukset		0	-100				-100				-100	-100
Sote kiinteistöt			-100				-100				-100	-100
Rakennusten suunnittelumääräraha			-75				-75		0		-75	-75
Energiataloudelliset investoinnit, TULOT				40				40			-40	40
Energiataloudelliset investoinnit, MENOT		-50	-150				-150		-50		-100	-150
Sähköautolataus (3/2x35 kW), TULOT				20				20			-20	20
Sähköautolataus (3/2x35 kW), MENOT			-50				-50				-50	-50
KIINTEÄT RAKENTEET			-6385	270			-6385	270	-1253		-5402	-5585
Strateginen kehittämisalusta												
Satamalahden kehittäminen		-328	-500				-500		-67		-433	-500
Ecosairila (liikenteen edistäminen)		-3046	-200				-200		-64		-136	-100
Kalevankankaan alue		-105	-200				-200		-14		-186	-200
Matkailu			-200				-200				-200	-200
Ruutukaavakeskustan kehittäminen		-72	-150				-150		-72		-78	-150
Liikenneverkkoratkaisut												
Vt5 yhteysväli Mli Juva, Liikennevirasto, kaupungin osuus	-7030	-6861	-150				-150				-150	-150
Kadut												
Sairaalakampuksen ympäristö			-200				-200		-3		-197	-250
Kadunsulatusjärjestelmä, ruutukaavakeskusta, säädinyksikön uusi-			-40				-40				-40	-40
Kadut (yritys- ja uudet asuinalueet)		-180	-800				-800		-180		-620	-800
Kadut		-202	-1200				-1200		-202		-998	-1200
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen												
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen		-104	-100				-100		-104		4	-200
Savilahden rannan yhtenäinen kevytväylä		-217	-400				-400		-15		-385	-200
Meijeripuiston rannan yhtenäinen puistoväylä	-150		-150				-150				-150	-50
Lentoasema (sis. valtion investointuen) TULOT		14		150				150			-150	150
Lentoasema (sis. valtion investointuen) MENOT		-420	-200				-200		-30		-170	-200
Katuvalojen saneeraus (sis. ohjausyksiköt)		-62	-200				-200		-62		-138	-200

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2022		LMR 2022		TA + LMR 2022		TOT 7/2022		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
Puistot ja leikkipaikat		-230	-250				-250		-230		-20	-250
Lähemäkitalon päiväkotit, piha	-70		-50				-50				-50	
Geopark hanke (Saimaan Geopark lokalisaatio, Unesco)			-50				-50				-50	-50
Vesistö												
Hulevesiohjelma		-119	-300				-300		-119		-181	-450
Hulevesialueen rakentaminen (Urpolan lampi)	-400	-22	-200				-200		-22		-178	-50
Naistingin lintukosteikon kunnostaminen, hanke TULOT		104		20				20			-20	20
Naistingin lintukosteikon kunnostaminen, hanke MENOT		-110	-75				-75		-6		-69	-75
Satamien kunnostus		-27	-50				-50		-27		-23	-50
Retkisatamien (4 kpl Saimaa) peruskunnostus, hanke PSS ry	-120		-120				-120		-3		-117	-120
Mikkelin joet, patojen poistaminen TULOT				100				100			-100	100
Mikkelin joet, patojen poistaminen MENOT		-8	-200				-200		-8		-192	-200
Liikkuminen												
Uimarantojen kunnostukset			-50				-50		-5		-45	-50
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus		-17	-100				-100		-17		-83	-100
Ladun siirto ja ensilumenladun sijoittaminen Kalevankankaalle	-250	-9	-250				-250		-2		-248	-20
IRTAIN OMAISUUS			-600				-600		-80		-520	-590
Koneet ja kalusto												
Hallinnon palvelualue												
Ruoka- ja puhtauspalvelut		-29	-90				-90		-29		-61	-90
Vaalimainostelineiden uudistaminen	-75		-75				-75				-75	-65
Sivistyksen palvelualue												
Kasvatus- ja opetuslautakunta		-51	-190				-190		-51		-139	-190
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta			-170				-170				-170	-170
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue			-75				-75				-75	-75
ARVOPAPERIT JA OSUUDET			-750				-750		-292	118	-458	-656
Osakkeet ja osuudet												
Osakkeiden hankinta, Saimaa Stadiumi Oy vuoteen 2030		-1400	-200				-200		-200			-200
Muiden osakkeiden hankinta			-250				-250				-250	-250
Itäradan suunnitteluhankeyhtiö			-300				-300		-68		-232	-300
E-S Pääomarahasto									-24		24	-24
As Oy Partinkartano, Ristimäenkatu										118		118
Osakkeiden myynti												
INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT				2505				2505		1485	1020	2846
MENOT			-28853		-2800		-31653		-9200		-22453	-28449
NETTOINVESTOINTI			-26348		-2800		-29148		-7716		-21432	-25603

TASEYKSIKÖ JA LIKELAITOKSET tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2022		LMR 2022		TA + LMR 2022		TOT 7/2022		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
ETELÄ-SAVON PELASTUSLAITOS				60		188		248				
TULOT											248	248
MENOT			-324		-279		-603		-120		-483	-603
NETTOINVESTOINTI			-264		-91		-355		-120			
LIKELAITOS OTAVIA												
TULOT												
MENOT			-15				-15				-15	-15
NETTOINVESTOINTI			-15				-15					
VESILIKELAITOS												
Kunnallistekniikka ja laitosinvestoinnit												
TULOT												
MENOT												
Vesilaitokset			-370				-370		-24		-346	-370
Jätevesipuhdistamot			-920				-920		-233		-687	-920
Verkostot			-1270				-1270		-453		-817	-1270
NETTOINVESTOINTI			-2560				-2560		-709			
TASEYKSIKÖ JA LIKELAITOKSET / INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT				60				248			248	248
MENOT			-2899				-3178		-829		-2349	-1888
NETTOINVESTOINTI			-2839				-2930		-829		-2101	-1640

			TA2022		LMR 2022		TA + LMR 2022		TOT 7/2022		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT				2565				2753		1485		3094
MENOT			-31752		-2800		-34831		-10030		-24801	-30337
NETTOINVESTOINTI			-29187		-2800		-32078		-8545		-23533	-27243
Poistotaso		n. 23,5 milj. euroa										

6.2 Rahoitus

Talousarviota merkittävästi huonompi tuloslaskelmaennuste välittyy myös rahoituslaskelmaennusteeseen tuloslaskelman vuosikatteen kautta. Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen sekä talousarviossa (-12,1 miljoonaa euroa) että ennusteessa (-23,6 miljoonaa euroa). Tämä tarkoittaa, että tulorahoitus riittää investointimenojen kattamiseen, ja niistä osa on maksettava lainarahoituksella.

Kaupungin vuoden 2022 pitkäaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Lyhytaikaisten lainojen määrän lisääntymisessä näkyy heikko tuloslaskelmaennuste. Kaupunki on talousarviossa varautunut antamaan konsernilainoja 7 miljoonaa eurolla. Tähän mennessä konsernilainoja on myönnetty 5,5 miljoonalla eurolla, loppuista 1,5 miljoonasta eurosta on tehty tytäryhtiölle tarjous päätöksellä KH 5.9.2022 § 319. Raportin laatimishetkellä tarjousta ei ole vielä hyväksytty tai hylätty.

Rahoituslaskelmaennuste on esitetty seuraavalla sivulla.

Ennustetaulukon TP 2021-sarakkeessa on rahoituksen rahavirrassa ja rahavarojen muutoksessa nähtävissä poikkeama aiempiin vuosiin, sillä rahavarojen muutos on yli +11,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2020 vastaava luku oli n. + 11 tuhatta euroa. Asiasta on raportoitu myös kaupungin tilinpäätöksessä. Poikkeama johtuu kaupungin ylläpitämän konsernitilipalvelun saldosta; tilinpäätöshetkellä saldo on ollut +11,5 miljoonaa euroa, kun aiempina vuosina konsernitilin kokonaissumma on tyypillisesti ollut negatiivinen tai lähellä nollaa. Kaupungin, sen liikelaitosten ja taseyksikön omien varojen osuus konsernitilin tilinpäätöshetken saldosta on ollut noin 2 miljoonaa euroa, ja loput summasta on konsernitilijärjestelmään liittyneiden tytäryhtiöiden varoja. Kirjanpitolautakunnan kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta antamassa yleisohjeessa todetaan, että kunnan taseeseen merkitään kaikkien pankkitilien saldot, jotka ovat kunnan nimissä – mukaan lukien konsernitilin alatilien saldot. Konserniyhtiöiden konsernitilille tallettamien varojen näkyvät kaupungin rahavaroissa nettosummastaan ja kirjanpidossa sekä rahoituslaskelman rahoituksen rahavirrassa etumerkkinsä mukaisesti joko saamisena tai velkana kaupungille. Konsernitilin korkoperusteet ja tililuotot on vahvistettu kaupunginvaltuustossa viimeksi 15.2.2021 § 23.

6.3 Rahoituslaskelmaennuste

tuhansina euroina, sisältää sisäiset erät	TP 2021	TA 2022	Ennuste 07/2022
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	17 736	18 660	5 731
Tulorahoituksen korjauserät	-3 491	-1 600	-2 100
Toiminnan rahavirta yhteensä	14 245	17 060	3 631
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-26 874	-31 752	-30 337
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 674	515	1 011
Käyttöomaisuuden myyntitulot	3 137	2 050	2 083
Investointien rahavirta yhteensä	-22 064	-29 187	-27 243
Toiminnan ja investointien rahavirta			
	-7 818	-12 127	-23 612
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset *	-8 219	-7 000	-7 000
Antolainasaamisten vähennykset	917	950	950
Antolainauksen muutokset yhteensä	-7 302	-6 050	-6 050
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys *	58 000	57 000	57 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23 476	-37 051	-37 050
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 917	-1 000	9 710
Lainakannan muutokset yhteensä	27 607	18 950	29 660
Oman pääoman muutokset			
	3 032		
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	563		
Vaihto-omaisuuden muutokset	52		
Saamisten muutos	2 993		
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-7 591		
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-3 983		
Rahoituksen rahavirta	19 354	12 900	23 610
Rahavarojen muutos	11 536	773	-2

* TP2021 luvut sisältävät sisäisen konsernilainan Vesilaitokselle, 8 milj. euroa

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	Ennuste 2022
Lainamäärä*	298 179	322 915	327 839
Lainamäärä/ asukas*	5 721	5 826	6 290
Investointien omahankintameno, teur	25 200	31 237	29 326
Investointien tulorahoitus %	70 %	60 %	20 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	32 %	25 %	8 %

* Mikkelin asukasluku 31.12.2021, ennakkoluku TP2021

52 121

Valtuustoon nähden sitovat erät

7. Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

7.1 Etelä-Savon Energia -konserni

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Kaukolämmössä ja sähkönsiirrossa turvataan asiakkaiden energiansaanti	Saadaan turvattua
Rikinsyöttölaitteiston rakentaminen Pursialan voimalaitoksen 1 yksikköön, jotta turpeen osuutta voidaan edelleen merkittävästi vähentää.	Rikinsyöttölaitteisto asennettu kesällä 2022, käyttöön- otettavissa elokuun lopussa.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteutumaennuste 2022
Liikevaihto	56 021	51 000	60 000
Tilikauden voitto/tappio	5 834	2 300	4 800
Osinko*	2 800	2 000	3 600
Investoinnit	12 342	9 000	8 000
Ulkoinen velka	67 069	75 000	63 000
Sisäinen velka	28 224	28 652	28 224
Konsernitilin limiitti	4 200	4 200	4 200
Omavaraisuusaste	18,5 %	16 %	20 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	96	95	97
vakituinen, kpl	94	94	96
määräaikainen, kpl	2	1	1

*osinko, joka maksetaan kunkin vuoden tuloksesta, tilitetään vasta seuraavan kalenterivuoden aikana.

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Sähkön pörssihinta on ollut paljon budjetoitua korkeammalla tasolla, mikä selittää budjetoitua parempaa liikevaihtoa sekä tulosta. ESE on päässyt hyötymään korkeista sähkön pörssihinnoista, koska yhtiö myy kaiken sähkön pörssiin eikä tarvitse sähkön hankintaa vuonna 2017 tapahtuneen sähkön vähittäismyynnistä luopumisen johdosta. Tämän lisääntyneen sähköntuotannon takia joudutaan käyttämään myös budjetoitua enemmän turvetta, mistä seuraa, että ESE joutuu ostamaan markkinoilta päästöoikeuksia.

Tulokseen vaikuttavia alaskirjauksia tulee mm. Fennovoima -hankkeen päättymisestä noin 700 00 euroa ja Venäjätoiminnoista irtautuminen tuli maksamaan noin 500 000 euroa

Tytäryhtiöt BioHauki Oy ja Huippuenergia Oy sulautuvat emoyhtiöön Etelä-Savon Energia Oy:hyn 30.9.2022.

7.2 Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Taloudellinen tulos on noin 250 000 euroa positiivinen ja mahdollistaa kehittämisen	Taloudellinen tulos noin 100.000 euroa positiivinen
Henkilöstömäärä yli 300	Toteutunut.
Uusia yrityksiä alueelle yhteistyössä Miksein ja muiden toimijoiden kanssa	Karage -yhteistyökuviota ollaan uudelleen konseptoimassa. Syntyneiden uusien yritysten tarkka lukumäärä ei ole tiedossa.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteutumaennuste 2022
Liikevaihto	30 097	28 679	29 595
Tilikauden voitto/tappio	422	272	104
Osinko	0	0	0
Investoinnit	1 169	1 200	1 492
Ulkoisen velka	4 685	5 500	5 500
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	3 000	3 000	3 000
Omavaraisuusaste	65,4%	64 %	64 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	322	325	323
vakituinen, kpl	287	290	288
määräaikainen, kpl	35	35	35

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Opiskelijavuositavoite 2.600 on jäämässä talousarviosta noin 100:lla, tuet ja avustukset alittavat talousarvion 550.000 euroa ja myytävä koulutus noin 200.000 euroa. Syksyllä 2022 on kuitenkin käynnistetty vahva tutkintojen strategianmukainen profilointi ja verkossa oppimisen vahvistaminen. Koulutusvienti romahti alkuvuodesta Venäjän aloittaman hyökkäyssodan seurauksena. Korvaavia kohdemaita on löytymässä. Energia- ja elintarvikekustannukset ylittävät budjetin. Saatujen lisämäärärahojen (1.107.306 euroa) ja tarvittavien sopeuttamistoi-
mien ansiosta Esedu-konserni tekee jälleen positiivisen tuloksen.

7.3 Kiinteistökehitys Naistinki Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Talouden vahvistaminen edelleen ja käynnissä olevien saneerauksien ja uudisrakennushankkeiden läpivieminen taloudellisesti kannattavasti Mikkelin elinkeinoelämää virkistäen	Yhtiön vuokrauskanta ja sen seurauksena myös vuokratulot (+3,7%) ja tulos (+85%) ovat kasvaneet systemaattisten investointien ansiosta. Kustannustaso on pysynyt matalana, vaikkakin kustannusnousu on ollut seuraavanlainen: <ul style="list-style-type: none"> - Lämmitysenergia +24% - Vesihuolto +65% - Jäähdytysenergia +44% - Rahoituskulut +10% - Kiinteistövero +5% Ennusteen mukaisesti loppuvuonna yhtiön liikevaihto tulee jatkamaan hyvällä tasolla, mutta loppuvuoteen kohdistuvat kiinteistövero, ja rahoituskulut pudottavat suhteellista tulosta.
Yhtiön nykyisen kiinteistöomaisuuden korjausvelkaa tulee edelleen pienentää sekä ennakoida kiinteistöjen teknistä uudistamistarvetta	Käytettävissä olevien resurssien puitteissa on kiinteistöiden tekniikkaa ja suojaavia rakenteita uudistettu n 200.000€ arvosta vuosittain.
Vuoden 2022 investoinnit lienevät maksimissaan n. 3M€. Toisaalta Naistingin on oltava tarpeen mukaan ketterä ja nopea hankkeiden käynnistämässä, jolloin vuoden 2022 investointiohjelmaan ehtisi vielä syntymään uusia kannattavia hankkeita.	Tavoitteen mukaisesti investointien kokonaismäärä on nousut vuodelle 2022 alkuperäisestä tavoitteesta n. 3M€ raportointihetken lukuun n. 6M€. Kaikkiin investointeihin on tiedossa asiakas.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteutumaennuste 2022
Liikevaihto	5 788	5 700	6 000
Tilikauden voitto/tappio	411	100	400
Osinko*	600	400	400
Investoinnit	2 000	3 000	6 000
Ulkoinen velka	21 170	22 500	20 630
Sisäinen velka	4 900	5 000	7 000
Konsernitilin limiitti	2 000	2 000	2 000
Omavaraisuusaste	23,9 %	26 %	26 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	7	7	7
vakituinen, kpl	7	7	7
määräaikainen, kpl	0	0	0

*osinko, joka maksetaan kunkin vuoden tuloksesta, tilitetään vasta seuraavan kalenterivuoden aikana.

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Toiminnassa ei ole ollut vuoden 2022 alkupuoliskolla poikkeamia.

7.4 Metsäsairila Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Lajittelu ja kierrätyksen lisääminen eri jättemateriaaleille. Sekajäte hyödynnetään 100 % energiana. Erilliskerätyt hyötyjätteet materiaalina. Biojätteen erilliskeräyksen kehittäminen.	tavoite toteutuu.
Päästöjen vähentäminen kuljetuksissa, käyttäen jätteistä tuotettua liikennebiokaasua. Haja-asutuksen jätteenkuljetusten urakka on toiminut biokaasulla vuodesta 2020 alkaen. Tavoitteena on lisätä biokaasun käyttöä vuonna 2022 jätteiden kuljettamisessa ja jätehuoltopalveluiden järjestämiseen liittyvissä kuljetuksissa	tavoite toteutuu.
Uusi heinäkuussa 2021 voimaan astunut jätelaki velvoittaa kunnat aloittamaan tekstiilijätteen erilliskeräyksen vuoden 2023 alusta alkaen. Tavoitteena on vuoden 2022 aikana tutkia tekstiilin keräykseen liittyviä haasteita ja kehittää ratkaisuja, joita hyödyntämällä tekstiilin laatu saadaan pysymään hyvänä jatkokäsittelyä varten. Teknisten ratkaisujen lisäksi pyritään luomaan mahdollisuuksia uuden paikallisen liiketoiminnan syntymistä tekstiilin lajitteluun ja hyötykäyttöön liittyen EcoSairilassa	Tavoite toteutuu. Metsäsairila on tehnyt taustatutkimusta suunnitellusti ja aloittaa tekstiilijätteen keräyksen vuoden 2023 alusta alkaen. Lainsäädäntö on päivittymässä EU-tasolla ja näillä näkymin tekstiilijätteen erilliskeräysveloitetta ei tule kunnille vuoden 2025 alusta alkaen vaan vastuu keräyksestä on pakkaustuottajien. Muutos aiheuttaa epävarmuutta ja heikentää merkittävästi uuden liiketoiminnan luomisen mahdollisuuksia EcoSairilaan lyhyellä tähtämellä.
Heinäkuussa 2021 voimaan astuneen uuden jätelain myötä bio- ja pakkausjätteiden (muovi, metalli, kartonki, lasi) kuljetus siirtyy kunnan vastuulle. Sekajätteen osalta kunta voi päättää vastaako kuljetuksista jatkossa kiinteistön haltija vai kunta. Mikkelissä jätehuoltoviranomainen valmistelee päätöksentekoa ja suoritti asiassa kuulemisen 1.8-30.9.2021. Tavoitteena on valmistella kilpailutuksia vuoden 2022 aikana niin, että kaupungin kilpailuttamat kuljetukset alkavat siirtymäaikaikojen mukaisessa aikataulussa.	tavoite toteutuu.
Selvitys eri vaihtoehtoista tarjota markkinaehtoisia jätehuollon ja kiertotalouden palveluita TSV-sopimusten päätyttyä vuonna 2022. Tavoitteena saada selvitystyö valmiiksi vuoden 2021 tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen.	tavoite toteutuu.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteutumaennuste 2022
Liikevaihto	8 122	7500	7500
Tilikauden voitto/tappio	797	700	520
Osinko	650	500	500
Investoinnit	623	800	864
Ulkoinen velka	5 934	6100	7336
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	500	500	500
Omavaraisuusaste	58 %	56 %	52 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	25	25	26
Vakituiset, kpl	19	22	26
Määräaikainen, kpl	6	3	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Kustannusten nousu on ollut ennustettua korkeampaa erityisesti polttoaineen hinnan nousun osalta.

Talouden epävarmuus heijastuu rakentamiseen ja sitä kautta rakennus- ja purkujätteen määrään, jonka ennustetaan jäävän huomattavasti vuoden 2021 tasosta.

Koronan myötä jätteen energiahöyrykäyttömärkinat ajautuivat muutostilaan jätemäärien laskiessa. Jättemäärät eivät ole nousseet enää takaisin koronaa edeltävälle tasolle. Vaikutukset ovat olleet erityisen merkittäviä vuoden 2021 syksystä vuoden 2022 kesään saakka. Markkinatilanne on nyt tasoittumassa jätteen tuonnin lisääntyneenä merkittävästi.

Metsäsairilan vastuut lisääntyvät merkittävästi pakkaus-, bio- ja sekajätteen kuljetuksien ja poistotekstiilin keräyksen alkaessa. Astiathyjennysten lukumäärä nousee portaittain ollen vuonna 2025 noin kolminkertainen nykytilanteeseen verrattuna. Asiakaspalvelukontaktien määrän ennustetaan vastaavasti 2-3 kertaistuvan. Tyhjennysmäärät tuplaantuvat nykytilanteeseen verrattuna jo 1.7.2023 alkaen.

Metsäsairila on valmistellut yhdessä Etelä-Savon Energian kanssa biokaasuliiketoimintojen keskittämistä Biosairila Oy:hyn. Tämän lisäksi Metsäsairila on valmistellut liiketoimintasiirtoa, jossa pääosa yrityksille tarjottavista jätehuoltopalveluista siirrettäisiin liiketoimintasiirrolla Biosairilaan. Biosairila pysyisi muutoksen jälkeen Metsäsairilan tytäryhtiönä. Suunnitellun aikataulun mukaisesti molemmat liiketoimintasiirrot toteutettaisiin 31.12.2022.

7.5 Mikalo Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Asuntojen kysyntään pyritään vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Yksioita ja pieniä kaksioita on tarjonnassa liian vähän. Asuntojen sijainnilla on entistä suurempi merkitys.	Vuoden 2022 aikana valmistuu Rastaankadun rivitalot, joissa asunnot ovat pääosin erikokoisia kaksioita.
Käyttöaste yli 92 %	91,7 %
Vuosittain tehtävän asukastyytyväisyyden kriteerien painotetun keskiarvon tavoite on vähintään 4,0.	4,1

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteumaennuste 2022
Liikevaihto	21 822	22 100	22 000
Tilikauden voitto/tappio	1	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	866	3000	3000
Ulkoinen velka	50 520	47 845	46 784
Sisäinen velka	3 709	3 482	3 482
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	36 %	34	34
Henkilöstö yhteensä, kpl	77	76	76
vakituinen, kpl	67	67	70
määräaikainen, kpl	10	9	6

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Käyttöasteen toteutumiseen oleellisesti vaikuttavia seikkoja ovat isompien perheasuntojen kysynnän väheneminen ja kaupunkikeskusta-alueen ulkopuolella sijaitsevien kohteiden kysynnän voimakas lasku.

Talvikauden 2021–2022 energiakustannusten sekä talvikunnossapidon tarve oli oleellisesti suurempi ja heijastui kustannusten kasvuun.

7.6 Mikkelin Asumisoikeus Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Käyttöaste yli 93%	93 %
Asumisoikeusasuntojen tunnettuuden lisääminen	Tunnettuuden lisäämiseksi on toteutettu radio- ja natiivimainontaa sekä asuntojen esittelyä.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteumaennuste 2022
Liikevaihto	1 873	1 905	1918
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	8 357	7 356	7 561
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	33 %	14	33
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Perheasuntojen kysyntä hiipuu edelleen ja kohdistuu pieniin, keskustan tuntumassa sijaitseviin asuntoihin.

Talvikauden 2021–2022 energiakustannusten sekä talvikunnossapidon tarve oli oleellisesti suurempi ja heijastui kustannusten kasvuun.

7.7 Mikkelin Jäähalli Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Jäähalli säilyttää asemansa Mikkelin jääliikunnan aktiivisena ja tuloksellisena toimijana	Jäähalli on toiminut aktiivisena jääliikunnan keskuksena osana Kalevankankaan aluetta. Tuloksellisesti halli on nostanut tunnettuuttaan Suomessa jääurheilun menestymisen myötä. Halli on kyetty pitämään kustannuksiltaan valtakunnallisesti verraten erittäin kilpailukykyisenä.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteumaennuste 2022
Liikevaihto	688	680	688
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	100	80
Ulkoinen velka	6 600	6 700	6 577
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	30 %	33 %	31 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl			
määräaikainen, kpl			

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa > Ei poikkeamia.

7.8 Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Kehittää toimintaympäristöä, uudistaa yritystoimintaa sekä hyödyntää alueen ulkopuolista rahoitusta	Yritysten uusien kehityshankkeiden määrä ja niiden arvo tulee jäämään kauas tavoitteista. Tämä johtuu lähes pelkästään Venäjän aloittamasta hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan ja sen heijastevaikutuksista maailmantalouteen. Epävarmuus tulevasta jarruttaa kaikkia investointipäätöksiä yrityksissä.
Kasvattaa Mikkelin vetovoimaa yritysten, työvoiman ja matkailijoiden näkökulmasta	Yllä mainittu kriisitilanne tulee vaikuttamaan myös yritysten sijoittumiseen Mikkeliin ja tavoitteeseen tuskin tullaan pääsemään. Matkailun kesä oli vahva, edellisvuoteen vain parin prosentin laskua.
Rakentaa toimijana ja kumppanina verkostoja, tuottaa asiakaslähtöisiä, tunnettuja ja tuloksellisia yrityspalveluja	Asiakkuudet ovat edistyneet hyvin ja tulostavoite todennäköisesti jopa ylitetään. Tilaisuudet ja niiden osallistujamäärät ovat kuitenkin selvästi jäljessä tavoitteesta. Tämä johtuu useista tekijöistä, joista mainittakoon pandemian jälkimainnit ja yhä keskeneräinen hankekauden vaihtuminen.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteutumaennuste 2022
Liikevaihto	5 388	5 000	4700
Tilikauden voitto/tappio	-17	0	-20
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	1 113	1 000	1000
Sisäinen velka	1 439	1 000	1000
Konsernitilin limiitti	1 500	1 500	1500
Omavaraisuusaste	10 %	13 %	10
Henkilöstö yhteensä, kpl	43	42	40
vakituinen, kpl	23	24	24
määräaikainen, kpl	20	18	16

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Vieläkin teknisesti kesken oleva hankekauden vaihtuminen tulee todennäköisesti näkymään hankerahoituksen volyymin jäämisenä tavoitetta pienemmäksi. Tämä korostunee 2023, koska Maakuntaliiton myöntövaltuus hankekaudelle 2021–2017 on 25 % aikaisempaa pienempi.

7.9 Mikkelin opiskelija-asunnot Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Eniten kysytyjä asuntotyyppisiä, yksioita ja pieniä kaksioita, on tarjonnassa liian vähän. Kiinteistökonta sopeutetaan kysyntää vastaavaksi.	Kiinteistökontan sopeuttamiseksi kohteet osoitteissa Kontionkatu 1 ja Kontionkatu 5 on päätetty purkaa.
Käyttöastetavoite yli 87 %	80 %

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteutumaennuste 2022
Liikevaihto	3 569	3 943	3 662
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	16 670	15 651	15 584
Sisäinen velka	754	684	684
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	14 %	13	13
Henkilöstö yhteensä, kpl	8		8
vakituinen, kpl	8	8	8
määräaikainen, kpl	0		0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Käyttöasteen toteutumiseen oleellisesti vaikuttava seikka on soluasuntojen kysynnän väheneminen. Talvikauden 2021–2022 energiakustannusten sekä talvikunnossapidon tarve oli oleellisesti suurempi ja heijastui kustannusten kasvuun.

8.10. Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
ESEDUn muutoksessa mukana eläminen ja ratkaisuiden löytäminen muuttuvan tarpeen mukaan. Tavoitteena on nollatuloksen pitäminen kassan näkökulmasta. Tämä tarkoittaa tulevina vuosina kirjanpidollisen tuloksen positiivisuutta	Yhtiöllä on jatkunut hyvä yhteistyö ESEDUn kanssa. Opetuksen muutostarpeisiin on vastattu ja yhdessä sopimalla on pystytty pitämään sekä tilat kunnossa, että myös kummankin talous toimitilojen suhteen kestävällä pohjalla.
Terveellisten ja kilpailukykyisten toimitilojen ylläpitäminen ESEDULLE	Toimenpiteet on kohdistettu erityisesti sisäilmahaasteiden minimointiin/eliminointiin. Tiloja on pidetty kilpailukykyisinä pyrkimällä optimoimaan saneeraukset ja niistä aiheutuvat kustannukset. Yhteistyössä ESEDUn kanssa tämä on toiminut hyvin.
Otavan koulutilan tulevaisuuden ratkaiseminen	Hanke on ollut vireillä OKM:ssä jo lähes kymmenen vuotta. Vuoden 2022 keväällä OKM on vihdoon ottanut asian kunnolla käsittelyyn. Vastuuhenkilön vaihduttua OKM:ssä, on esityksellemme vihdoin odotettavissa päätös jopa 2022 vuoden aikana. Luovutuksen ratkettua on mahdollista toimia myös muun tulevaisuuteen liittyvän suhteen.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteutumaennuste 2022
Liikevaihto	4 205	4 200	4 200
Tilikauden voitto/tappio	304	200	250
Osinko	0	0	0
Investoinnit	118	400	400
Ulkoinen velka	17 150	16 500	16 760
Sisäinen velka	909	0	0
Konsernitilin limiitti	1 000	1 000	1 000
Omavaraisuusaste	32 %	34 %	34 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa > Ei poikkeamia toiminnassa.

8.11. Mikkelin Ravirata Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2022
Mikkelin Ravirata Oy järjestää 17 ravit ja hyvän St Michel - tapahtuman 16.-17.7.2022	Koko setti eli 17 ravipäivää on suunnitelmassa ja toteutunee eikä esim. korona-rajoituksia ole tulossa. St Michelin tavoitteista jäätii hieman, mutta taloudellisesti tapahtuma oli edellisvuotta parempi. St Michel -viikonvaihte kaipa ympärilleen lisää sisältöä.
Koronan mahdolliset rajoitteet pyritään kääntämään positiivisiksi asioiksi	St Michel -tapahtuma on pystytty järjestämään joka vuosi, tosin v. 2020 yleisörajoitteilla, eikä ehkä sen vuoksi mitään erityistä "boostia" tapahtumaan tälle vuodelle saatu. Samoin v. 2021 oli erityinen, koska kilpailun voitti Euroopan paras ravuri Face Time Bourbon.
Olosuhdeinvestoinnin kasvattamista poistoista huolimatta pyritään hyvään taloudelliseen tulokseen lisäämällä muuta varainhankintaa	Sponsorihankinta on raviratojen vertailussa huippuluokkaa ja osin siitä syystä yhtiö pääsee lähelle 0-tulosta tänä vuonna.
Maksettava palkintotaso pyritään pitämään vähintään vuoden 2021 tasolla (960.000€).	Toteutuvat maksetut palkinnot ovat noin 975.000€.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2021	TA 2022	Toteutumaennuste 2022
Liikevaihto	539	600	580
Tilikauden voitto/tappio	-72	0	-15
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	50	40
Ulkoinen velka	400	320	250
Sisäinen velka	11	0	0
Konsernitilin limiitti	500	500	500
Omavaraisuusaste	62 %	-	-
Henkilöstö yhteensä, kpl	6	6	6
vakituinen, kpl	6	6	6
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ei merkittäviä poikkeuksia. Vuodesta 2024 raviurheilun tuotto ei ole sidottu Veikkauksen tuottoon, vaan tulee yleisistä budjettivaroista. Lajin nykyinen tulotaso (n. 40M€) säilynee reaaliarvoltaan nykyisellä tasolla.

8. Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen

8.1 Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Johdon analyysi

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden menot ja tulot ovat toteutumassa pääosin talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta Essoten kuntalaskutusta, jossa on merkittävä talousarvion ylittymisriski. Riskinä on myös työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys; maksu ei ole alentunut suunnitellulla tavalla, mihin on edelleen vaikuttanut koronatilanne.

Essoten tuoreessa ennisteessa Mikkelin kaupungin kuntalaskutukseksi on arvioitu 237,4 miljoonaa euroa. Lisäksi Essoten tuloslaskelmaennuste on noin 29 miljoonaa euroa alijäämäinen, mikä tarkoittaa jäsenkunnille veloitetta kattaa tilikaudelta muodostuneet alijäämät. Mikkelin osuus vuoden 2022 alijäämästä on Essoten laskelman mukaan noin 17,7 miljoonaa euroa. Essoten sote-kustannukset Mikkelin kaupungille vuonna 2022 tulisivat näin ollen olemaan noin 255,1 miljoonaa euroa, joka ylittää talousarvion 226,7 miljoonan euron sote-laskutusvarauksen 28,5 miljoonalla eurolla.

Sote-kustannusten nettosummaa pienentävät tilikaudelle odotettavissa olevat koronatuotet. Lausuttavana olleen asetusluonnoksen mukaan avustuksia kuitenkin maksettaisiin testaamisen ja hoidon osalta vain kesäkuun loppuun asti. Koko kuntakenttä on syyskuun alussa päättyneellä lausuntokierroksella vaatinut laajalti kaikkien koronan aiheuttamien välittömien kustannusten korvaamista hallituksen antaman lupauksen mukaisesti. Myös Mikkelin kaupungin talousarvio on laadittu tähän lupaukseen nojautuen.

Tammi-kesäkuun ajalta avustuksia on Essoten ilmoittamien testausmäärien sekä väkilukuun perustuvan yleisavustuksen perusteella odotettavissa vähintään 3,6 miljoonaa. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriöltä odotetaan päätöstä vuoden 2021 harkinnanvaraisesta korona-avustuksesta. Mikäli harkinnanvaraista avustusta myönnettäisiin, tuloutuisi se tilikaudelle 2022. Korona-avustukset pienentävät koko kaupungin tason sosiaali- ja terveydenhoitopalveluiden nettokustannusta, mutta eivät riitä kattamaan koronasta aiheutuvia kustannuksia, sillä maksettavat avustukset ovat todellisia kustannuksia matalammat.

Mahdollisia määrärahamuutoksia esitetään lokakuun talousseurannan yhteydessä mm. Essoten kuntalaskutuksen suuruutta koskevien ennusteiden tarkentuessa.

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden tehtävänä on tukea palvelualueiden ja liikelaitoksien ja taseyksikön tuloksellista toimintaa ja seurata asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa varten ajantasaista tietoa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat palvelualueille keskitetyt tukipalvelut. Hallinto- ja elinvoimapalvelut sisältää hallinto- ja elinvoimapalvelut, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen ostot Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Essotelta sisältyvät hallinto- ja elinvoimapalveluiden talousarvioon. Essote tuottaa palveluita kaupunginvaltuuston 25.1.2016 § 13 hyväksymässä perustamissuunnitelmassa määritettyjen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Hallintopalvelut tuottaa hallinnon tukipalveluita, toteuttaa ja kehittää työllisyyspalveluita ja vastaa kaupunkimarkkinoinnista, koordinoi kaupunkistrategian toteuttamiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä sekä vastaa seutuhallinnon valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. *Talouspalvelut* tuottaa talous- ja tietohallinnon sekä hankinnan tukipalveluita ja tukee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä omistajaohjauksen valmistelua ja toimeenpanoa. *Henkilöstöpalvelut* tukee johdon, esimiesten ja koko henkilöstön työtä sekä tavoitteiden saavuttamista läpi kaupungin organisaation. *Ruoka- ja puhtauspalvelut* toteuttaa palvelusopimuksien mukaista toimintaa.

OHJELMAKORTIT

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Syrjäytymisen ehkäisy	Työmahdollisuuden tarjoaminen tukityöllistettäville ruoka- ja puhtauspalveluissa	1–2 hlö/v	1 hlö
	Työmahdollisuuden tarjoaminen kuntouttavan työtoiminnan ja työkokeilujen kautta ruoka- ja puhtauspalveluissa	4–5 hlö/v	3 hlö
	Työmahdollisuuden tarjoaminen kehitysvammaisille työtoimintana ruoka- ja puhtauspalveluissa	2 hlö/v	2 hlö
	Työllistyminen/työllistämistavoite hankinnoissa.	7 tukityöllistettyä/vuosi.	Työllistetty ruoka- ja puhtauspalveluissa 6 hlö tukityöllistettäviä, pesulapalveluihin 1 hlö, joukkoliikenteestä minimissään 3 hlö.
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Esimiesten työn tukeminen yhteisillä koulutuksilla ja yhteiskoulutuksilla (henkilöstöpalvelut)	Eduhouse-oppimisympäristön käyttö. Keskiviikkoinfojen toteuttaminen ja osallistumismäärät.	Eduhouse: 33 käyttäjää/234 suoritusta, Keskiviikkoinfot: 17 infoa 32-156 osallistujaa/info

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Luomu-/lähialueen elintarvikkeiden käyttömäärän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla (ruoka- ja puhtauspalvelut, hankintapalvelut)	Otetaan huomioon kaikissa soveltuvissa elintarviketilauksissa.	Ei ole toteutettu elintarviketilauksia
	Sydänmerkki-aterioiden määrä koulu- ja päiväkotiruokailussa (ruoka- ja puhtauspalvelut)	koulut: 2–3 aterial/vko päiväkodit: 1–2 aterial/vko	koulut: 2–3 aterial/vko päiväkodit: 1–2 aterial/vko

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Henkilöstön hyvinvoinnilla on vaikutusta työn tuottavuuteen ja asiakaspalvelun laatuun (henkilöstöpalvelut)	Työhyvinvointiohjelman mukainen toiminta/mittarina terveysperusteiset tunnusluvut Työhyvinvointikysely (QWL)	Sairauspoissaolopäivät 24 259 pv (2021, 17 157pv) Sairauspoissaolopäiviä 19,6 /htv. QWL-indeksiä ei ole, koska Pulssi-kyselyä ei tehty keväällä 2022
	Palvelukuvauksen mukainen puhtaustaso kaupungin kiinteistöissä (ruoka- ja puhtauspalvelut)	Sisäiset laatukierrokset tehty kaikissa työkohteissa	Tehty - keittiöt 27 % (11/41) - puhtaus 36 % (16/45)
	Kouluympäristön kalusteiden ym. ergonomisuus (hankintapalvelut)	Huomioidaan soveltuvissa koulu-, päiväkoti- ym. irtokaluste-hankinnoissa.	Ei ole hankittu tälle vuodelle, aiemmin hankinnoissa huomioitu ergonomia.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Liikennepäästöjen vähentäminen	Liikennöintikilpailuissa huomioidaan veloitteena bio-kaasu- ja/tai sähköautot (hankintapalvelut)	Kilpailutetaan 2021 voimaantulleen CVD-direktiivin vaatimusten mukaisina. <i>Kaupunkikonsernin hankintäsäännön 2021</i> tavoitteen täytäminen	CVD-direktiivin määräyksiä toteuttavan kansallisen lainsäädännön vaatimukset täytetään uusissa hankinnoissa. Aiemmin tavoitteita toteutettu mahdollisuuksien mukaan.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Järvikalatuotteiden käytön lisääminen	Vakiotuotevalikoimaan lisätyt järvikalatuotteet	Järvikalapihvi Lahnamassa

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Saavutettavuus	Saavutettavuusdirektiivin toimeenpanon jatkaminen ja direktiivin noudattaminen. Palveluiden saavutettavuusselosteiden jatkaminen. (viestintä ja tietohallinto)	Hankinnoissa noudatetaan saavutettavuusdirektiiviä ja huolehditaan, että uusissa palveluissa tai järjestelmissä on saavutettavuusseloste valmiina.	Kaupungille on hankittu saavutettavuustyökalu Sitelmpove ja se on käytössä kaupungin verkkosivuilla. Kaupungin verkkosivuille on aloitettu tekninen uudistus, joka lisää sen saavutettavuutta. Saavutettavuus otetaan huomioon kaikissa uusissa projekteissa ja järjestelmissä. Vanhempia korjataan saavutettavaan muotoon henkilöstöresurssien salliessa.
Palvelujen digitalisointi	Verkkomaksamisen edistäminen (talouspalvelut)	Verkkokaupan ostotapahtumien sekä tuotevalikoiman lisääntyminen. Uusien verkkomaksuratkaisujen käyttöönotto soveltuvilta osin. Myyntilaskumäärän väheneminen.	Verkkokaupan vuoden 2021 nettomyynti 16 900 eur ja ostotapahtumien lukumäärä 809 (käyttö alkoi 3/2021). Ajanjaksoilla 1-7/2022 nettomyynti 38 400 eur ja ostotapahtumia 998 kpl. Tuotevalikoimaa ja verkkomaksuratkaisuja on tullut lisää (esim. Otavian kurssimaksujen ja liikuntapalveluiden saralla). Myyntilaskumäärä 1-7/2022 n. 39 000 kpl ei ole muuttunut edellisvuodesta.
	Sähköisen valtuustoaloitteen pilotointi (Tietohallinto)	Valtuustoaloitteen pilotointi ja testaus vuonna 2022.	Sähköinen allekirjoitus saatu käyttöön loppukesästä, joten nyt asiaa voidaan edistää.
	Kilpailutus ja hankintasopimusten hallinta sähköisiksi (hankintapalvelut)	100 % käyttö	Kilpailutus aina sähköinen 100 % Sopimushallinnan sähköisyysaste 85 %.
	Sähköisten osto-/tilausprosessien maksimaalinen hyödyntäminen (hankintapalvelut)	Sopimustoimittajien sähköisten palvelujen hyödyntäminen ja maksuaikakorttien suosiminen satunnaisissa verkko-ostoksissa.	Sähköisiä palveluita käytetään aktiivisesti ja maksuaikakortin käyttäjiä ohjeistetaan verkkomaksamiseen.
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	Ruoka- ja puhtaustalouden työpöytäprosessien kehittäminen kestävä kehityksen näkökulmasta	Toteutetut toimenpiteet	Vastuullisuussuunnitelma (taloudellinen, ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen) laadittu, määritetty toimenpiteet, mittarit ja aikataulut. Aloitettu toimenpiteiden toteutus, koulutettu henkilökunta

	Vastuulliset ruokapalvelut -kehitysohjelman toimenpiteet	Toteutetut toimenpiteet	Vastuullisuussuunnitelma (taloudellinen, ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen) laadittu, määritetty toimenpiteet, mittarit ja aikataulut. Aloitettu toimenpiteiden toteutus, koulutettu henkilökunta
	Ympäristötekijöiden huomiointi hankintojen vaatimuksissa (hankintapalvelut)	Tunnistetaan erityispiirteitä, joilla on ympäristövaikutuksia. Esim. liikennöintiin, teknologioihin, kiertotalouden edistämiseen liittyvät vaikutukset. Huomioidaan kaikissa soveltuviin tarjouspyynnöissä.	Erityispiirteitä ja niiden ympäristövaikutuksia huomioidaan laajasti hankintojen pakollisissa vaatimuskriteereissä. Cityloops hankkeessa edistetään kiertotaloutta ja hankkeen avulla pyritään mahdollistamaan erilaisia ratkaisuja hankinnoissa kiertotalouden toteuttamiseen. Liikennöinnin ympäristötekijöihin liittyvä laki puhtaista ajoneuvoista (§ 740/2021) säätää hankintayksikön velvoitteita liittyen energiatehokkaiden ja ympäristöstävällisten ajoneuvojen hankintaan.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Memory Campus -kehittämialusta	Kaupungin rakennusvalvonnan analogisen arkiston digitoitinhankkeen toteuttaminen, johon kuuluu vaadittavien digitoitokriteerien määrittely ja digitoijan kilpailuttaminen, aineiston järjestäminen ja valmistelu digitoitavaksi, digitoidun aineiston lähettäminen digitoitavaksi, digitoidun aineiston palauttamisen valvonta sekä digitoidun aineiston laadun tarkastaminen ja siirtäminen sähköiseen arkistoon. (hallintopalvelut, rakennusvalvonta, Memory Campus)	Digitointiprojektin ensimmäinen tosiasiallinen projektivuosi alkaa vuoden 2022 alussa. Tavoitteena on, että vuoden 2022 aikana saadaan digitoitua 1/3 projektin aikana digitoitavasta aineistosta vuonna 2021 kilpailutetun palveluntuottajan kanssa.	Rakennusvalvonnan aineiston järjestäminen on käynnissä ja etenee hyvin. Itse digitointi on saatu aloitettua loppukeväästä 2022. Digitoinnin aloitus kuitenkin viivästyi tavoitellusta aikataulusta, jonka vuoksi arviona on että vuonna 2022 saadaan digitoituksi 1/5 projektissa digitoitavasta aineistosta.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Teamsin käyttötaitojen ja tietoturvaosaamisen kohentaminen henkilöstökoulutuksilla ja Eduhouse-oppimisympäristöä hyödyntämällä (tietohallinnon ja henkilöstöpalveluiden yhteistyö)	Toteutetut henkilöstökoulutukset	Teams-koulutukset Eduhousen kautta 16 suoritusta
	Sähköisen perehdytys- ja työnopastusmateriaalin tekeminen ruoka- ja puhtauspalveluihin	Toteutetut toimenpiteet	Perehdytysmateriaali tehty Seppo-alustalle, aloitettu työnopastusmateriaalin siirto digitaaliseen muotoon
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	oppisopimuskoulutus (ruoka- ja puhtauspalvelut)	3–4 hlö/v	5 hlö

Painopiste: Asiakslähtöiset yrityspalvelut			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Laadukkaat neuvonta- ja kehittämispalvelut sekä yhteistyöverkostot yritykselle elinkaaren eri vaiheisiin	Vuoropuhelut, yritysvaikutusten arvioinnit sekä yrityksillä konsernin hankinnoista yritysten kanssa. Mahdollisuus paikallisten yritysten osallisuudesta hankintoihin. (hankintapalvelut)	Vuoropuhelu ja yritysvaikutusten arviointi käytössä hankintasäännön mukaisesti. Konsernin yrityksillä 2kpl/vuosi. Osatarjoukset hyväksytään aina kun ei ole perusteltua syytä sen poissulkemiselle.	Sovitun mukaisesti järjestetään vuoropuhelu ja tapaaminen yritysvaikutusten osalta. Syksyllä 2022 on sovittu tapaaminen. Elokuussa 2022 käyty tapaaminen yrittäjien kanssa, jossa myös konsernin edustajia oli paikalla. Kyseisessä tilaisuudessa keskusteltiin esim. osatarjousten hyväksymisestä ja niiden laajemmasta hyödyntämisestä hankinnoissa.

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Pitkään työttömänä olleiden ja nuorten aktivoiminen, työelämävalmiuksien kehittäminen ja palkkatukityöllistäminen.	Ensisijaisen tavoitteena on kuntien ja valtion (TE-Toimisto) resurssien yhdistäminen Työllisyyden kuntakokeilun kautta Vastuu; Kuntakokeilu, Työllisyyspalvelut, Essote, Toimintakeskus ry, TE-palvelut, yritykset, järjestöt, oppilaitokset, Kasvopilotti, Ohjaamo, ELY. Keha	Tavoitteena asiakkaiden parempi palveleminen, oikean palvelun löytäminen, koulutukseen hakeutuminen tai avoimille työmarkkinoille työllistyminen. / TMT-maksu (v. 2022 / 2,9 M€) asiakkaiden aktivointi sekä työllisyysasteen nosto	Työmarkkinatuen kuntaosuus ei ole alkuvuonna laskenut odotetusti. Toteuma kesäkuussa 1,95 M€. Trendi noudattelee valtakunnallista tasoa.
Aktiivinen työnantajien kontaktointi	Työllisyyspalvelut/MikseiMikeli/Solmu/TE-Toimisto	Tavoitteena toteuttaa työnantajien rekryointitarpeet kuntakokeilun toimesta työvoimapaalveluna. Käynnistetään Miksein kanssa hanke alueellisten työvoima- ja yrityspalvelujen uudelleenmuotoilemiseksi 2022.	Työtarjouksia kuntakokeilusta tehty 455 ja ne ovat kohdistuneet 240 työpaikkaan. Tiedotteita huomattavasti enemmän, mutta tilastotieto ei saavilla. "Yhdessä"-hanke jätetty Miksen toimesta rahoittajalle kesäkuussa.
Lakisääteinen velvoitetyöllistäminen	Työllisyyspalvelut	Velvoitetyöllistäminen hoidetaan lain edellyttämällä tavalla.	Velvoitetyöllistämistä toteutettu 86 kuukautta ja se on kohdistunut 34 henkilölle.
Työllistämisperusteiset oppisopimukset ja muu koulutukseen ohjaus	Työllisyyspalvelut, oppilaitokset, Essote, konserniyhtiöt	Kaupungin oman oppisopimuskoulutuksen volyymin vähentyminen korvataan oppisopimustyösuhteina yksityisellä sektorilla. Vähimmäistaso on edelleen ohjata vuoden aikana 15 työtöntä oppisopimuskoulutukseen.	Työllistämisperustaista oppisopimusta on toteutettu 28 opiskelijakuukautta ja se on kohdistunut kymmenelle henkilölle.
Kehittämiskumppanuus	Tarjotaan pitkäaikaistyöttömille työllistymis- ja kuntoutumismahdollisuuksia sekä turvataan samalla myös paikallisten elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Kehittämiskumppanuuden liittäminen osaksi Työllisyyden kuntakokeilua Työllisyyspalvelut, Toimintakeskus ja mahdolliset muut kolmannen sektorin toimijat	Sopimuskausi uudistetaan vuosille 2022-2023. Asiakkaita on jatkuvasti palvelun piirissä noin 200. / Asiakkaiden lukumäärä, tavoitteet sekä vaikuttavuusmittarit on määritetty erikseen kumppanuussopimuksessa.	Kehittämiskumppanuuden keskimääräinen asiakasmäärä on ollut tarkastelujaksolla 194.

Työpajatoiminta	Parannetaan yksilön valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön sekä vahvistetaan arjenhallintataitoja. Asiakkaiden osaamisen tunnistaminen, tunnistaminen sekä vahvistaminen. Työllisyyspalvelut, oppilaitokset, Toimintakeskus, Essote (Ohjaamo), TYP-Reitti, Kasvopilotti	Asiakkaiden lukumäärä pyritään pitämään nykyisellä tasolla 150 asiasta/ vuosi. Asiakashankinnassa kiinnitetään jo huomiota 2023 lainsäädäntöön ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuun siirtymisestä hyvinvointialueelle. 70 % asiakkaista lähtee töihin tai opiskelemaan / Asiakkaiden lukumäärä sekä vaikuttavuusmittari, kuinka moni asiakkaista lähtee töihin tai opiskelemaan eli määrä/%	Valmentautujia yhteensä 81 hlöä, joista kuntouttavassa työtoiminnassa 52 hlöä eli 64 %, opiskelijoita 14 %, vapaaehtoistyösopimuksella 17 %, työkokeilu 5 %. Vapaaehtoistyösopimuksella olevat ovat esim. Keulan kuntoutusrahalla. Päättäneitä yhteensä 23 hlöä. Opiskelu 8, työhön 3, työkokeilu 2, muut palvelut (esim. hoitoonohjaus) 3, sairausloma 2, työtön 5. Työpajan tavoitteen asettelu näkövinkkelistä hyviin tuloksiin päättäneitä on 13/23 eli 57%.
Osaavan työvoiman varmistaminen	Tavoitteena saada uusia asukkaita ja lisätä seudun näkyvyyttä Työllisyyspalvelut (Solmu), kaupunkimarkkinointi, Miksei, Mikkelin seudun kunnat + Juva, Maakuntaliitto, Yrittäjät	Miksein kanssa käynnistyvä hanke keskittyy alueellisen kohtaantohaasteen hoitamiseen. Hyödynnetään Foreammattia ja sisällytetään Solmun toimintakonsepti. Sisällyttää edelleen tavoitteen 100 uutta perhettä Muuttoliikkeen kääntäminen positiiviseksi / Kokonaisnettomuuttomäärä & Solmun kautta tulleet	Solmu palvelu päättyi toukokuussa. Uusi hanke käynnistyy lokakuussa 2022.
	Työmahdollisuuden tarjoaminen tukityöllistettäville	vähintään 150 hlö/v. Työllisyysdenhoitomalliin sisällytetään tulosperustainen hankinta, jossa pyritään sopimusvälittäjien toiminnan tuloksena saamaan työllistymisiä avoimille työmarkkinoille 20/ensimmäinen vuosi.	Tulosperustainen hankinta ei ole toteutunut muulta osin kuin alustavan kilpailusasetelman muodossa.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Strategian jalkauttaminen ja brändityö	Jatkamme kaupunkiorganisaation ja yhteistyökumppaneiden sitouttamista strategiaan ja kaupunkibrändin toteuttamiseen / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Uutisoinnissa lisätään linkitystä kaupungin strategiaan. Brändi näkyy kaikessa kaupungin viestinnässä.	Kaupunki toteuttaa vuoden 2022 aikana juttusarjakokonaisuuden, joka linkittyy kaupungin strategiassa tunnistettuihin arvoihin. Kaupungin strategiaa on havainnollistettu kaaviolla. Brändin jalkauttamista on jatkettu.
Kaupunkiorganisaation markkinoinnin ja viestinnän viestien ja visuaalisen ilmeen yhtenäistäminen	Markkinoinnin ja viestinnän työvälineiden laajamittainen käyttöönotto kaupunkiorganisaatiossa: kuvapankki, esitysmateriaalit yms. / viestintätiimi	Materiaalit ovat ajantasaisia ja aktiivisessa käytössä. Kaupunkiorganisaation materiaali on brändin mukaista.	Päivityksiä aineistoihin on tehty tarpeen mukaan resurssien sallimissa puitteissa.
	Yhteistyön tiivistäminen konsernitasolla viestinnässä ja markkinoinnissa / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Yhteistyön mahdollisuuksia tarkastellaan ja yhteistyötä tiivistetään. Konsernin viestijät tapaa kaksi kertaa vuodessa.	Kaupunki toteuttaa vuoden 2022 aikana juttusarjan, jossa esitellään konserniyhtiöiden toimintaa. Juttusarja on toteutunut alkuvuonna suunnitellusti.

Mikkelin vetovoiman ja tunnetavuuden lisääminen	Tuomme esiin Mikkelin hyviä puolia monikanavaisesti Markkinoimme sähköisiä kanaviamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti	Mikkelin sosiaalisen median kanavien seuraajien kokonaismäärä kasvaa vuosittain nykyisestä vähintään 20 %. Nykytila (lokakuu 2021): Facebook 4908 seuraajaa, Instagram 3408 seuraajaa, Twitter 2430 seuraajaa.	Seuraajamäärät somekanavissa (elokuu 2022): Facebook 5282 (+7,6%), Instagram 3821 (+12,1%) ja Twitter 2550 (+4,9%)
	Ammattitaitoiset henkilöt oikeissa tehtävissä vaikuttaa palvelun laatuun ja Mikkelin vetovoimaan. Osaamisen johtaminen käynnistyy OSS-ohjelman avulla	Onnistuneet rekrytoinnit, hakijat /avoin työpaikka Perehdytyksen onnistuminen / kysely OSS ohjelman avulla määritelty kaupungin osaamistarpeet sekä mitattu nykytila suhteessa tarpeeseen	Työpaikkoja 191/hakemuksia 931 => 4,9 hakijaa/avoin työpaikka Perehdytyskysely päivitettävänä OSS ohjelman käyttöönotto Taidot-osiolla 1.10.2022 alkaen.
Tapahtumat	Toteutetaan kaupungin syntymäpäivätapahtuma sekä konsernipäivä / viestintätiimi, kaupunkimarkkinointitiimi	Tapahtumat toteutuvat odotusti.	Kaupunki toteutti syntymäpäiväohjelman virtuaalisena.
	Tuetaan viestinnän keinoin muita kaupungissa toteutettavia tapahtumia. / viestintätiimi	Mikkelissä järjestettävät tapahtumat saavat näkyvyyttä Mikkelin verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Vuositasolla vähintään 50 tapahtumaa esitellään kaupungin sosiaalisen median kanavissa.	Tapahtuma-artikkeleiden määrä on noussut merkittävästi koronan helpotettua. 50 esiteltävän tapahtuman määrä tulee selkeästi ylittymään. kesä-heinäkuussa kaupungin Facebookissa julkaistiin noin 30 tapahtumateemaista uutista.

8.2. Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Johdon analyysi

Ympäristöpalvelujen talous on kehittynyt talousarvion mukaisesti seurantakaudella 1–7/2022. Henkilöstömenot ja muut toimintakulut ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Myöskään loppuvuodelle 2022 ei ole ennustettavissa merkittäviä poikkeamia talousarvioon ja talous pystytään pitämään tasapainossa. Eläinlääkärivaje voi kuitenkin aiheuttaa ennakoimattomia lisäkustannuksia, jos rekrytointeja ei saada tehtyä.

Terveysvalvonnan tulot ovat tällä seurantajaksolla budjetoitua alemmat, koska valtakunnallisten elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisten valvonnan perusmaksujen laskutusta ei ole vielä tehty vuonna 2022. Perusmaksut peritään yrittäjiltä vuosittain ja ne saadaan perittyä vuoden 2022 loppuun mennessä. Koska terveysvalvonnan resurssit on jouduttu kohdentamaan merkittävässä määrin perusmaksujen laskutuksen valmisteluun, suunnitelmallisen tarkastusten määrä ja niistä saadut tulot ovat laskeneet. Tupakka- ja lääkelain mukaiset valvontamaksut on laskutettu suunnitelman mukaisesti.

Ympäristönsuojelun tuotot ajalta 01–07/2022 ovat talousarviota hieman vähemmän muun muassa hankkeiden maksatusai-katauluista ja lupamaksujen laskutuksen ajankohdasta johtuen. Ennuste vuoden 2022 osalta kuitenkin on, että ympäristönsuojelun tuotot kertyvät talousarvion mukaisesti.

Praktikkoeläinlääkäreiden rekrytoinnissa on ollut haasteita syksystä 2020 lähtien kesäkausia lukuun ottamatta ja eläinlääkintähuollon henkilöstöväjään ennustetaan jatkuvan koko vuoden 2022. Eläinlääkäreiden toiminnan luonteesta johtuen (mm. päivystysvelvoite 24/7) tilanne on haastava muun muassa eläinlääkäreiden jaksamisen ja lakisääteisten palveluiden turvaamisen kannalta. Ongelma on valtakunnallinen, ja koskettaa sekä julkista että yksityistä sektoria. Syksyllä 2022 on vaarana myös valvontaeläinlääkärivaje, koska myös valvontaeläinlääkäreiden rekrytointi on ollut haasteellista.

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut etsivät yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa keinoja eläinlääkärivajeen ratkaisemiseksi ja riittävien resurssien turvaamiseksi kaikissa tilanteissa lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Tavoitteena on saada mahdollisimman pian täytettyä avoimet virat. Lisäksi työsuunnittelu pyritään tekemään niin, ettei resurssivajeesta seurasi vakavia palvelutuotannon häiriöitä lakisääteisiin tehtäviin. Suunnitteilla on myös selvittää mahdollisuus ja kustannukset takapäivys-

tyssopimuksen tekemisessä yksityisen pieneläinklinikkatoimijan kanssa. Etelä-Savon alueella ei ole yhtään päivystävää pieneläinklinikkaa ja myös yksityisillä klinikoilla on ollut eläinlääkäripulaa koko Suomessa. Lakisääteiset tehtävät on resurssipuolasta huolimatta saatu tällä seurantakaudella saatu tehtyä. Valvontaeläinlääkäreiden osalta on mahdollista saada virka-apua muilta alueen valvontaeläinlääkäreiltä.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki on eduskunnan käsittelyssä syksyllä 2022 ja tulee muuttamaan kuntien vastuita eläinlääkäripalveluiden järjestämisessä. Lakiesityksen mukaan ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäriavun järjestäminen on jäämässä edelleen kuntien vastuulle.

Seurantajaksolla 1–7/2022 ympäristöpalvelut ovat pystyneet tuottamaan lakisääteiset tehtävät haasteista huolimatta. Myöskään koronaepidemia ei ole tällä seurantajaksolla vaikuttanut merkittävästi ympäristöpalveluiden toimintaan.

Ohjelmakortit

Palvelusuunnitelma

Mikkelin seudun ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva Mikkelin seudun ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun tehtävistä Mikkelissä, Hirvensalmella, Kangasniemellä Mäntyharjussa ja Pertunmaalla. Palveluja tuotetaan ensisijaisesti ympäristöpalvelujen toimintaa säätelevien lakien ja asetusten mukaisesti. Lisäksi resurssien puitteissa toteutetaan erilaisia selvityksiä vuorotellen toimialueen eri kuntien alueella. Tavoitteena on antaa palvelut samantasoisina koko toiminta-alueella ympäristöpalvelusopimuksen mukaisesti.

Yksityiskohtaiset ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun toiminnan tavoitteet vuodelle 2022 on kirjattu valvontasuunnitelmiin, jotka seudullinen lautakunta on hyväksynyt 15.12.2021. Valvontasuunnitelmissa huomioidaan valtakunnalliset valvontaohjelmat ja valvonnan vuosittaiset painopistealueet.

Vuonna 2022 Mikkelin seudun ympäristöpalvelut yksikössä on käynnissä Ympäristöministeriön ja Mikkelin seudun kehityshankerahaston rahoittama Ilmastopolku –hanke (Ilmastopolku - Työkalu kuntien toimintojen ilmastovaikutusten arviointiin). Hanke toimii Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen koko toimialueella. Hankkeessa kerätään hyviä esimerkkejä Mikkelin seudun kuntien kasviuonekaasupäästöjä vähentävistä ja ilmastonsuojelua edistävästä toimista, lasketaan eri toimintojen päästöjä ja päästövähennyksiä ja laaditaan esimerkkikohtaiset kuvaukset Mikkelin seudun kuntien ilmastotoimista Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämälle Kestävyysloikka -sivustolle. Hankkeen tavoitteena on tuoda Mikkelin seudun ilmastotyötä näkyväksi myös valtakunnallisesti ja tarjota kunnille hyviä esimerkkejä päästöjä vähentävistä ja hiilineutraaliutta edistävästä ratkaisuista.

TUNNUSLUVUT

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	Tot. 7/2021	Tot. 7/2022	Tot. %
Terveysvalvonnan tarkastukset (valvontasuunnitelman mukaiset)	259	383	700	181	120	17
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairasmatkat	1878	1975	1900	1224	1169	62
Vastaanotolla hoidetut pieneläimet	6167	7806	6000	4891	4905	82
Lupavelvollisten kohteiden tarkastukset (ympäristönsuojelu)	115	105	100	56	58	58
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (päästökset, lausunnot, kehotukset)	935	951	800	801	416	52

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus/vastuu	tavoite/mittari	Toteuma 31.7.2022
Syrjäytymisen ehkäisy	Tarjotaan tukityö- ja harjoittelupaikkoja.	Tarjotaan yhteensä vähintään 10 kk harjoittelupaikkaa	Harjoittelupaikkoja on tarjottu 17 kk (ympäristönsuojelu 5 kk, terveysvalvonta 10 kk, eläinlääkintähuolto 2 kk). Opiskelijoille ja vastavalmistuneille on tarjottu sijaisuuksia ja kesätyöpaikkoja (terveysvalvonta 3 kk, eläinlääkintähuolto n. 10 kk).

Kumppanuustoimintamalli	Ympäristöpalveluissa on matala kynnys yhteydenottoon sekä asiakkailta että kuntalaisilla.	Asiakaskysely sekä kuntalaisille että asiakkaille	Vuonna 2022 ei ole toistaiseksi tehty asiakastytyväisyyskyselyä.
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Edistetään kuntalaisten mukaan ottamista omaan elinympäristöön liittyvistä asioista päättämiseen ja ympäristön hoitamiseen (esim. vieraslajien torjunta ja siivoustalkoot).	Vähintään 1 ympäristötalkootapahtuma vuodessa, jossa Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana	Siivoustalkoita ei järjestetty keväällä 2022, VieKas -hanke on järjestänyt vieraslajien torjuntatalkoita.

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus/vastuu	tavoite/mittari	Toteuma 31.7.2022
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Edistetään kuntalaisten mukaan ottamista omaan elinympäristöön liittyvistä asioista päättämiseen ja ympäristön hoitamiseen (esim. vieraslajien torjunta ja siivoustalkoot).	Vähintään yksi ympäristötalkootapahtuma vuodessa, jossa ympäristöpalvelut aktiivisesti mukana	Ks. edellinen kohta.
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen maankäytön suunnittelussa.	Kaavalausuntojen lukumäärä, jossa asiasta lausuttu	Seurantajaksolla 1-7/2022 Ympäristöpalvelut on antanut lausuntoja mm. ranta-asema-kaavoista, joissa ei ole ollut tarpeen ottaa esille kävelyn ja pyöräilyn edistämistä. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on ollut vahvasti esillä Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen toimialueen kunnille laadituissa ilmasto-ohjelmissa, ja kaupunkialueen kaava-hankkeita koskeissa yhteistyöpalaverissa.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Edistetään luontomatkailua ja kuntalaisten luonnossa liikkumista. Huolehditaan siitä, että maankäytön suunnittelussa varataan riittävästi tilaa viheralueille.	Urpolan ja Kalevankankaan luontopolkujen kunnossa pitäminen. Hankkeisiin osallistuminen.	Luontopolkujen ylläpitotoimista on huolehdittu. Kalevankankaan luontopolulle on tilattu uusia ilmastonmuutoksen vaikutuksista kertovia tauluja. Ympäristöpalvelut on osallistunut vieraslajien torjuntaa edistävään VieKas -hankkeeseen ja Naistingin lintuveden kunnostamishankkeeseen. Nastinkilampi on Mikkelin alueen tärkein lintujen muuton aikainen lintujen tarkkailupaikka.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus/vastuu	tavoite/mittari	Toteuma 31.7.2022
Liikennepäästöjen vähentäminen	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen. Yhteiskäyttöön hankittujen biokaasuautojen aktiivinen käyttö. Työmatkapyöräilyn edistäminen.	Selkeät tavoitteet liikennepäästöjen vähentämiselle uudessa vuosille 2021–2035 laadittavassa ilmasto- ja energiastrategiassa.	Ilmasto-ohjelma on hyväksytty Mikkelin kaupunginvaltuustossa 13.12.2021. Mikkelin tavoitteet liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta. • Kasvatetaan paikallisen liikennebiokaasun käyttöä. • Vähennetään auton käyttöä erityisesti lyhyillä matkoilla.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Vesistöjen tutkimusohjelmassa seurataan painetekijöiden kehitystä ja vesistöjen tilaa säännöllisellä tarkkailulla.	Hyvässä ekologisessa tilassa olevien vesimuodostumien osuus, painetekijöiden kehitys valituissa keskeisissä vesienhoidon painopistevesistöissä (Mikkelin alapuolinen Saimaa, Otavan Kotalahti, Kyyvesi)	Uusimmassa vuoden 2019 luokituksessa vesien ekologinen tila on parantunut hyväksi Otavan Kotalahdella. Muilla kahdella tarkastelualueella on edelleen ekologiselta tilaltaan luokissa tyydyttävä ja välttävä olevia vesimuodostumia. Näitä ovat Mikkelin alapuolinen Saimaa Kyyhkylänselälle asti, Kyyveden Hirviselkä ja Suovonselkä, Lisko ja Pankalampi. Käytännössä näihin vesimuodostumiin joudutaan kohdistamaan jatkossakin erityisiä vesienhoidon suunnittelussa nimeäviä vesienhoitotoimia. <p>Valtaosa mainittuihin vesimuodostumiin kulkeutuvasta ihmistoiminnasta aiheutuvasta ulkoisesta kuormituksesta on hajakuormitusta (maa- ja metsätaloudesta sekä haja-asutuksesta). Tarkastelluilla alueilla noin 70–95 % kokonaisfosforikuormituksesta on hajakuormitusta.</p> <p>Painetekijöiden kehityksen osalta todetaan, että haja-kuormituksen kasvua ei ole saatu pysäytettyä mutta kuormituksen kasvua on onnistuttu hillitsemään/hidastamaan jonkin verran.</p> <p>Asiassa kunnan ympäristövalvonnan toimivalta liittyy pääosin nitraattiasetuksen ja YSL hajavesisäännösten valvontaan, jota koskeva valvonta-</p>

			ohjelma on hyväksytty ympäristölautakunnassa 10.6.2020 § 44. Valvontaa on toteutettu ohjelman mukaisesti.
Pintavesien ja pohjavesien laadun parantamiseen tähtääviin hankkeisiin osallistuminen.	Hankkeiden lkm, joissa Ympäristöpalvelut on mukana.		Ympäristöpalvelujen tai Mikkelin kaupungin hallinnoimat hankkeet, yht. 3 kpl (Rainman-hanke, Naistingin kunnostushanke ja Pursialan ja Porrassalmen pohjavesialueiden suojeleusuunnitelmien päivittämishankkeet), useita Xamkin tutkimushankkeita.
Terveellisen juomaveden saatavuuteen liittyvien riskien hallinta.	Vesivälitteisten epidemioiden esiintymisen välttäminen.		Vesivälitteisiä epidemioita ei ole ollut.
Tutkitaan Seitsennimisen joen valuma-alueilla olevia riskitekijöitä ja annetaan suosituksia Hanhikankaan pohjavesialueen pohjaveden puhtauden turvaamiseksi Rainman-projektin avulla.	Hanhikankaan pohjavesialueen suojeleusuunnitelman päivitys		Hanhikankaan pohjavesialueen suojeleusuunnitelma on päivitetty vuoden 2021 aikana. Suojeleusuunnitelma on ollut nähtävillä ja siitä on pyydetty lausuntoja keväällä 2022.
Lisätään ihmisten tietoisuutta pohjavesistä nettisivuilla.	Ympäristöpalveluiden nettisivujen päivitys		Pohjavesialueiden suojeleusuunnitelmien päivittämisestä on tiedotettu kaupungin nettisivuilla. Pohjavesialueita koskevia uusimpia tutkimustuloksia on viety Ympäristöpalvelujen www-sivuille.
Edistetään vesienhoidon edellytysten syntymistä edistämällä vesitilusten yhdistämistä suuremmiksi yksiköiksi	Osakaskuntien keskikoko, joissa Mikkelin on jäsenenä vesialueen omistajana.		Osakaskuntien yhdistymistä edistävä Vetovoimaa maaseudulle -hanke on päätynyt. Tulokset ovat erinomaisia. Sen ja edeltävän vastaavan hankkeen toimilla on saatu yhdistettyä osakaskuntia useaksi suureksi osakaskunnaksi Mikkelissä ja Mikkelin seudun kunnissa mm. Puulalla, Kyyvedellä, Paljavedellä, Yövedellä ja Mikkelin alapuolisella Saimaalla. Hankkeiden tulokset parantavat oleellisesti edellytyksiä vesienhoitoon liittyville hankkeille, kalastuksen kehittämiselle ja muille vesiluontoon tukeutuville virkistyskäyttöhankkeille. Tulokset tukevat myös kumppanuustoimintamallin käyttöä.
	Osallistutaan vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluun.		Hankkeet ovat pääosin toteutuneet suunnitellusti.

Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Ilmanlaadun tarkkailu, ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen	Jatketaan ilmanlaadun tarkkailua. Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen vuosina 2019–2021.	Ilmanlaadun tarkkailua on tehty jatkuvatoimisesti vuonna 2021 Mikkelissä hiukkasten osalta. Meneillään oleva tarkkailujakso loppui Mikkelissä vuoden 2021 loppuun. Tarkkailua jatketaan suunnitelman mukaisesti maakunnallisena yhteistarkkailuna. Mittauslaitteisto on vuonna 2022 Savonlinnassa. Ilmasto-ohjelma on valmistunut ja hyväksytty valtuustossa.
	Aktiiviset sisäilmatyöryhmät kaikissa jäsenkunnissa. Osallistutaan aktiivisesti sisäilmatyöskentelyyn kaikissa jäsenkunnissa. Valvotaan tarkastusten yhteydessä sisäilman laadun tarkkailua ja reagoidaan puutteisiin ennen ongelmien muodostumista.	Sisäilmaongelmaisten terveys- ja suojelulain mukaisten kohteiden lukumäärä (koulut, päiväkodit, laitokset). Nykyiset ja uudet tapaukset.	Mikkelin kaupungin toimialueella aktiivisia sisäilmaryhmiä oli 2, joissa terveysvalvonta oli mukana. Sisäilmaryhmät toimivat kaikissa ympäristöpalvelujen jäsenkunnissa kohdekohtaisesti tarpeen mukaan. Mikkelissä on kohdekohtaisten työryhmien lisäksi kaupungin sisäilmatyöryhmä, joka toimii aktiivisesti koostuen 4–6 kertaa vuodessa. Sisäilmaongelmien ennaltaehkäisevään työhön kannustetaan.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus/vastuu	tavoite/mittari	Toteuma 31.7.2022
Matkailun edistäminen	Edistetään luontomatkailun edellytyksiä Mikkelin seudulla mm. retkeilyreitistöjen osalta.	Osallistutaan luontomatkailua tukeviin hankkeisiin. Edistetään terveellisen ja monipuolisen luontoympäristön ja viheralueverkoston säilymistä kaikissa jäsenkunnissa.	Ympäristöpalvelut ei ole osallistunut varsinaisiin luontomatkailuhankkeisiin vuonna 2021. Naistingin lintukosteikon kunnostamishanke on käynnissä. Terveellisen ja monipuolisen luontoympäristön ja viheralueverkoston säilymistä on edistetty mm. kaavahankkeiden yhteydessä.
	Turvataan toimivat, laadukkaat ja helposti saavutettavat eläinlääkäripalvelut 24/7 kaikissa jäsenkunnissa.	Hyvä asiakaspalaute myös vapaa-ajanasukailta.	Eläinlääkäripalvelut on saatu turvattua 24/7 kaikissa jäsenkunnissa, huolimatta valtakunnallisesta ja myös Mikkelin seudun ympäristöpalveluita vaivanneesta vaikeasta eläinlääkäripulasta. Kesäajaksi saatiin hyvin eläinlääkärien sijaisia. Palveluista on tullut kiitosta, eikä hoitovirhevalituksia ole tullut. Suuri suoritettua saavutettu henkilövajeesta huolimatta ja on

			<p>mahdollista henkilöstön vey- nymisen vuoksi. Pitkäaikai- nen työkuormitus on kuiten- kin tärkeä saada mahdollisim- man pikaisesti vähemmäksi saamalla resurssivaje korjat- tua.</p>
	<p>Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalveluiden ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juo- mavesi, lähiruoan myynti) edistäminen.</p>	<p>Suunnitelman mukaisten tar- kastusten toteutuminen, riit- tävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilanteisiin.</p>	<p>Suunnitelmallisten tarkastus- ten määrä on alle tavoitteen, mutta tarkastuksia on tehty riskinarvion perusteella koh- dennetusti. Koronaepidemia on vielä jonkin verran siirtä- nyt tarkastuksia, vaikka muu- toin toimintaa on pystytty pyörittämään lähes normaali- listi. Uuden elintarvikelain mukainen valvonnan perus- maksun käyttöönotto on edellyttänyt merkittävää lisä- työtä.</p> <p>Lisäksi terveystarkastuksessa terveydensuojelun tiimissä on tapahtunut työnkuvan muutoksia.</p> <p>Yrittäjille on annettu neuvon- taa yrityksen elinkaaren eri vaiheissa.</p> <p>Juomaveden jakeluun liittyviä häiriötilanteita tai epidemi- oita ei ole ollut.</p> <p>Elintarvikevälikkeisiä suuria epidemioita ei ole ollut, aino- astaan yksittäisiä epäilyjä.</p> <p>Uimarantojen suunnitelmalli- set tarkastukset ja näytteen- otot on tehty valvontasuunni- telman mukaisesti. Sinilevä- esiintymisistä on tiedotettu kahdella rannalla, yhteensä kolme kertaa. Uimavesien laadussa ei ole ollut muita on- gelmiä.</p>
		<p>LaatuNet ja sisäinen audi- tointi käytössä.</p>	<p>LaatuNet on käytössä, audi- tointeja ei ole tehty.</p>

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus/vastuu	tavoite/mittari	Toteuma 31.7.2022
Saavutettavuus	Ympäristöpalveluiden työntekijöihin saadaan yhteyttä arkisin eri kanavien kautta. Sähköiset palvelut toimivat 24/7 ja niiden toimintaa kehitetään. Toimivat lakisääteiset eläinlääkäripalvelut kaikissa jäsenkunnissa 24/7.	Eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun palvelut saavutettavissa arkisin klo 8–16 ja lakisääteinen kiireellinen eläinlääkäriapu saavutettavissa 24/7.	Ympäristöpalveluiden työntekijät ovat olleet tavoitettavissa normaaliin tapaan. Eläinlääkäripalvelut ovat toimineet 24/7. Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tarjoamat lakisääteiset palvelut ovat saatavilla Suomi.fi -verkkopalvelussa.
Palvelujen digitalisointi	Terveysvalvonnan sähköinen VATI-järjestelmä ja ympäristönsuojelu YLVA-järjestelmä käytössä. Ympäristöpalveluiden tarjoamat lakisääteiset palvelut kuvattuina ajantasaisesti suomi.fi -palveluissa. Lomakkeiden ja ilmoitusten digitalisointia kehitetään jatkuvasti.	Uudet sähköiset palvelut ovat kattavasti käytössä. Lupapiste -palvelujen käytön jatkuminen.	VATI- ja YLVA- ja Ilppa -järjestelmät ovat käytössä. Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen tarjoamat palvelut löytyvät myös Suomi.fi- verkkopalvelusta. Sähköisiä lomakkeita on käytössä ja uusia sähköisiä lomakkeita kehitellään. Lupapisteen käyttö ympäristölupien hakemisessa ja käsittelyssä jatkuu.
	Nettisivujen säännöllinen päivitys	Nettisivujen päivitys	Nettisivuja päivitetään aina tarvittaessa.
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen ja siinä valitut tavoitteet ja toimenpiteet. Ympäristökasvatus. Osallistuminen ilmastotyöhön kaikissa jäsenkunnissa. Pyritään tunnistamaan ilmastomuutoksen uhka.	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen kaikissa jäsenkunnissa vuoden 2021 aikana.	Ilmasto-ohjelmat on hyväksytty kaikissa Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen kunnissa. Lisäksi Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa on meillä ilmastokasvatusta ja kuntien ilmastotyötä tukeva Ilmastopolku –hanke, jota rahoittaa Ympäristöministeriö ja Mikkelin seudun kehityshankerahasto.
	Hanhikankaan pohjavesialueelle ja ennalta ehkäisemään sen aiheuttamia riskejä.	Hanhikankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivitys.	Hanhikankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivitystyö on tehty vuonna 2021. Suojelusuunnitelma on ollut nähtävillä ja siitä on pyydetty lausuntoja keväällä 2022.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	XAMKin ympäristöteknologiaopiskelijoiden opinnäytetyöt	Valmistuu kaksi opinnäytetyötä/vuosi	Ympäristönsuojelussa on valmistunut yksi opinnäytetyö ja yksi on tekeillä molemmissa yksiköissä.

	<p>Pyritään luomaan XAMK:n kanssa tehtävällä tiiviillä yhteistyöllä (opinnäytteet, harjoittelijat, hankkeet) omien toimialojen kannalta (terveysvalvonta, ympäristönsuojelu) osapuolten osamista kasvattava tietoon ja erilaisiin valmiuksiin perustuva verkosto. Esim. hulevesien hallinta, alueiden käyttö, ympäristöriskien arviointi.</p>	<p>Harjoittelukuukausien lkm/vuosi, yhteishankkeet XAMK:n kanssa.</p>	<p>Terveysvalvonnassa on ollut harjoittelijoita yhteensä 10 kk. Lisäksi kesäajaisena on ollut yksi Xamkin opiskelija 3 kk. Ympäristönsuojelussa on ollut harjoittelija 5 kk.</p> <p>Yksi terveysvalvonnan viranhaltija osallistunut keväällä 2022 XAMK:in opetukseen pitämällä luennon terveystarkastajan työstä elintarvikevalvonnassa. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa ja resursien mukaan jatkossa.</p> <p>Ympäristönsuojelun viranhaltijat ovat mukana asiantuntijoina tai ohjausryhmätyöskentelyssä useissa XAMK:in tai LUT:n hankkeissa. Hankkeiden etenemistä seurataan Ympäristöpalvelujen ja XAMK:n yhteisessä ympäristötiedonarkisto -ryhmässä, joka kokoontuu säännöllisesti.</p>
--	---	---	---

Painopiste: Asiakslähtöiset yrityspalvelut			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus/vastuu	tavoite/mittari	Toteuma 31.7.2022
Sujuvat sijoittautumispalvelut, joustava ja ennakoiva kaavoitus	Huomioidaan eri toimintojen järkevä sijoittuminen kaavalausunnoissa ja osallistutaan aktiivisesti maankäytön suunnitteluun yhteistyössä muiden kaupungin yksiköiden kanssa.	Kaavalausuntojen lkm/ vuosi.	7 kpl
Laadukkaat neuvonta- ja kehittämispalvelut sekä yhteistyöverkostot yritykselle elinkaaren eri vaiheisiin	<p>Yhteistyön käynnistäminen Miksein kanssa liittyen yrityspalveluihin ja kehittämishankkeisiin.</p> <p>Yrittäjien tasapuolinen ja ammattitaitoinen neuvonta ja ohjaus, ja suunnitelmallisen valvonnan toteutuminen ympäristöterveydenhuollossa ja ympäristönsuojelussa.</p>	Järjestelmällisten yhteistyömuotojen syntyminen	<p>Miksein kanssa yhteistyötä tehdään hankekohtaisesti mm. ohjeistamalla alueelle sijoittuvia yrityksiä lupamenettelyistä ja yritysten sijoittumisratkaisuihin ympäristönäkökohdat huomioiden.</p> <p>Terveysvalvonta on varautunut antamaan koronaepidemiaan liittyvää neuvontaa ja ohjausta yrityksille ja eri organisaatioille Essoten ja Avin ohjeiden mukaan. Tarve on ollut vähäistä toistaiseksi vuonna 2022. Ajankohtaisia tiedotusasioita (mm. helteet ja Ukrainan kriisi) on välitetty yrityksille ja muille tahoille. Ympäristöterveydenhuollon vesitiimi on antanut neuvontaa vesilaitoksille Valviran vedenjakelualueisiin liittyvässä paikkatietohankkeessa.</p>

			<p>RYMY-ryhmä on kokoontunut ESSOTEN kanssa.</p> <p>Ympäristöterveydenhuolto on lisännyt sähköistä tiedotamista rekisterissä oleville toimijoille.</p> <p>Ohjeistuksen laatiminen alueen elintarvikeyrityksille uusista jätelain velvoitteista elintarvikejätteen ja hävikkirovan käsittelystä (ympäristönsuojelu).</p>
--	--	--	---

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto

Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Matkailun ja vapaa-ajanasumisen ympärivuotinen kasvu ja pitkäjänteinen kehittäminen	Luontomatkailun edistäminen.	Luontomatkailuhankkeisiin osallistuminen, luontokohteet Ympäristöpalvelujen nettisivuilla.	Tietoa luontoretkikohteista on päivitetty Ympäristöpalvelujen www-sivuille.
	Huomioidaan ympäristölupien käsittelyssä vapaa-ajanasukkaiden tarpeet lainsäädännön asettamissa puitteissa.	Laadukas ympäristölupien valmistelu.	Ympäristöluvat valmistellaan aina hankekohtaisesti huolellisesti ja varmistetaan, että lupien valmisteluun on käytettävissä riittävä asiantuntemus.
	Turvataan toimivat, laadukkaat ja helposti saavutettavat eläinlääkäripalvelut 24/7 kaikissa jäsenkunnissa.	Hyvä asiakaspalaute myös vapaa-ajanasukkailta.	Eläinlääkäripalvelut on saatu turvattua 24/7 kaikissa jäsenkunnissa, huolimatta valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta. Suuri suorit määrä kaupungin vastaanotoilla on tehty siitä huolimatta, että myös kaupungineläinlääkäreillä on ollut kesää lukuun ottamatta praktikkoeläinlääkäripula. Tämä on kuormittanut praktikkoeläinlääkäreitä ja vaatinut heiltä joustamista ja venymistä. Kesäajaksi eläinlääkärisijaisia saatiin hyvin. Palveluista on tullut kiitosta, eikä hoitovirhevalituksia ole tullut.
	Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalveluiden ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juomavesi, lähiruoan myynti) edistäminen.	Suunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen, riittävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilanteisiin.	Juomaveden jakeluun liittyviä häiriötilanteita tai epidemioita ei ole ollut.
			Uimarantojen suunnitelluista tarkastuksista on toteutunut 20 kpl, 50 % ja näytteentotoista 85 kpl, 67 %. Kaikki suunnitellut tarkastukset ja näytteenotot on tehty elokuun aikana. Sinileväesiintymistä on tiedotettu kolme kertaa yhteensä kahdella rannalla Laboratorionäytteiden tulokset ovat olleet vaatimusten mukaiset.

		Laatunet ja sisäinen auditointi käytössä.	LaatuNet on käytössä. Sisäisiä auditointeja ei ole tehty alkuvuoden aikana.
Omat investoinnit matkailullisesti tärkeisiin kohteisiin sekä Invest-in	Ympäristöpalveluille kuuluvat luontopolut pidetään kunnossa	Luontopolkujen rakenteiden kunnossapitoon suunnatut toimet	Ylläpitotoimia tehdään tarpeen mukaan yhteistyössä metsätoimen ja työllisyyspalvelujen kanssa. Kalevankankaan luontopolulle on tilattu uusia ilmastonmuutoksesta kertovia tauluja.

Työllisydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
	Tukityöpaikkojen tarjoaminen resurssien sallimissa puitteissa.	1 tukityöpaikka / vuosi	Vuonna 2022 tukityöpaikkoja ei toistaiseksi vuonna 2022 ole ollut Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Vetovoiman ja tunnettavuuden lisääminen	Luontokohteiden tiedot näkyville Ympäristöpalveluiden nettisivuille. Luontomatkan edistäminen.	Luontokohteet Ympäristöpalvelujen nettisivuilla.	Tietoa luontoretkikohteista on päivitetty Ympäristöpalvelujen www-sivuilla.
	Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalveluiden ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juomavesi, lähiruoan myynti) edistäminen.	Suunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen, yrittäjien riittävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilanteisiin. Laatunet ja sisäinen auditointi käytössä.	Suomi.fi sivuston jatkuva päivittäminen varmistaa alueen nykyisille ja uusille matkailijoille ja yrittäjille helposti saatavat tiedot lakisääteisistä palveluista ja mm. toiminnan aloittamiseen liittyvistä vaatimuksista. Paikallisten tiedotusvälineiden kautta on annettu haastatteluja ajankohtaisiin teemoihin liittyen.

8.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Johdon analyysi

Korona vaikutti vielä ensimmäisellä vuosipuoliskolla lautakunnan alaiseen toimintaan. Kevätlukukauden alkupuolella mm. joitakin koulujen yhteisiä oppitunteja ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti (eri koulujen oppilaiden lähiopetus samassa ryhmässä) ja koulujen kerhotoimintaa ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti. Opintoretket, vierailut ja joidenkin hankkeiden ulkomaan vierailut (sekä Mikkelistä että Mikkeliin) käynnistyivät vähitellen kevään aikana. Koronaepidemia ja muut tartuntataudit ovat lasten ja nuorten ohella sairastuttaneet henkilöstöä ja sijaisten saamisessa on ollut vaikeuksia. Maaliskuussa Venäjän hyökättyä Ukrainaan ja sodan edelleen jatkessa myös Mikkelin on vastaanottanut Ukrainasta sotaa pakenevia henkilöitä. Kevään aikana peruskouluikäisille lapsille on järjestetty valmistavaa opetusta ja joitakin lapsia on varhaiskasvatuspalvelujen piirissä. Koululaisista tullaan saamaan suoriteperusteinen valtionosuusrahoitus ja varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisen korvaamisesta ei vielä tällä hetkellä ole tietoa.

Heinäkuun seurannan perusteella lautakunnan alaisen toiminnan tuottojen arvioidaan ylittävän lähes 320 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kasvun ja oppimisen tueksi tehdyt hankehakemukset Opetus- ja kulttuuriministeriöön ovat onnistuneet. Tällä hetkellä ei ole vielä tiedossa, kuinka paljon kuluvana vuotena tullaan saamaan erillisiä korona-avustuksia.

Toimintakulujen arvioidaan alittuvan alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 820 000 euroa.

Heinäkuun seurannan perusteella lautakunnan alaisen toiminnan toimintakatteen arvioidaan paranevan noin 1 140 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Ohjelmakortit ja suoritetaulukot

Lautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Lautakunta luo edellytyksiä ja toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta lapsille ja nuorille. Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lautakunta tukee lasten, nuorten ja aikuisten edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä henkiseen että myös fyysiseen hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelma

Lautakunnan palvelut ovat pääasiassa lähipalveluja. Toiminnassa pyritään turvaamaan laadukkaat, tasavertaiset ja pedagogisesti toimivat sekä kohtuullisesti saavutettavissa olevat kasvatus- ja opetuspalvelut sekä terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt koko kaupungin alueella. Lautakunnan alaisen toiminnan merkitystä ja vaikuttavuutta asukkaiden hyvinvointiin, sen synnyttämiseen, ylläpitämiseen ja kehittämiseen, tullaan korostamaan.

Yhdyspintatyöllä ja yhteen sovittavan johtamisen keinoin luodaan ja vahvistetaan uusia yhteistyörakenteita ja monitoimijaisia toimintamalleja mm. sosiaali- ja terveydenhuollon, kolmannen sektorin, oppilaitosten ja kaupungin omien toimijoiden välillä sekä valmistaudutaan uusien maakunnallisten hyvinvointialueiden käynnistymiseen vuoden 2023 alussa. Lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen on yksi kehittämistoiminnan keskeisistä painopisteistä.

Uusi EU-ohjelmakausi on käynnistymässä ja se kestää 2021-2027. Strategisina painopisteinä ovat mm. haavoittuvassa asemassa olevien osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä työnhakijoiden työllistymisen edistäminen sekä työelämän kehittäminen. Mikkelin kaupungin strategian ja hyvän elämän ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi pyritään käynnistämään uusi hyvinvointi- ja osallisuushanke hyödyntäen Hyvinvoinnin virtaa Mikkelissä ja Meijän Mikkelin -hankkeiden toimintamalleja.

Mikkelin varhaiskasvatuksessa on 23 kunnallista päiväkotia ja 4 ryhmäperhepäiväkotia. Tämän lisäksi kotona työskentelee 9 perhepäivähoitajaa. Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät avointa varhaiskasvatustoimintaa 4 päiväkodissa. Pääkirjaston alakerrassa toimii avoin perheiden kohtaamispaikka Koppa. Itäisen alueen päiväkotiverkosta ei ole vielä tehty päätöstä. Hanke- rahoituksella työskentelee 4 varhaiskasvatuksen sosionomia ensisijaisesti tunne- ja vuorovaikutuskasvatuksen parissa. Toimintaan ja talouteen vaikuttavina toimenpiteinä esitetään seuraavia toimenpiteitä: avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan

ja resurssien yhtenäistäminen eri yksiköissä, mitoituksen mukaisen henkilöstöresurssin turvaaminen henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä (resurssilastenhoitajat), erityisvarhaiskasvatuksen avustajien määrän tarkastaminen ja perhepäivähoidosta ja ryhmäperhepäivähoidosta vapautuvan henkilöstön hyödyntäminen. Itäisellä alueella esitetään suunnittelukaudella toteutettavaksi Itäisen alueen kouluverkkoon liittyen Launialan koulun saneeraaminen alueen päiväkodiksi. Tähän noin 150 lapsen päiväkotiin yhdistyisivät teknisen ikänsä päässä olevat Peitsarin ja Tikanpellon päiväkodit. Tämän jälkeen ja varhaiskasvatuspaikkojen riittävyyden turvaamiseksi ko. alueelle voidaan nykyisen Tikanpellon päiväkodin tilalle rakentaa uusi päiväkotikoti. Näin ollen itäisen alueen päiväkotiverkoston muodostaisivat 5-tien pohjoispuolella olevat Lähemäen lastentalo ja Tupalassa toimiva yksityinen päiväkotikoti Sävelpolku ja 5-tien eteläpuolella olevat Launialan päiväkotikoti ja Tikanpellon uusi päiväkotikoti. Lisäksi itäisellä alueella toimivat yksityiset päiväkodit Pirtti ja Huusharju.

Mikkelissä on tällä hetkellä 20 peruskoulua, joista viisi on yhtenäiskouluja, joissa opetusta annetaan luokille 1-9. Osa peruskouluista toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa. Eteläinen aluekoulu on suunnitteluvaiheessa ja alustava valmistumisaikataulu on kevätlukukauden alussa 2024. Itäisen alueen kouluratkaisusta ei ole vielä tehty päätöstä. Perusopetusta kehitetään aktiivisesti valtakunnallisten hankerahoitusten tuella. Tärkeänä painopisteenä on oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen erityisesti koronatilanteesta ja sen jälkeen. Oppivelvollisuus on laajentunut koskemaan myös toisen asteen tutkintoa. Perusopetuksessa kehitetään tehostettua ohjausta, jotta kaikille yhdeksäsluokkalaisille löytyisi mielekäs jatko-opiskelupaikka. Kaupunkirakenneselvityksessä on linjattu uuden alakoulun rakentaminen itäiselle alueelle. Tämä tarkoittaa mm. Launialan koulun lakkauttamista ja se esitetään toteutettavaksi 1.8.2022 alkaen. Koronatilanteen vuoksi lasten ja nuorten tuen tarve on lisääntynyt. Tästä syystä on mahdollista, että kasvun ja oppimisen tueksi tarvitaan lisähenkilöstöä vuoden 2022 aikana, mitä ei ole talousarviossa voitu huomioida.

Mikkelissä toimii tällä hetkellä kaksi lukiota: Mikkelin etä- ja aikuislukio ja Mikkelin lukio. Lisäksi lukiokoulutusta annetaan Mikkelin kaupungin liikelaite Otavian Nettilukiassa ja Otavan Opiston aikuislukiossa. Lukiokoulutuksen hallinnollista uudistamista jatketaan yhdistämällä Mikkelin etä- ja aikuislukio ja Nettilukio. Mikkelin lukiokoulutuksen visiona on toimia maankunnan kärkenä lukiokoulutuksessa. Lukiokoulutusta kehitetään sekä kansallisten että kansainvälisten hankkeiden tuella. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2021 alkaen ikäluokka kerrallaan. Oppivelvollisuuden laajentuminen ja sen myötä voimaan tullut toisen asteen maksuttomuus koskee myös lukiokoulutusta. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä toisen asteen ja perusopetuksen toimijoiden keskinäistä yhteistyötä kehitetään entisestään. Lukiokoulutukselle osoitetut säästöt muodostuvat yhdistämällä Etä- ja aikuislukio Otavian Nettilukioon, joidenkin opetuskurssien järjestämisestä vuorovuosittain, ryhmäkokojen tarkentamisesta ja hanketoiminnan supistamisesta.

Lautakunnan toiminnassa toteutetaan kaupunkirakenneselvityksen, palvelusuunnitelman ja TATU2023-ohjelman toimenpiteet.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Lautakunnan alaiset toimijat ovat osallistuneet Etelä-Savon hyvinvointialueen valmistelutyöhön erilaisissa työryhmissä. Esotien ja kaupungin yhteinen Mikkelin lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmä on kokoontunut keskimäärin kerran kuussa, samoin monialainen oppilashuolenpidon ohjausryhmä. Monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontuu säännöllisesti. Keväällä valmistui maakunnallinen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Keväällä 2022 saatiin Opetushallituksen avustus Etelä-Savon kuntien yhteiseen Lasten ja nuorten Etelä-Savo -hankkeeseen, jossa kehitetään monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Kehittämistyötä tehdään 1.8.2022-31.12.2023.

Talouden tasapainottamiseksi varhaiskasvatuksen osalta suunnitellut avoimen toiminnan yhdenmukaistaminen eri yksiköissä, resurssihoitajien palkkaaminen ja tasainen jakautuminen sekä perhepäivähoidosta ja ryhmäperhepäivähoidosta vapautuvan resurssin hyödyntäminen erityisvarhaiskasvatuksen avustajina ovat toteutuneet. Itäisen alueen päiväkotiratkaisussa otettiin aikalisä. Hankerahoituksella työskentelee 2 varhaiskasvatuksen sosionomia tunnetaitokasvatuksen parissa sekä 2 S2-opettajaa. Uusia hankkeita on haettu ja saatu varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen järjestämiseksi, johtamisen, laadun ja arvioinnin sekä digipedagogiikan kehittämiseksi. Hankerahoituksella on palkattu varhaiskasvatuksen erityisopettajia, digipedagogiikan kehittäjä sekä pedagoginen johtaja. Korona-avustuksen hakua valmistellaan.

Päätös Peitsarin koulu yhdistymisestä Lähemäen kouluun on tehty 1.8.2022 alkaen. Muilta osin itäisen alakoulun ratkaisua ei ole tehty. Eteläisen aluekoulun rakennustyöt etenevät ja valmistumisaikataulu on tällä hetkellä edelleen kevät 2022. Perusopetukseen on haettu ja saatu useita hankerahoituksia, joiden painopistealueena on ollut lasten ja nuorten hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen tukeminen. Koronatilanteen aikana lasten ja nuorten tuen tarve on lisääntynyt. Korona-avustuksen hakua valmistellaan parhaillaan. Hankerahoituksella saadut koulunuorisotyöntekijät ovat tehneet erinomaista työtä syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä. Oppivelvollisuuden laajeneminen edellyttää entistä tehostetumpaa tukea ja ohjausta perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheeseen. Tätä tärkeää nivelvaihetta tukemassa on ollut myös nivelvaiheen opo.

Lukiokoulutuksen talouden tasapainottamistoimenpiteistä on toteutettu Mikkelin etä- ja aikuislukion lakkauttaminen 31.7.2022. Aikuisten lukiokoulutus on keskitetty Otavian Nettilukioon ja Otavan Opiston aikuislukioon. Mikkelin lukiossa annetaan 1.8.2022 alkaen lukio-opetusta myös Etelä-Savon ammattiopiston kahden tutkinnon opiskelijoille. Lukiokoulutusta

on kehitetty useampien hankkeiden avulla. Keväällä 2022 panostettiin erityisesti kansainvälisyysosaamisen kasvattamiseen Erasmus+ akkreditoinnin rahoituksella. Lukiolaisten oppimisen tuen tarve lisääntyi entisestään kevään aikana. Korona-avustuksella on perustettu lisäryhmiä ja annettu lisää oppiainekohtaista tukea sekä erityisopetuksen tukea.

OHJELMAKORTIT

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Syrjäytymisen ehkäisy	Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolku varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen (sis. mm. kiusaamisen ehkäisyn ja moniammatillisen yhteistyön)/varhaiskasvatus, perusopetus Ehkäisevä päihdetyön toimenpiteet eri ikäisille 4-vuotissuunnitelman mukaisesti/varhaiskasvatus, peruskoulut, lukio, nuorisopalvelut	Vastuullinen ja aidosti välittävä asennoituminen kaikilla varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa työskentelevillä aikuisilla. Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: Mli 8,3 %/10,2 % amm. opp.: Mli 29,2 %/ 28,1 % lukio: Mli 17,1 %/ 18,3 % tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, (Kouluterveyskysely) lähtötilanne (MLI/koko maa 2017) 8.-9. lk: 8,1 % /9,7 % amm. Opp.: 26,1 %/23,2 % Lukio: 2,6 %/3,4 % tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 4 %/4,5 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä	Varhaiskasvatuksessa on käytössä yksikkökohtainen tunne- ja vuorovaikutuspolku. Lisäksi 4 varhaiskasvatuksen sosionomia toimii kentällä OKM:n tasa-arvo hankkeen rahoituksella. Jokaisessa yksikössä on miniverso tutor. Myös perusopetuksessa tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolkua on rakennettu tutoreiden tuella jokaisessa koulussa. Lukiossa kouluterveydenhoitajat ja terveystiedon opettajat ovat kartoittaneet tilannetta ja ohjanneet opiskelijoita päihdeasioissa. Humalajuominen, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 8,5 % / 8,9 % lukio: 10,9 % / 14,9 % amm: 25,4 % / 24,0 % Vähentynyt toisen asteen opiskelijoilla. Tupakointi/sähkösavukkeen käyttö päivittäin, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 4,9 % /7,6 % amm: 24,1 % / 26,3 % lukio: 2,6 % / 4,7 % Vähentynyt tai pysynyt samassa kaikissa ikäryhmissä. Nuuskaa päivittäin; % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 2,5 % / 3,8 % amm: 10,3 % / 12,1 % lukio: 1,1 % / 2,6 % Vähentynyt kaikissa ikäryhmissä.

	<p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 3,8 %/5 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 8,3 %/7,9 %, tavoite: vähenee kaikissa ryhmissä</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 64,5 %/61,7 %, tavoite: raittiiden osuus lisääntyy kaikissa ryhmissä</p>	<p>Käyttää alkoholia viikoittain, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 3,2 % / 4,1 % lukio: 5,2 % / 5,5 % amm: 11,9 % / 11,0 % Vähentynyt kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 7,2 % / 7,7 % lukio: 10,9 % / 12,4 % amm: 14,2 % / 17,3 % Vähentynyt perusopetusikäisillä ja ammatillisilla opiskelijoilla.</p> <p>Raittius, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 8.-9. lk: 67,0 % / 65,4 %, lukio: 44,9 % / 40,2 % amm: 31,0 % / 34,0 % Raittiiden osuus lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä.</p>
<p>Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit sekä yhteisöllisessä työssä että yksilökohtaisissa tukimuodoissa/kaikki tu- losalueet</p> <p>Oppivelvollisuuden laajentuminen</p>	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95 % 8.-9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80 % lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 %</p> <p>Ohjausta ja yhteistyörakenteita kehitetään siten, että kaikille peruskoulun päättävälle löytyy mielekäs opiskelupaikka.</p>	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 92,0 %/ 88,9 % 8.-9. lk: 68,5 %/ 68,2 % lukio: 68,5 %/ 68,4 % amm: 74,8 %/ 70,8 % Tyytyväisyys lisääntynyt vain 4.-5. luokkalaisilla hieman.</p> <p>Syksystä 2021 alkaen on palkattu nivelvaihepo tukemaan perusopetuksesta toiselle asteelle siirtymistä.</p>
<p>Elintapaneuvonta edistää hyviä ravinto-liikunta-unitottumuksia/varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus</p>	<p>PYLL- indeksi (Potential Years of Life Lost), Ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet Lähtötilanne (2010-2014): Miehet: Tilanne koko maata huonompi, etenkin alkoholin ja tupakan osalta. Ennenaikaiset menetykset suurimmat: 1) Tapaturmat ja myrkytykset, joista 58 % itsemurhat 2) verenkiertoelinsairaudet ja pahanlaatuiset kasvaimet (keuhkosityöpä) Naiset: Tilanne koko maan tasolla. Kehitys positiivisinta koko maassa alkoholin suhteen. Huomio tupakan haittoihin. Ennenaikaiset menetykset</p>	<p>Perusopetuksessa elintapaohjaus toteutuu osana opetus-suunnitelmaa mm. ympäristöopin ja terveystiedon sisältöinä sekä kouluterveydenhuollossa yhteisöllisenä ja yksilökohtaisena työnä. Lukiossa opiskelijoiden elintapaneuvontaa on toteutettu mm. terveystiedossa ja Liikkuva opiskelu -hankkeessa teemapäivien ja taukoliikunnan avulla.</p>

		<p>suurimmat 1) pahalaatuiset kasvaimet (keuhkosyöpä), trendi huonompaan suuntaan 2) tapaturmat ja myrkytykset, trendi parempaan suuntaan, alkoholihaitat pienentyneet Tavoite: koko maan taso, erityinen huomio: Miehet: alkoholin ja tupakan haittojen vähentäminen. Naiset: Tupakan haittojen vähentäminen. Molemmilla lihavuuden ehkäisy.</p>	
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus/varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95 % 8.-9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80 % lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 %</p> <p>Kokenut vahvaa positiivista mielenferveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 8.-9. lk: 26,3 %/26,9 %, tavoite: 33 % lukio: 29,1 %/30,5 %, tavoite: 33 % amm: 31,3 %/28,6 %, tavoite: 33 %</p>	<p>Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 92,0 %/ 88,9 % 8.-9. lk: 68,5 %/ 68,2 % lukio: 68,5 %/ 68,4 % amm: 74,8 %/ 70,8 % Tyytyväisyys lisääntynyt vain 4.5. luokkalaisilla hieman.</p> <p>Kokenut vahvaa positiivista mielenferveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) 8.-9. lk: 23,4 %/ 25,5 %, lukio: 26,0 %/ 26,0 % amm: 31,3 %/ 28,6 % Tilanne ei ole parantunut missään ikäryhmässä.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa kehittämiskohteena lasten kiireetön kuuleminen ja yksilöllinen huomioiminen. Vasu ja esiops -keskustelut pidetään säännöllisesti.</p> <p>Oppilaskunnan hallitukset toimivat kaikilla peruskouluilla. Kaupungin yhteisenä toimintana Lasten parlamentti ja Nuorisovaltuusto, jonka edustaja mukana kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksissa.</p> <p>Mikkelin lukiolaiset voivat vaikuttaa opiskelijakunnan hallituksen kautta. Hallitus tekee aloitteita ja kannanottoja, joita pyritään ottamaan huomioon lukion päätöksenteossa. Opiskelijakunnan hallituksen puheenjohtaja osallistuu lukion neuvottelukunnan kokouksiin ja vastaavasti varapuheenjohtaja lukion yhteisöllisen opiskeluohjelmien kokouksiin.</p>

		<p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 0,6 %/0,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 7,2 %/8,5 %, tavoite: 0 % lukio: 8 %/7,2 %, tavoite: 0 % amm: 7,6 %/7,4 %, tavoite: 0 %</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 1,8 %/2,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 8,6 %/9,5 %, tavoite: 0 % lukio: 10,3 %/10,4 %, tavoite: 0 % amm: 7,4 %/10 %, tavoite: 0 %</p>	<p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 0,7 %/ 0,9 % 8.-9. lk: 9,0 %/ 9,4 % lukio: 8,2 %/ 8,0 % amm: 7,7 %/ 8,6 % Kaverin/ystävän puute lisääntynyt hieman kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 3,3 %/ 4,0 % 8.-9. lk: 14,5 %/ 15,9 % lukio: 16,7 %/ 17,8 % amm: 15,1 %/ 17,0 % Yksinäisyyden tunne lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä. Tilanne kuitenkin parempi kuin maassa keskimäärin.</p>
--	--	---	--

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	<p>Alueelliset matalan kynnyksen kohtaamispaikat/johto, varhaiskasvatus, perusopetus Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit/johto, varhaiskasvatus, perusopetus</p> <p>Eri ikäisten ja eri ryhmien kohtaamisen edistäminen läpäisevästi toiminnassa/kaikki tulosalueet</p> <p>Yhdenvertainen harrastusmahdollisuuksien edistäminen ja harrastusmahdollisuuksien hakujärjestelmä/kaikki tulosalueet</p> <p>Tutortoiminta ja lukioden yhteisölliset tapahtumat ja toiminta/lukioden rehtorit, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja opiskelijakuntien ohjaavat opettajat</p>	<p>Perheiden avoin kohtaamispaikka Koppa pääkirjaston alakerrassa on perustettu ja toimintaa jatketaan omin varoin.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 82 %/83,3 %, tavoite: 100 % 8.-9. lk: 89 %/89,9 %, tavoite: 100 % Lukio: 94 % /93,4 %, tavoite: 100 % Amm. opp: 78,3 %/81,5 %, tavoite: 100 %</p> <p>Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus,% (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 25,5 %/koko maa 27,6 %, tavoite: MLI 30 % 20-64 v. 22,9 %/27,6 %, tavoite: 30 % 65+ 31,6 %/27,8 %, tavoite: 33 %</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 48,1/ 45,1 %, tavoite: 100 % 8.-9. lk: 22,1 %/19,2 %, tavoite: 100 % lukio:13,6 %/ 13.1 %, tavoite: 100 % amm: 11,5 %/12,6 %, tavoite: 100 %</p> <p>Vapaa-aikana liikuntaa harrastavien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): 81,2 %/ koko maa (2016) 78,8 %, tavoite: 100 %</p>	<p>Avoin kohtaamispaikka Koppa kirjaston alakerrassa on toiminut aktiivisesti koronatilanne huomioiden ja on vakiinnuttanut toimintansa koronarajoitusten poistuttua.</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 81,2 % / 83,7 % 8.-9. lk: 95,2 % / 95,8 % Lukio: 97,8 % / 98,0 % Amm. opp: 92,6 % / 91,8 % Harrastaminen lisääntynyt nuorten ikäryhmissä.</p> <p>Harrastamisen Suomen mallin rahoituksella lisännyt harrastustoimintaa lapsille ja nuorille. Kaikissa kouluissa kerhoja harrastamismallin ja/tai Opetushallituksen avustuksella.</p> <p>Lukiossa tutortoimintaa on kehitetty yhteistyössä Xamkin kanssa. Yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kehityskohdeksi on nostettu ryhmänohjaus.</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %(Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 45,2 %/ 42,8 % 8.-9. lk: 26,5 %/ 24,3 % lukio: 21,9 %/ 17,5 % amm: 15,3 %/ 15,4 % Liikkuminen lisääntynyt nuorten ikäryhmissä.</p>

Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	Kannustetaan sekä oppilaita että henkilökuntaa koulumatkapyöräilyyn, liikennekasvatus/kasvatus- ja opetushenkilöstö Rikspyörät ja ikäihmisten ulkoilu/hyvinvointikoordinaattori		Liikennekasvatus on osa perusopetuksen opetussuunnitelmaa.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Lähiluontoympäristön hyödyntäminen Liikuntapaikkojen ym. rakennetun toimintaympäristön hyödyntäminen Kulttuuritoiminta hyvinvoinnin edistäjänä/kasvatus- ja opetushenkilöstö		Kulttuurikameli ja kulttuuripolku ovat vakiintunutta toimintaa. Perusopetuksessa lähiluonto sekä paikalliset liikunta- ja kulttuuripaikat ovat osa oppimisympäristöä. Lukio-opetuksessa on pyritty hyödyntämään lähiliikuntapaikkoja sekä paikallista kulttuuritarjontaa.

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	Yhteensovittava johtaminen kaupungin ja muiden toimijoiden kesken, mm. si-sote-järjestöt/johto, varhaiskasvatus, perus-opetus, lukiokoulutus Perheiden hyvinvoinnin tukeminen eri elämäntilanteissa/kasvatus- ja opetushenkilöstö Eriytilanteiden tunnistaminen (myös heikot signaalit) matalalla kynnyksellä, parisuhteiden tuki varhain sekä ero-auttaminen/kasvatus- ja opetushenkilöstö Lähikouluperiaatteen vahvistaminen siten, että lapsille ja nuorille mahdollistuu tarvittavat tukitoimet ensisijaisesti omalla koulualueellaan. Toimintaa kehitetään yhdessä Essoten koulutiimien kanssa turvaten lapsen ja perheen palvelut matalalla kynnyksellä ja varhaisesti./kasvatus- ja opetushenkilöstö	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk; 6,7 %/ 7,3 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 6,6 %/5,8 %, tavoite: 0 % lukio: 1 %/1.1 %, tavoite: 0 % amm: 3 %/3,3 %, tavoite: 0 % Hyvä keskusteluuyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): Tavoite: Parane kaikkiin ryhmissä 4.-5. lk: MLI 58,6 %/ koko maa 58,3 % 8.-9. lk: 36,4 %/39,5 % lukio: 33,8 %/38,8 % amm: 40,5 %/40,5 %	Essoten ja kaupungin yhteinen Mikkelin lasten, nuorten ja perheiden johtoryhmä kokoontuu keskimäärin kerran kuussa. Samoin monialainen oppilashuolenpidon ohjausryhmä. Monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontuu säännöllisesti. Keväällä 2022 saatiin Opetushallituksen avustus Etelä-Savon yhteiseen Lasten ja nuorten Etelä-Savo -hankkeeseen, jossa kehitetään monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Tiiviissä yhteistyössä Essoten toimijoiden kanssa on seurattu lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja jaksamista erityisesti vallitsevassa pandemia-tilanteessa. Eriytiluokanopetusta on siirretty entistä enemmän oppilaiden lähikouluun ja myös oppilashuolto on suunniteltu alueellisesti yhteistyössä Essoten kanssa. Tällä hetkellä Essoten oppilashuoltotiimistä puuttuu useita koulupsykologeja. Oppilashuoltohenkilöstön vaihtuvuus vaikeuttaa yhteistyötä.

<p>Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus</p>	<p>Sisäilmaongelmien hallittu hoitaminen ja ehkäisy/koko tulosalue sekä Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue Kokemus turvallisuudesta (mm. ympäristön siisteys, esteettisyys, valaistus, ei lymy-paikkoja)/kaikki tulosalueet Kotouttaminen, maahanmuuttajat osaksi yhteisöjä/kaikki tulosalueet Osallisuuden kokeminen/kasvatus- ja opetushenkilöstö Sensitiivinen havainnointi lasten kiusaamisen ehkäisemiseksi. Turvallisuuden tunteen luominen kiusaamiseen ja häirintään välittömästi puuttumalla. Teoille nollatoleranssi/koko henkilöstö Koulutetaan henkilökunta tunnistamaan ja puuttumaan erilaisiin turvallisuutta yksilö- tai yhteisötasolla vaarantaviin ilmiöihin. Ääritapauksissa yhteistyö poliisin kanssa/koko henkilöstö Kartoitetaan lukuvuosittain opiskelijoiden turvallisuuden tuntemuksia/rehtorit Harjoitellaan turvallisuutta ylläpitäviä asioita ja toimia/rehtorit Luokkien ryhmytymiseen panostaminen/ryhmänohjaajat Päivitetty pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat Turvakävelyt/rehtorit</p>	<p>sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen määrä vähenee</p>	<p>Perusopetuksen sisäilmaongelmallisista kiinteistöistä on siirrytty väistötiloihin. Yksikkökohittaiset sisäilmatyöryhmät kutsutaan kokoon, jos ongelmia ilmenee.</p> <p>Perusopetuksen ja lukion turvallisuussuunnitelmat on uudistettu ja koulukohtaisia päivityksiä tehdään syksyn 2022 aikana. Turvallisuuteen liittyviä harjoituksia tehdään kouluilla vuosittain.</p>
		<p>Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 92,8 %/koko maa 91,2 %, tavoite: 95 % 65v + 92,9 %/91,8 %, tavoite: 95 %</p> <p>Koulukiusattuna vähintään keran viikossa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk; 6,7 % / 7,3 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 6,6 %/5,8 %, tavoite: 0 % lukio: 1 %/1,1 %, tavoite: 0 % amm: 3 %/3,3 %, tavoite: 0 %</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): Tavoite: Paranee kaikissa ryhmissä 4.-5. lk: MLI 58,6 %/ koko maa 58,3 % 8.-9. lk: 36,4 %/39,5 % lukio: 33,8 %/38,8 % amm: 40,5 %/40,5 %</p>	<p>Koulukiusattuna vähintään keran viikossa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 6,8 % / 7,9 % 8.-9. lk: 5,1 % / 6,0 % lukio: 0,4 % / 1,1 % amm: 1,7 % / 2,9 % Kiusaaminen vähentynyt nuorten keskuudessa.</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 62,3 % / 60,1 % 8.-9. lk: 45,2 % / 42,2 % lukio: 41,3 % / 38,9 % amm: 48,3 % / 42,4 % Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa parantunut kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>Perusopetuksessa käytössä KiVa-kouluohjelma sekä Verso- ja Resto-menetelmät, joiden käyttöön henkilöstöä on koulutettu.</p>

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Liikennepäästöjen vähentäminen	Waltti-kortin käyttö Liikkuminen kävellen ja pyöräillen/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Huoltajien koulukyyditykset vähenevät, kun oppilaat käyttävät julkisia kulkuneuvoja tai kävelevät tai pyöräilevät	Waltti-kortti on edelleen käytössä. Sen avulla kannustetaan kestävä kehityksen tavoitteen mukaisesti julkisen liikenteen käyttöön.

Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Ympäristökasvatus, teemaopinnot/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Kestävän kehityksen suunnitelmien mukainen aktiivinen toiminta.	Ympäristökasvatus on osa esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmaa sekä perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Lukuvuonna 2021-2022 on kehitetty varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen tiedepolkua yhdessä Mikkelin yliopistokeskuksen kanssa, jossa yhtenä osana ympäristökasvatus.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen			Kasvisruoka on kaikille lapsille ja nuorille vaihtoehtona.

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Resurssitehokkuus	Biojätteiden kierrätyksen lisääminen syntypaikkalajittelun ja keräämisen tehostamisella/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Syntyvän sekajätteen määrä/määrä pienenee sihyntoimipisteissä (koulut ja päiväkodit)	Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa jätteet lajitellaan ja pakkausmateriaaleja hyödynnetään askartelussa. Perusopetuksen opetussuunnitelmaan kuuluu kestävä kehitys ja kierrättäminen.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Saavutettavuus	Viisaan liikenteen kokeilut (joukko-liikenteen kutsupalvelut, yhteis-kuljetukset esim. koulu-, palvelu- ja asiointiliikenteessä, työmatkaliikennekokeilu AIKO –hank-keessa) – Waltti-kortin käyttö mahdollistaa maksuttoman joukko-liikenteen peruskoululaisille/Kyytineuvo ja koulut	joukkoliikenteen käyttäjämäärät (suoritetta)/määrä kasvaa	Waltti-kortti on edelleen käytössä peruskoululaisilla edistämässä julkisen liikenteen käyttöä.
Palvelujen digitalisointi	Kaupungin omistamien tilojen ja alueiden varausjärjestelmän sähköistäminen sekä markkinoinnin tehostaminen – koulujen käytön laajentaminen koulujan ulko-puolella/yhteistyö vuokrauspalvelujen kanssa TVT-taitoja opetellaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, Google-maailman hyödyntäminen opetuksessa digimateriaalien kanssa/kasvatus- ja opetushenkilöstö Monipuolisia TVT-taitoja vahvistetaan lukiokoulutuksessa. Nettikulion kurssi-tarjonnan tarkoituksenmukainen hyödyntäminen joustavien opiskelupolkujen mahdollistamiseksi/tulosaluejohtaja ja lukiokoulutuksen johtoryhmä Daisy-toiminnanohjausjärjestelmä varhaiskasvatuksessa ja	julkisten tilojen käyttöaste, vakaakäyttöiset kiinteistöt/Lähtötilanne (15 h/vrk) 43 % / Tavoite 65 % Lähtötilanne Rakennuskohtainen varausjärjestelmä / Tavoite Avoin ja hlö riippumaton varausjärjestelmä Sujuvat palvelut Verkkokurssisuoritusten määrä Sujuvat palvelut	Tietoa ei ole saatavilla. Julkisten tilojen käyttöastetta pyritään kasvattamaan – mm. uusien koulujen suunnittelussa tämä otetaan huomioon. Tällä hetkellä koulujen käyttöaika on klo 8-21 ja noin 50 % kouluista on iltakäyttömahdollisuus, joista laskien käyttöasteen arvioidaan olevan lähes 90 %. Varausjärjestelmä ei ole vielä valmis. Perusopetuksessa TVT-tutorit huolehtivat yksikön TVT-osaaamisesta. Etäopetusvaiheissa perusopetuksessa on opittu entistä enemmän käyttämään digitaalista materiaalia. Wilma on aktiivisessa käytössä perusopetuksessa ja lukiossa.

	Wilma käytössä perusopetuksessa ja lukiossa/kasvatus- ja opetushenkilöstö		Lukio-opetuksessa on siirretty pääosin sähköisten materiaalien käyttöön. Ylioppilaskirjotukset ovat olleet sähköisiä jo useamman vuoden ajan. Mikkelin lukion opiskelija voi valita Otavian Nettilukion opintoja opinto-ohjelmaansa.
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	Kestävän kehityksen suunnitelmat käytössä kaikissa yksiköissä/kasvatus- ja opetushenkilöstö Kaupungin virka-autojen käyttö/koko henkilöstö	käytetään kaupungin biokaasuautoja virka- ja virantoimitusmatkoissa	Kestävän kehityksen suunnitelmat ovat käytössä perusopetuksessa. Perusopetuksen ja lukion täydennyskoulutuksissa hyödynnetään edelleen paljon etäkoulutuksia.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Kalevankangas -kehittämialusta	Edistetään kuntalaisten tasa-vertaisuutta ja osallisuutta liikkunnalliseen elämäntapaan/varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus käyttää Kalevankankaan alueen palveluja/kasvatus- ja opetushenkilöstö	Kalevankankaan liikuntapaikkojen käyttö kasvaa	Kalevankankaan liikuntapaikat koulujen aktiivisessa käytössä. Kalevankankaan koululle ja erityisesti sen urheiluyläkoulun oppilaille alue tarjoaa loistavat lähiliikuntamahdollisuudet.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Osallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen (nuoret ja aikuiset) osaamisen kehittämisen keinoin/lukiokoulutus	Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/Ei tutkintoa: v. 2016: 12 698 hlö / pienenee vuosittain	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa v. 2020: 11 201 hlö (Tilastokeskus)
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Opintotarjonnan Outlet (monimuotoinen verkostomainen koulutustarjotin)/lukiokoulutus	Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden kasvu/v. 2016: 13 645 hlö / kasvaa vuosittain	Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet 14 089/2020 (Tilastokeskus)
	Yhteinen näkyvyys/lukiokoulutus	Nuorisotyöttömyyden (17-24 v.) väheneminen/Lähtötilanne (2016): 21,8 %/17 %	Nuorisotyöttömyys alle 25 v. työvoimasta (2/2022): 13,7 %/Mli ja koko maa 11,2 % (Tilastokeskus)
	Rekrytointiyhteistyö korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa/varhaiskasvatus	Tavoite: korkeintaan maan keskiarvotaso	Tiedepolkupilotointivaihe on edennyt hyvin. MiniMikkeli- yrittäjyyskasvatusta järjestetään yhteistyössä Xamkin kanssa kaikille kuudesluokkalaisille oppilaille. Myös yläkoululaisten yrittäjyyskasvatusta sekä koulunuorisotyötä ja osallisuutta on kehitetty yhteistyössä Xamkin kanssa. Perusopetus tarjoaa opiskelijoille harjoittelupaikkoja.

Työllisydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Työllistämisperusteiset oppisopimukset ja muu koulutukseen ohjaus	Oppisopimuksia palvelualueelle mahdollisuuksien mukaan/kaikki tulosalueet	Oppisopimusten lukumäärä/15 kpl/vuosi	Perusopetuksen henkilöstön täydennyskoulutuksiin liittyviä oppisopimuskoulutuksia on alkanut vuonna 2022 11 henkilöllä ja syyskuussa on alkamassa noin 10 lisää. Vuonna 2021 alkaneita oppisopimuksia on jatkunut n. 20 henkilöllä. Edellä mainitut eivät ensisijaisesti ole työllistämistoimia vaan vakinaiselle henkilöstölle suunnattuja.
Osaavan työvoiman varmistaminen	Aktiivinen rekrytointi/kaikki tulosalueet	Tavoitteena saada uusia asukkaita ja lisätä seudun näkyyttä	Vakinaisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi on ollut haastavaa. Tehtäviin kelpoisia ei ole ollut aina saatavilla. Sijaisuuksiin ja määräaikaisiin tehtäviin on ollut välillä vaikea saada kelpoisia työntekijöitä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Strategian jalkauttaminen ja brändityö	Sitoutetaan kaupunkiorganisaatio ja yhteistyökumppanit strategian ja kaupunkibrändin toteuttamiseen Koulutetaan kaupunkiorganisaatiota ja yhteistyökumppaneita/koko henkilöstö	Kaupunkiorganisaatio, yhteistyökumppanit ja kaupunkilaiset tuntevat kaupunkistrategian sisältöä ja käyttävät aktiivisesti Mikkelin brändiä	Strategia ja sen sisältämät ohjelmat on otettu huomioon mm. esimieskoulutuksissa, kehityskeskusteluissa ja perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmissa.
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Tuodaan esiin Mikkelin hyviä puolia monikanavaisesti Markkinoidaan sähköisiä kanaviamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti Laadukkaat kasvatusta ja perusopetuspalvelut sekä terveet, turvalliset ja uudet tilat lisäävät kaupungin vetovoimaa/koko henkilöstö Laadukkaat ja monipuoliset lukiopalvelut, joita kehitetään aktiivisesti yhteistyössä mm. Viisiapilaverkoston ja LUKE –verkoston kanssa. Mikkelin rooli verkko-oppimisen ja monimuoto-oppimisen kehittäjänä nostetaan aktiivisesti esille/tulosaluejohtaja ja lukioiden rehtorit		Saimaanportin yhtenäiskoulun rakentaminen on aloitettu. Perusopetuksessa aktiivista hanketoimintaa, jonka avulla laatua on kehitetty.

Lukiokoulutus

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2110 - Lukiot			
aineopiskelijoiden lukumäärä kpl	110,00	77,00	70,00 %
menot / aineopiskelija €/kpl	-52 129,09	-41 880,36	80,34 %
opetuskurssien lukumäärä kpl	760,00	481,00	63,29 %
menot / opetuskurssi €/kpl	-7 545,00	-6 704,34	88,86 %
varsinaiset opiskelijat kpl	790,00	742,00	93,92 %
menot / varsinainen opiskelija €/kpl	-7 258,48	-4 346,08	59,88 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Varsinaisten opiskelijoiden määrän ennakkoidaan olevan talousarvion mukainen, ja aineopiskelijoiden määrän ennakkoidaan alittuvan hieman talousarvioon nähden. Opetuskurssien määrän ennakkoidaan olevan talousarvion mukainen (korona-avustuksen mahdollistamat kurssitoteutukset). Aineopiskelijamäärään vaikuttaa Mikkelin etä- ja aikuislukion toiminnan lakkautuminen 31.7.2022.

Perusopetuspalvelut ja iltapäivätoiminta

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2610 - Perusopetus			
oppilaita kpl	4 753,00	4 743,00	99,79 %
joista erityistä tukea tarvitsevat oppilaat kpl	539,00	567,00	105,19 %
menot / oppilas €/kpl	-10 047,40	-5 759,50	57,32 %
tuntia, koulut h	9 004,00	9 016,00	100,13 %
2900 - Iltapäivätoiminta			
aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistujia kpl	419,00	419,00	100,00 %
menot / osallistuja €/kpl	-1 060,62	-804,74	75,87 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Peitsarin koulun lakkautuspäätös on tehty 1.8.2022 alkaen. Saimaanportin yhtenäiskoulun rakennustyöt ovat käynnistyneet. Kevään ja kesän 2022 aikana Mikkeliin on muuttanut yli 100 ukrainalaista perusopetusikäistä lasta ja nuorta, joille järjestetään valmistavaa opetusta. Iltapäivätoimintaan on ilmoittautunut hieman edellisvuotta enemmän lapsia.

Varhaiskasvatus ja hoidon tuki

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2211 - Päiväkodit			
asiakkaat kpl	1 027,00	1 130,00	110,03 %
menot / asiakas €/kpl	-14 015,87	-7 522,77	53,67 %
alle 3-vuotiaat %	21,40	18,30	85,51 %
erityisasiakkaat %	11,40	17,60	154,39 %
päiväkotien 3-6v asiakkaat kpl	807,00	923,00	114,37 %
2370 - Yksityinen päivähoito			
yksityinen päiväkotihoido, asiakkaita kpl	566,00	644,00	113,78 %
menot / asiakas €/kpl	-8 584,28	-4 318,25	50,30 %
yksityinen päiväkotihoido, alle 3-vuotiaita %	25,30	21,40	84,58 %
2400 - Vuorohoito			
asiakkaat kpl	339,00	384,00	113,27 %
menot / asiakas €/kpl	-13 069,03	-6 706,30	51,31 %
2410 - Ryhmäperhepäivähoito			
ryhmäperhepäivähoidon asiakkaat kpl	27,00	26,00	96,30 %
menot / asiakas €/kpl	-21 640,74	-12 217,10	56,45 %
2430 - Perhepäivähoito hoitajan kodis			
perhepäivähoito hoitajan kodissa, asiakkaat kpl	42,00	38,00	90,48 %
menot / asiakas €/kpl	-14 652,38	-10 127,02	69,12 %
2470 - Lasten kotihoidontuki			
kotihoidontuella hoidettavat lapset kpl	405,00	379,00	93,58 %
menot / hoidettava lapsi €/kpl	-3 888,40	-2 732,66	70,28 %
2480 - Lasten yksityisen hoidon tuki			
yksityisen perhepäivähoidon tukilapset kpl	55,00	55,00	100,00 %
menot / asiakas €/kpl	-4 407,27	-1 957,56	44,42 %
2500 - Esiopetus			
asiakkaat kpl	449,00	450,00	100,22 %
menot / asiakas €/kpl	-10 002,45	-5 975,14	59,74 %
erityisasiakkaat %	15,80	27,10	171,52 %
päiväkodit, pelkässä esiopetuksessa kpl	59,00	58,00	98,31 %
2570 - Yksityinen esiopetus			
yksityinen esiopetus, asiakkaat kpl	100,00	106,00	106,00 %
menot / esiopetusasiakas €/kpl	-3 026,00	-1 654,72	54,68 %
yksityiset päiväkodit, pelkässä esiopetuksessa kpl	4,00	5,00	125,00 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Päivähoidossa lapsimäärä kasvaa. Erityisasiakkaiden suhteellinen osuus kasvaa
Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelutarjonta kasvaa. Esioppilaiden määrä yksityisessä palvelussa kasvaa.
Palvelutarjonta on laajentunut.

Esiopettävien määrä pysyy samana. Erityisasiakkaisen määrä kasvaa.
Perhepäivähoidon määrä sekä ryhmäperhepäiväkodeissa että hoitajan kotona vähenee ja lapset siirtyvät päiväkoteihin.
Kotihoidontuella hoidettävien lasten määrä vähenee.

8.4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Johdon analyysi

Korona vaikutti edelleen kevätkaudella lautakunnan alaiseen toimintaan. Koronarajoitusten vuoksi mm. kaupunginorkesteri joutui perumaan tai muuttamaan verkkokonsertiksi useita alkuvuoden tapahtumia. Suurimpana muutoksena on kaupunginorkesterin Elinan Surma –opperan peruminen, jonka varaan valtaosa vuoden tuloista oli varattu. Näin olleen orkesterin tulot tulevat jäämään lähes 90 000 euroa budjetoidusta. Koronan vuoksi myös esimerkiksi uimahallit, kuntosalit ja liikuntatilat olivat suljettuna 1.-13.1.2022 muilta paitsi alle 18-vuotiailta. 14.-7.2.2022 liikuntatilat aukaistiin myös aikuisille rajoituksilla kävijämäärillä. Rajoitusten jälkeen uimahallien kävijämäärät eivät ole saavuttaneet koronaa edeltävän ajan kävijämääriä. Liikuntapalvelujen tulojen arvioidaan alittuvan lähes 400 000 euroa. Tulojen alitus aiheutuu asiakasmaksujen arvioitua pienemmästä kertymästä ja liikuntapaikkojen vuokratuottojen alittumisesta.

Tulojen kertymistä seurataan syksyllä ja lokakuun seurannan yhteydessä haetaan valtuustolta mahdollista tulojen alitusoi-keutta. Tällä hetkellä arvioidaan, että vuoden toisella puoliskolla tuloja kertyisi alkuvuotta enemmän - koronarajoituksia ei tällä hetkellä ole ja kuluvalle vuodelle odotetaan haettavaksi erillisiä korona-avustuksia.

Tulosalueet ovat huomioineet kaupunginvaltuuston maaliskuun kokouksessaan 28.3.2022 vahvistamat Palvelut ja tulevai-suus – ohjelman määrärahaileikkaukset kuluvalle vuodelle. Heinäkuun seurannan perusteella lautakunnan tuottojen arvioi-daan jäävän noin 472 000 euroa alkuperäistä talousarviota heikommaksi ja toimintakuluista arvioidaan saatavan säästöä noin 370 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Lautakunnan alaisen toiminnan toimintakatteen arvioidaan heinäkuun seurannan perusteella muodostuvan lähes noin 102 000 euroa alkuperäistä talousarviota heikommaksi.

Ohjelmakortit

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, lisätä poikkihallinnollisuutta, kehittää toimintaym-päristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Lautakunta vastaa kansalaisopiston, yleisten kulttuuripalvelujen, liikuntapalvelujen, nuorisopalvelujen, kirjastopalvelujen, museopalvelujen ja orkesteripalvelujen tuottamisesta.

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaiset tulosalueet järjestävät asukkaiden hyvinvointia edistäviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä palveluita. Ne tuottavat monipuolista ja laadukasta vapaan sivistystyön sekä kulttuuri- ja liikuntatarjontaa, mikä mahdollistaa kuntalaisille sekä ohjattuja että omaehtoisia palveluja. Palveluissa pyritään huomioimaan erilaiset kohderyh-mät ja kehittämään markkinointia ja käyttäjälähtöisiä palveluita.

Lautakunnan palvelut ovat pääasiallisesti lähipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaupunginvaltuuston vuonna 2018 tekemä kaupunkirakenneselvitys, vuonna 2019 hyväksytty palvelusuunnitelma ja 2020 valmistunut TATU2023-ohjelma.

Avustuksilla ja monipuolisilla yhteistyösopimuksilla ylläpidetään ja kehitetään palvelutarjoomaa ja luodaan kolmannen sek-torin toimijoille mahdollisuuksia kokeilla uudentyyppisten palveluiden tuottamista. Kaupungin eri toimijoiden kesken pyri-tään yhteistyöhön. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaisten toimintojen merkitys on korostunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Lautakunnan alaiset tulosalueet vaikuttavat myönteisesti myös Mikkelin mainekuvaan viihtyisänä kulttuurikaupunkina. Kaupungin talouden tasapainottamiseksi yhtenä säästötoimenpiteenä esitetään kaikkien avustusten leikkaamista 10 prosentilla. Leikkaus kohdistuu myös hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan avustuksiin lukuun ottamatta Mikkelin teatterin kannatusyhdistys ry:n avustusta, joka säilyy vuoden 2021 tasolla.

Vuonna 2022 Mikkeliissä vietetään Kulttuurin unelmavuotta. Unelmavuosi toteutetaan osana Saimaa-ilmiötä, jossa Mikkeli aloittaa itäsuomalaisien maakuntien keskuksikaupunkien kesken jaettujen kulttuurin unelmavuosien sarjan ensimmäisenä. Kulttuurin unelmavuosi 2022 -hankkeen rahoittaa Etelä-Savon Maakuntaliitto Euroopan aluekehitysrahastosta sekä Mikkelin kaupunki. Hanke nostaa alueen kulttuurin vuodeksi jalustalle tuoden kulttuurin, taiteen ja viihteen lähelle asukkaita, työllis-täen samalla alueen toimijoita.

Mikkelin kansalaisopiston koulutustehtävä perustuu paikallisesti ja alueellisesti muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn ja seniorikansalaisten keskimääräistä suurempaan määrään. Opisto toimii sivistystehtävänä ohella merkittävänä hyvinvoinnin, elinvoiman ja osallisuuden lisääjänä ja edistäjänä alueella. Vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja alueellinen toiminta ovat tärkeitä väyliä osallisuuden turvaamiseksi sekä eri ryhmien näkökulmien huomioon ottamiseksi päätöksenteossa. Kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue vastaa myös kaupungin osallisuuden kehittämisestä. Säästötoimenpiteenä kansalaisopiston kurssitarjontaa leikataan.

Kirjastopalveluja tarjotaan ja kehitetään kiinteissä toimipaikoissa, hakeutuvana palveluna ja verkkopalveluina. Toiminnan tavoitteissa korostuu erilaisten lukutaitojen sekä aktiivisen kansalaisuuden edistäminen. Tavoitteita toteutetaan sekä tekemällä yhteistyötä monen eri toimijan kanssa että omalla palvelutoiminnalla. Kaikissa lähikirjastoissa oleva omatoimitekniikka mahdollistaa sekä kirjastojen kokoelmien että tilojen käytön paljon palveluaikoja laajemmin. Kirjastotila toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana ja on käytettävissä kuntalaisten omaehtoiseen toimintaa. Tapahtumatarjontaa kehitetään kokeilemalla uudenlaisia tilaisuuksia mm Kulttuurin unelmavuoden ja Kansalaisopiston kanssa samalla kun jatketaan vakiintunutta yhteistyötä mm digiopastuksen ja Kirjastopolun merkeissä. Säästötoimenpiteenä kirjaston aineistomäärärahaa leikataan ja yhden työntekijän työaika osa-aikaistetaan.

Museopalvelujen keskeisiä tavoitteita ovat kulttuuriperinnön tallentaminen, säilyttäminen ja esitleminen sekä kulttuuriperinnön arvostuksen lisääminen. Lisäksi tavoitteena on tulosalueen peruspalveluiden turvaaminen museolain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla huomioiden erityisesti lapset ja nuoret, ikääntyneet ja erityisryhmät. Mikkelin taidemuseo toimii alueellisena vastuumuseona taidemuseotehtävän osalta Etelä-Savon alueella. Tavoitteena on kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin edistäminen alueella. Sodan ja rauhan keskus Muisti aloitti toimintansa Päämajatalossa 4.6.2021. Muisti ja Päämajamuseo toimivat yhteistyössä asiakaspalvelun ja näyttelyiden osalta. Museon säästövelvoite täyttyy vähentämällä menoja monelta eri tilikohdalta (ns. juustohöyläys).

Kulttuuripalveluiden toiminnan painopisteinä ovat lasten ja nuorten sekä ikäihmisten kulttuuripalvelut sekä erilainen tapahtumatoiminta. Hyvät ja toimivat poikkihallinnolliset yhteistyöprojektit, kuten KulttuuriKameli ja Kulttuuripolku sekä ikäihmisten kulttuuripalveluissa yhteistyö Essoten suuntaan, jatkuvat. Koronavuosien jälkivaikutukset näkyvät varmasti vielä vuonna 2022 kävijäluvuissa, toiminnassa ja taloudessa. Tärkeä osa vuoden 2022 toimintaa on myös Kulttuurin unelmavuoden myötä kulttuurin näkyväksi tekemisen jatkohöyläminen. Kulttuuripalvelujen säästötoimenpiteenä kaupungin johtoryhmä esitti tulosalueen sulauttamista toisen tulosalueen alle. Tälle vaihtoehdoisena säästönä esitetään 17 prosenttia leikkausta avustuksista ja vähentämällä menoja monelta eri tilikohdalta (ns. juustohöyläys).

Orkesteri tuottaa taide-elämyksiä ja osallistuu kaupungin monipuolisen kulttuuritarjonnan ylläpitämiseen. Sen tehtävänä on taidemusiikkitradition vaaliminen ja kehittäminen sekä yleistyö kaikenikäisen kuulijakunnan parissa. Orkesteri on asukkaiden hyvinvoinnin kehittämistä mahdollistava helposti saavutettava kulttuuritoimija. Orkesteri näyttäytyy merkittävänä tekijänä kaupungin mainekuvan kehittämisessä. Orkesteri tekee yhteistyötä paikallisten ja alueellisten musiikkitoimijoiden kanssa, erityisesti Saimaa Sinfonietta -orkesteriyhteistyötä Lappeenrannan kaupunginorkesterin kanssa. Orkesteri on asettanut tavoitteeksi parantaa toimintakatettaan (80 000 euroa) nostamalla tulotavoitetta ja leikkaamalla kuluja.

Liikkuva Mikkelä 2030 suunta-asiakirjan mukaisesti panostus on erityisesti lasten ja nuorten liikunnassa, terveysliikunnassa ja luontoliikunnassa. Lähiliikuntapaikkojen ja ulkoilureittien kehittäminen ja ylläpito, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen, esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen sekä viestinnän tehostaminen ovat suunta-asiakirjan mukaisia toiminnan painopisteitä. Kalevankankaan alueen kehittäminen monipuolisena ja tunnettuna liikunta- ja tapahtuma-alueena jatkuu edelleen. Vuonna 2021 perustetun seurafoorumien toiminta vakiintuu. Säästötavoitteen saavuttamiseksi esitetään avustusten leikkaamista 10 prosentilla, joistakin yksittäisistä tiloista luopumista sekä joidenkin maksujen ja taksojen tarkastusta lisätulojen saavuttamiseksi.

Nuorisopalvelut ovat lähipalveluita, joiden tavoitettavuus sekä kaupunki- että haja-asutusalueella tulee turvata. Digitaalisen toimintaympäristöjä ja -menetelmiä kehitetään fyysisten kohtaamispaikkojen rinnalle. Aluekoulujen suunnittelussa ja muussa tilasuunnittelussa huomioidaan nuorisotilojen siirtyminen koulujen yhteyteen sekä sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuuksien turvaaminen niiden yhteydessä. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä kehitetään edelleen ja luodaan malli koulunuorisotyöntekijöiden työlle. Kohdennettua nuorisotyötä toteutetaan moniammatillisesti ja monipuolisia verkostoja hyödyntäen. Etsivä nuorisotyö toimii osana Ohjaamo-tiimiä. Vakiinnutetaan nuorten ehkäisevä päihdetyö osaksi nuorisopalvelujen kokonaisuutta. Nuorten osallisuutta vahvistetaan muun muassa nuorisovaltuustotyön ja lasten parlamentin kautta. Osallistavan budjetoinnin käyttöön kannustetaan. Nuorisopalvelujen kehittämisen ja arvioinnin tueksi laaditaan nuorisotyön perussuunnitelma NUPS; laadintaprosessissa nuoria osallistetaan palvelujen suunnitteluun ja arviointiin. Nuorisojärjestöjä tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin. Säästötavoitteen saavuttamiseksi esitetään avustusten leikkaamista 10 prosentilla.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Kulttuurin unelmavuosi 2022 -hankkeen kaikille avoimet tapahtumat ovat toteutuneet koronarajoitusten poistuttua suunnitellusti. Kulttuuritoimijoiden ostopalveluna toteuttamia kulttuuritupsahduksia on toteutettu vuoden alusta alkaen 30 kpl. Lisäksi hankkeen avulla on tuettu monipuolisesti kulttuuritoimintaa eri puolilla kaupunkia. Tapahtumia on viety kantakaupungin lisäksi pitäjään Haukivuorelle, Anttolaan, Ristiinaan ja Suomenniemelle. Kuluneen vuoden aikana Kulttuurin unelmavuoden tapahtumiin on osallistunut lähes 8 000 ihmistä. Toukokuussa hankkeen rahoittamana toteutettiin Suomen suurin koululounas Mikkelin torilla. Lähiruokaluonut tarjottiin kaikille Mikkelin kaupungin 9-luokkalaisille ja heidän opettajilleen.

Liikuntapalvelut on kunnostanut retkeilyreitit, kuntoratoja ja taukopaikkoja ja työt jatkuvat vielä loppuvuoden aikana. Anttola saa koulun viereen uuden jääkiekkokaukalon vanhan huonokuntoisen tilalle. Lähiliikuntapaikkasuunnitelman ensimmäinen osa eli ulkokuntosalisuunnitelma on valmistunut. Ensimmäinen ulkokuntosali valmistuu Urheilupuistoon loppukesän 2022 aikana. Kalevankankaan alueen markkinointiin on perustettu työryhmä alkuvuodesta 2022. Ulkoilureitien ja taukopaikkojen tietoja päivitetään kesän ja syksyn aikana nettisivustoille. Seurafoorumi on kokoontunut 2 kertaa. Uimahallien kävijämäärät on nousseet koronarajoitusten jälkeen mutta eivät ole vielä saavuttaneet koronaa edeltävää tasoa. Senioreiden elintapaohjaustoiminta yhteistyössä Essoten kanssa on käynnissä nyt toista vuotta, lisäksi avointa senioriliikuntavuoro -konseptia on kokeiltu kevään aikana nyt myös Ristiinassa ja Haukivuorella. Maksuja ja taksoja on tarkistettu, uudet astuvat voidaan kesän ja alkusyksyn aikana. Avustuksia on leikattu 10 %.

Museoissa toteutetaan vuonna 2022 neljä vaihtuvaa näyttelyä, joista kolme taidemuseossa ja yksi Suur-Savon museossa. Kenen luonto -näyttely oli taidemuseossa avoinna yleisölle 4.3.-22.5.2022. Osuuspankki Taidesäätiön kokoelmia esittelevä näyttely avautui 4.6. ja näyttely jatkuu 18.9. saakka. Viimeinen taidemuseon vaihtuvista näyttelyistä avataan 30.9.2022. Suur-Savon museon vaihtuva näyttely Nappihyrrästä Nintendoon – kurkistus lelujen ja pelien historiaan on esillä ajalla 7.5.2022-25.2.2023. Lisäksi Päämajamuseossa avattiin kesäkuussa uudistettu sotien aikaista poliittista johtamista käsittelevä näyttelyhuone. Mikkelin taidemuseo osallistui valtakunnalliseen kahdeksaluokkalaisille suunnattuun Taidetestaajat -hankkeeseen, joka toteutui ajalla 9.3.-13.5. Osallistujia oli kaikkiaan 1001 henkeä.

Kansalaisopiston kevätkausi eteni suunnitelman mukaisesti ja koronakauden jälkeen kurssit voitiin toteuttaa käytännössä normaalisti. Kurssitarjontaa on hieman supistettu. Osallisuuden alueella on valmisteltu yhdessä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa yhteistä EU-rahoitteista osallisuushanketta. Hankehakemus jätetään syyskuussa. Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta on koronan vaikutuksia lukuun ottamatta sujunut normaalisti.

Kirjastopalveluissa alkuvuoden koronarajoitukset estivät tapahtumat, ja ryhmäkäynnit. Lumme-kirjastojen Aikuisten lukudiplomi julkistettiin tammikuussa. Yhdessä Akku-hankkeen kanssa toteutettu Vetehis-lukuhaaste jatkui ja siitä toteutettiin myös Seppo-pelillä koululle suunnattu versio. Maaliskuussa käynnistyi tapahtumatuotanto, uusina tapahtumakonsepteina Kulttuurikahvila, (yhteistyössä Kulttuurin unelmavuoden kanssa) ja Tutustu tutkijaan (yhteistyössä Mikkelin yliopistokeskuksen kanssa). Nuoret ja ympäristötunteet -valtakunnallisen hankkeen myötä Mikkelissä järjestettiin Vaatevallankumous-tapahtumakokonaisuus. Siinä alkanutta yhteistyötä Nuorten työpajojen kanssa on tarkoitus jatkaa. Ristiinan kirjaston uusien tilojen remontoiminen koulukeskukselle toteutui, mutta tilojen valmistuminen pitkittyi. Toiminta uusissa tiloissa alkaa syyskuun aikana.

Kulttuuripalveluiden alkuvuosi meni edelleen koronarajoitusten varjossa ja osa toiminnoista jouduttiin jättämään järjestämättä tai siirtämään. Säästösyistä -1 henkilötyövuoden vaje vuodelle 2022 ajan on näkynyt myös väijäämättä kulttuuripalveluiden toiminnassa. Kesän tapahtumat päästiin toteuttamaan joihin normaaleihin järjestelyihin ja kävijämäärät palailivat vähitellen ennen koronaa edeltävien vuosien tasolle. Huilivilkarnevaalien 30 -vuotisjuhlafestivaalilla tehtiin kävijäennätys ja palaute on ollut suurimmilta osin positiivista. Essoten yksiköihin suuntautuneet kulttuurivierailut päästiin kuluvan vuoden osalta aloittamaan vasta alkukesästä.

Kaupunginorkesterin alkuvuodesta jouduttiin koronarajoitusten vuoksi perumaan kolme konserttia ja isoimpana muutoksena Elinan surma -oopperan siirto vuodelle eteenpäin. Varsinkin oopperan siirto vaikuttaa merkittävästi siihen, että tulotavoitteeseen ei päästä. Suunnitellun mukainen tapahtumamäärä jää myös toteutumatta. Maaliskuun lopulta alkaen orkesteri on pystynyt esiintymään suunnitellusti ja loppuvuosi näyttää toteutuvan suunnitellusti.

Ristiinan yhtenäiskoulun yhteyteen peruskorjattu nuorisotila avattiin vuoden alkupuolella ja tila on monipuolisessa käytössä päivä- ja iltanaikana. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön edelleen kehittämiseksi saatiin ESR-rahoitus Kohti nivelvaihetta ja sen yli -hankkeelle ajalle 1.7.2022 – 31.12.2023. Etsivä nuorisotyö, joka toimii osana Ohjaamo-tiimiä, on pääosin kohdennettua nuorisotyötä ja sitä toteutetaan moniammatillisesti ja monipuolisia verkostoja hyödyntäen. Nuorten ehkäisevän päihdetyön puitteissa on koulutuksen avulla lisätty henkilökunnan osaamista ja syksyksi on tekeillä Safe7-kokonaisuus kaikille 7-luokkalaisille. Nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti mm. tapahtumia järjestäen ja kannanottoja esittäen. Lasten parlamentti kokoontui ja toi esiin ajatuksiaan unelmakaupungista. YoungMikkeli -perintörahoja on myönnetty useisiin nuorten esittämiin kohteisiin. Nuorten Nordic Ice-breaker -tapaaminen toteutettiin Erasmus+-rahoituksen turvin elokuun alussa; tapaamisen osallistui ystävyyskaupunkiemme nuoria Norjasta, Ruotsista ja Tanskasta. Nuorisopalvelujen kehittämisen ja arvioinnin tueksi laadittava nuorisotyön perussuunnitelma NUPS on tekeillä. Nuorisojärjestöjä tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin.

OHJELMAKORTIT

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Syrjäytymisen ehkäisy	Maksuttomat tapahtumat ja teemapäivät/kaikki tulosalueet Kuntalaisten liikuntaharrastamisen mahdollistaminen /liikuntapalvelut Etsivä nuorisotyö tavoittaa alle 29-vuotiaan nuoren, joka kaipaa tukea koulutukseen, työelämään tai elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Nuorisolain mukaiset ilmoitukset ja muut yhteydenotot otetaan käsittelyyn viiveettä. Kutsuntaikäiset kohdataan kutsunnoissa ja tarvittaessa ohjataan etsivän nuorisotyön palveluihin. /nuorisopalvelut Nuorisotyö ja nuorisotilat huomioidaan kouluverkko-ratkaisuissa. Alueellisen nuorisotyön menetelmiä käytetään monipuolisesti. /nuorisopalvelut	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95% 8.-9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80% lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 % Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö), lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 53,8 %/koko maa 54,5 %, tavoite: 60 %	Suurin osa yleisten kulttuuripalveluiden järjestämistä tapahtumista on olleet maksuttomia. Kaikki kirjastopalveluiden tapahtumat ovat maksuttomia, tapahtumatarjontaa on erikäisille. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 92,0 %/ 88,9 % 8.-9. lk: 68,5 %/ 68,2 % lukio: 68,5 %/ 68,4 % amm: 74,8 %/ 70,8 % Tyytyväisyys lisääntynyt vain 4.-5. luokkalaisilla hieman.
Kumppanuustalo-toimintamalli	Kumppanuusmallin valmistelu hankkeessa yhteistyössä kolmannen sektorin, kuntalaisten, maakunnan ja Essoten kanssa/kansalaisopisto Lasten ja nuorten osallisuuden tukeminen: lasten ja nuorten vaikuttajaryhmien kuuleminen päätöksentössä/kaikki tulosalueet Palvelujen saavutettavuuden parantaminen digitaalisilla palveluilla ja digiopastuksella/kaikki tulosalueet Osallistuvan budjetoinnin keulujen jatkaminen ja sopivien mallien löytäminen Kumppanuuspöytätoimintamallin käyttö. Sosiaaliset kohtaamiset mahdollistava sisältötyö; satutunnit, lukupiirit, selkolukupiiri, senioreille suunnatut tarinatuokiot, taidemusiikki-klubi, sanataidepajat, lukukoiratoiminta, lukuneuvojatoiminta, sosiokulttuurinen lukeminen, keskustelutilaisuudet Aktiivinen arki ja muut vapaa-ajantoimintoihin kannustavat tapahtumat/kaikki tulosalueet	65+ 56,6 %/52,4 %, tavoite 60 % Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.- 8.-9. lk: 26,3 %/26,9 %, tavoite: 33 % lukio: 29,1 %/30,5 %, tavoite: 33 % amm: 31,3 %/28,6 %, tavoite: 33 % Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 0,6 %/0,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 7,2 %/8,5%, tavoite: 0 % lukio: 8 %/7,2 %, tavoite: 0 % amm: 7,6 %/7,4 %, tavoite: 0 %	Kaupunki valmistelee osallisuushanketta, jonka osana on toimijaverkoston luominen osallisuustyötä tekevien toimijoiden kanssa. Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) (MLI/Koko maa 2021) 8.-9. lk: 23,4 %/ 25,5 %, lukio: 26,0 %/ 26,0 % amm: 31,3 %/ 28,6 % Tilanne ei ole parantunut missään ikäryhmässä. Osallistuvaa budjetointia on kevään aikana kokeiltu aluejohtokuntien työssä. Kevään aikana on pidetty kaksi kumppanuuspöytätilaisuutta. Toisen aiheena oli hyvinvointialueen valmistelu ja toisen aiheena kulttuuri. Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021)

	<p>Seurafoorumin toiminta/liikuntapalvelut Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden yhdistyskentältä koulutustarpeiden kartoitus ja koulutusten järjestäminen yhteistyössä Vakiinnutetaan nuva-perintörahaston käyttö osallistavien menetelmin mikkeliläisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi./nuorisopalvelut</p>	<p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 1,8 %/2,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 8,6 %/9,5 %, tavoite: 0 % lukio: 10,3 %/10,4 %, tavoite: 0 % amm: 7,4 %/10 %, tavoite: 0 %</p>	<p>4.-5. lk: 0,7 %/ 0,9 % 8.-9. lk: 9,0 %/ 9,4 % lukio: 8,2 %/ 8,0 % amm: 7,7 %/ 8,6 % Kaverin/ystävän puute lisääntynyt hieman kaikissa ikäryhmissä.</p>
<p>Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen</p>	<p>Palvelujen saavutettavuuden parantaminen digitaalisilla palveluilla ja digiopastuksella/kaikki tulosalueet</p>	<p>Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2015): Kaikki 9,9 %/8,6 %, tavoite: 0 % 20-64 v. 10,2 %/8,6 %, tavoite: 0 % 65+ 9,1 %/8,6 %, tavoite: 0 %</p> <p>Osallistuvalla budjetoinnilla jaettu raha euroina</p> <p>Kumppanuuspöytätilaisuuksien määrä</p> <p>Etsivään nuorisotyöhön tulleiden ilmoitusten määrä, palveluihin ohjautuminen, kutsunnassa tavoitettujen määrä</p> <p>Alueellisen nuorisotyön toimipisteiden määrä ja sijoittelu, kohdattujen nuorten määrä</p> <p>Organisoidun liikuntatoiminnan käyntikerrat (uimahallit omanaan)</p> <p>Osallistuvien seurojen määrä</p> <p>Koulutus järjestetty / ei järjestetty, osallistujamäärä</p>	<p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 3,3 %/ 4,0 % 8.-9. lk: 14,5 %/ 15,9 % lukio: 16,7 %/ 17,8 % amm: 15,1 %/ 17,0 % Yksinäisyyden tunne lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä. Tilanne kuitenkin parempi kuin maassa keskimäärin.</p> <p>Etsivän nuorisotyön yhteydenottoopyynnöt 263 kpl.</p> <p>Alueellisen nuorisotyön toimintoissa 7 178 osallistumiskertaa, toimipisteitä 6.</p> <p>Young Mikkelin perintörahoja myönnetty 6 nuorten hankkeeseen yhteensä 10 125 euroa.</p> <p>Kirjaston digiopastukset järjestetään yhteistyössä Vapaaehtoisverkoston kanssa. Kevään aikana opastuskertoja oli 15 ja opastettavia yhteensä 139. Kirjaston omia tietotunteja järjestettiin 4, osallistujia 8. Aikuisten digivalmennusryhmän tutustumiskäyntejä 3, yhteensä 33 osallistujaa.</p> <p>Osallistuvalla budjetoinnilla on annettu kullekin aluejohdokunnalle mahdollisuus jakaa 10 000 euroa. Seurantakaudella on pidetty kaksi kumppanuuspöytätilaisuutta. Toisen aiheena oli hyvinvointialueen valmistelu ja toisen aiheena kulttuuri.</p>

		Ehdotusten määrä, myönnettujen kohteiden määrä	Organisoidun liikuntatoiminnan käyntikerrat: 4 768 Osallistuneita seuroja: 18 Striimauskoulutus järjestetty yhteistyössä Kulttuurin unemuuden kanssa, 11 osallistujaa
--	--	--	---

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Julkisen taiteen edistämisen/museopalvelut	Julkisen taiteen poikkihallinnollisen työryhmä kokoontuu säännöllisesti	Työryhmä kokoontui kevätkaudella kolme kertaa (19.1., 10.3., 12.5.).
	Vapaasti koulu- ja vapaaajankäytössä olevien lähiliikuntapaikkojen huomiointi kouluverkkoratkaisujen yhteydessä, liikkumaan kannustavat ratkaisut koulusuunnitelussa/liikuntapalvelut	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskeskus) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 48,1/45,1 %, tavoite MLI: 100 % 8.-9. lk: 22,1%/19,2 %, tavoite: 100 % lukio: 13,6%/13,1 %, tavoite: 100 % amm: 11,5%/12,6 %, tavoite: 100 %	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %(Kouluterveyskeskus) (MLI/koko maa 2021) 4.-5. lk: 45,2%/ 42,8 % 8.-9. lk: 26,5%/ 24,3 % lukio: 21,9%/ 17,5 % amm: 15,3%/ 15,4 % Liikkuminen lisääntynyt nuorten ikäryhmissä.
	Toteutetaan suunnitellusti nuorten ehkäisevää päihdetyötä. Tehdään ohjauksessa liikkumista, riittävää unta ja terveellistä ravintoa tukevia valintoja./nuorisopalvelut	Ehkäisevässä päihdetyössä kohdattujen nuorten määrä, toiminnan raportit	

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Monipuoliset, laadukkaat ja helposti saavutettavat soveltavan liikunnan ryhmät aikuisille ja lapsille/liikuntapalvelut, nuorisopalvelut	Ryhmien määrä	Liikuntapalveluiden soveltavan liikunnan ryhmiä järjestetty 31 kpl.
	Esteettömyyden edistäminen palveluissa/kaikki tulosalueet	Esteettömyyssuunnitelman mukainen toiminta	

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Matkailun edistäminen	Muistin toteuttaminen ja Päämajamuseon perusnäyttelyn uusiminen/museojohtaja	Muisti avautui kävijöille 4.6.2021. Päämajamuseon näyttelyhuoneita uudistetaan vuoden 2022 aikana. Viestikeskus Lokin toiminnasta kertova väliaikainen näyttely rakennetaan yhdessä Kaakkois-Suomen viestikillan kanssa Päämajamuseoon.	Poliittisen johtamisen huone avattiin Päämajamuseossa kesäkuussa osaksi Muistin näyttelykierrosta. Lokkia esittelevä näyttely avattiin Päämajamuseossa 27.11.2021.
	Museostrategian liittäminen matkailustrategiaan/ museojohtaja	On liitetty	On liitetty
Palvelujen digitalisointi	Otetaan käyttöön uusi kunnallisen nuorisotyön tilastointijärjestelmä (aikaisemmin Lokikirja) sekä sähköinen yhteydenottojärjestelmä yhteysetsivaan.fi Tilavarausjärjestelmän kehittäminen/liikuntapalvelut Tiettyjen, harkittujen sisältöjen digitaalisessa muodossa tarjoaminen (yleiset kulttuuripalvelut) Seppo-pelin hyödyntäminen toiminnassa	Tilastojen kattavuus ja käytettävyys Sujuvampi yksittäisen vuoron varaaminen Digitaalisten palveluiden määrä / käyttökokemukset Luotujen pelien määrä / pelikertojen määrä	Uusi kunnallisen nuorisotyön tilastointijärjestelmä nuodo käyttöön tammikuussa 2023, yhteysetsivaan.fi toimii. Timmi ajanvarausjärjestelmän käyttöliittymän päivitys kesä 2022 -> asiakasystävällisempi, toimii jatkossa myös mobiilissa. Lisäksi vuoron maksaminen tilavarauksen yhteydessä mahdollista eli Timmi-CPU verkko-maksuliittymä on hankittu. Osana AKKU-hanketta toteutettu mobiiliseikkailukokeilu (yleiset kulttuuripalvelut). Seppo -peliä hyödynnetty mm. Kulttuuripolun kotiseutuosuudessa ja liikuntapaikkojen toiminnan esittelyssä. Seppo-peli käytössä kirjastopalveluiden koulu yhteistyössä, lisäksi mm Vetehis-lukuhaasteeseen liittyvä 03/2022 Seppo-pelitoteutus.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Mikkelin vahvuuksien täysimääräinen hyödyntäminen ja brändin rakentaminen	Laadukkaiden tapahtumien, konserttien ja näyttelyiden järjestämisen/museopalvelut, yleiset kulttuuripalvelut, kaupunginorkesteri, nuorisopalvelut Laadukkaat kirjastopalvelut ja kansalaisopisto/kirjastopalvelut, kansalaisopisto	Kävijämäärät, tavoite: kaikissa kävijämäärät kasvavat lähtötilanne (2017): Kirjasto: 635 534 Museo: 38 500 Orkesteri: 16 918 Kulttuuripalvelut: kävijämäärä omissa ja muiden kanssa yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa: 47 467; kävijämäärä tapahtumissa, joihin on myönnetty kohdeavustusta: 13 293; säännöllistä kulttuuriavustusta saavien kävijä-/osallistujamäärä: 12 011	Kirjasto: 162 024 Museo: 24 059. Valtakunnalliseen Taidetestaajat – projektiin osallistui taidemuseossa 1001 kahdeksaslukulaista koulu-laista. Kulttuuripalvelut: kävijämäärä omissa ja yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa 16 412; kävijämäärä tapahtumissa, joihin on myönnetty kohdeavustusta 3 157; säännöllistä kulttuuriavustusta saavien kävijä-/osallistujamäärä: tieto puuttuu Kirjaston tapahtumissa oli heinäkuun loppuun mennessä yhteensä 1 340 kävijää.

	<p>Laadukkaiden liikunta- paikkojen rakentaminen ja kunnossapito/liikun- tapalvelut</p> <p>Laadukasta nuorisotyötä tehdään näkyväksi kaupunkikuvassa, tiedotuksessa ja sosiaalisessa mediassa./nuorisopalvelut</p>	<p>Uimahalli: 148 829 Teatteri: 37 586 Kansalaisopisto: 5500 opiskelijaa</p>	<p>Kansalaisopiston kursseilla opiskeli seurantakaudella 2888 opiskelijaa (eri ihmistä) ja kurssilaisia oli 3.499. Kaupunginorkesterin tapahtumissa on kuulijoita ollut heinäkuun loppuun mennessä 5000. Ulkoilureittejä ja taukopaikkoja on kunnostettu. Kesällä 2022 valmistuu Urheilupuiston ulkokuntosalin laajennus. Anttolaan on hankittu uusi jääkiekkokaukalo. Uimahallien kävijämäärä: 64 643</p>
--	--	--	--

Työllisydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Nuorten sujuvan opiskelupolun ja työelämään siirtymisen tukeminen	Etsivä nuorisotyö kohtaa nuoria erilaisissa toimintaympäristöissä sekä motivoi ja ohjaa heitä koulutukseen ja työllistymistoimenpiteisiin. Toiminta on monialaista ja sitä tehdään yhteistyössä Ohjaamo Olkkarin eri toimijoiden kanssa./nuorisopalvelut	Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä, työvoimapalveluihin ohjattujen nuorten määrä	Etsivässä nuorisotyössä tavoitettuja nuoria 182, joista 89 nuorta ohjattu työvoima- tai opintopalvelujen piiriin.

Suoritetaulukot

Kaupunginorkesteri

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3300 - Kaupunginorkesteri			
konsertit ja esitykset kpl	85,00	75,00	88,24 %
menot / konsertti tai esitys €/kpl	-11 964,71	-7 945,27	66,41 %
kuulijoiden määrä kpl	20 000,00	16 000,00	80,00 %
menot / kuulija €/kpl	-50,85	-37,24	73,24 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Tammi-maaliskuussa jouduttiin perumaan esiintymisiä koronarajoitusten vuoksi. Isoimpana perumisena ooppera-produktion siirto vuodelle eteenpäin. Samoin palvelukotiesiintymisiä jouduttiin perumaan. Maaliskuun lopulta eteenpäin tapahtumia pystytty järjestämään suunnitellusti. Alkuvuoden kuulijamäärä odotettua alempi koronarajoitusten ja koronapelon vuoksi.

Museopalvelut

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3400 - Museopalvelut			
käynnit kpl	38 500,00	24 059,00	62,49 %
menot / käynti €/kpl	-36,95	-33,87	91,66 %
näyttelyiden määrä kpl	9,00	9,00	100,00 %
tallenteiden määrä kpl	49 000,00	53 276,00	108,73 %
sijoitettavien teosten määrä kpl	650,00	650,00	100,00 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Vuonna 2022 museoissa on neljä vaihtuvaa näyttelyä, joista kolme taidemuseossa ja yksi Suur-Savon museossa. Mikkelin taidemuseo osallistui valtakunnalliseen kahdeksaluokkaisille suunnattuun Taidetestaajat hankkeeseen ajalla 9.3.-13.5. Päämajamuseon näyttely on osa Sodan ja rauhan keskus Muistin näyttelykierrosta. Päämajamuseossa avattiin kesäkuussa uudistettu sotien aikaista poliittista johtamista käsittelevä näyttelyhuone. Viestikeskus Lokki on toistaiseksi suljettu yleisöltä. Museokohteissa oli heinäkuun loppuun mennessä yhteensä 24 059 käyntiä.

Kirjastot

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3600 - Mikkelin kirjastot			
Mikkelin kirjastot yhteensä, lainat kpl	650 000,00	356 543,00	54,85 %
menot / laina €/kpl	-4,96	-4,96	100,17 %
Mikkelin kirjastot yhteensä, käynnit kpl	550 000,00	162 024,00	29,46 %
menot / käynti €/kpl	-5,86	-10,93	186,51 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Tammi-helmikuun koronarajoitusten vuoksi kirjastoihin ei otettu ryhmäkäyntejä, tapahtumat peruttiin, samoin lukupiirit, satutunnit jne. Kirjastot saivat olla kuitenkin aukioloaikojensa mukaisesti auki, myös omatoimiaika oli käytössä. Maaliskuusta lähtien tapahtumat, ryhmäkäynnit, lukupiirit ja satutunnit ja muu toiminta voitiin taas toteuttaa. Tammi-heinäkuussa edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna kokonaislainaus kasvoi 9% ja käynnit lisääntyivät lähes 23%, mutta kummankaan suoritteen osalta ei saavutettane TA-2022 tavoitteita. Alkuvuodesta koronan vaikutus tuntui edelleen, lisäksi Ristiinan kirjaston muutto uusiin tiloihin aiheuttaa sen, että Ristiinan kirjasto on suljettuna osan vuotta.

Vapaa sivistystyö

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3700 - Vapaa sivistystyö			
opiskelijat kpl	5 000,00	2 888,00	57,76 %
menot / opiskelija €/kpl	-322,32	-324,91	100,80 %
opetustunnit kpl	20 000,00	9 361,00	46,81 %
menot / opetustunti €/kpl	-80,58	-100,24	124,40 %
kurssilaisia kpl	9 000,00	3 499,00	38,88 %
menot / kurssilainen €/kpl	-179,07	-268,18	149,76 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Palvelut ovat toteutumassa suunnitelman mukaisesti.

Liikuntapaikat

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
4000 - Liikuntapalvelut			
ohjaaja-avustusta saaneiden järjestöjen määrä kpl	34,00	30,00	88,24 %
menot / avustettu järjestö €/kpl	-15 829,41	-7 206,97	45,53 %
4300 - Uimahallit			
uimahallien käynnit kpl	183 000,00	64 643,00	35,32 %
menot / käynti €/kpl	-10,13	-14,82	146,30 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Ulkoilureittejä ja taukupaikkoja on kunnostettu. Lähiliikuntapaikkasuunnitelman tekeminen on alkanut ja suunnitelman ensimmäinen vaihe eli ulkokuntosalisuunnitelma on valmistunut. Uimahallien kävijämäärät eivät ole palautuneet koronaa edeltävälle tasolle, mutta kävijämäärät ovat kuitenkin kasvussa. Kalevankankaalle on perustettu alueen markkinointia edistävä työryhmä.

Nuorisotoiminta

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
4510 - Nuorisotoiminta			
nuorisotilat ja -toiminta käynnit kpl	24 500,00	7 178,00	29,30 %
menot / käynti €/kpl	-47,71	-85,86	179,96 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Nuorisopalvelujen alkuvuosi on sujunut lähes suunnitellulla tavalla, joskin koronatilanne on jonkin verran näkynyt henkilökunnan poissaoloina ja siitä seuranneina tilojen tilapäisinä sulkemisina. Tapahtumia ja kesätoimintaa on päästy toteuttamaan ja myös lasten parlamentti toteutui pitkän tauon jälkeen. Young Mikkeli -perintörahoja on myönnetty useaan nuorten hakemaan kohteeseen. ESR-rahoitus saatiin Kohti nivelvaihetta ja sen yli - koulunuorisotyöhankkeeseen.

8.5. Kaupunkikehityslautakunta

Johdon analyysi

Maailma on epävakampi ja talouden muutoksen parametrit mm. tuotannon panosten kustannuskehitys ja saatavuus ovat yhä huonommin ennustettavissa. Korona on edelleen läsnä yhteiskunnassa. Se näkyy työpoissaoloina koko arvoketjussa, niin rakentamisen työmailla kuin kunnossapidon työtehtävissä. Venäjä hyökkäyssota Ukrainassa ei ole päättynyt. Ukraina oli merkittävä rakentamisen raaka-aineiden, materiaalien, työvoiman ja logistiikan viejä. Venäjän vastaiset pakotteet ovat vaikuttaneet materiaalien saatavuuteen, osaltaan nostaneet polttoaineiden ja erityisesti energian kustannuksia (esim. sähkön hinta kallistuu kesästä 2022 kesään 2023 4-5 kertaiseksi). Kasvaneen inflaation ja maailmanmarkkinatilanteen epävarmuuden vaikutukset palvelualueen talouteen eivät ole vielä täysin ennustettavissa.

Palvelualueen käyttötaloudessa tulot ovat vähän odotuksia suuremmat, ja vastaavasti kulut pienemmät. Henkilöstökustannuksissa on säästöä. Henkilöresurssi ei ole ollut täysin talousarvion laajuudessa käytettävissä, ja sitä kautta työssä on ollut viiveitä tai puuttuvia suorituksia. Yksityistieavustusten määrä näyttyy leikkaavaan ajankohtaan nähden talousarviota pienemmältä, mutta prosessissa olevat hakemukset indikoivat avustusten tulevan käytetyiksi. Liikenneväylien ja torien ylläpidossa talven lisääntyneet lumikuormat ja katuvalojen huoltopistemaksujen nousu aiheutti yhteensä noin 90 000 euron nousupaineen. Vakavana riskinä oli lisäksi ylläpitourakoiden indeksin nousun vaikutus loppuvuonna. Bitumin hintaindeksin nousun takia toteutuva asfalttipäällysteiden neliömäärä pienenee 20-30 % suunnitellusta. Tämä heikentää huomattavasti päällysteiden kuntoa ja heikentää turvallisuutta.

Myös ostopalvelut ovat kehittyneet matalammalla tasolla, ja suurin heitto talousarvioon nähden on maatalouden lomituksen ostopalveluissa. Kaupungin yt-prosessi päättyi kevään lopussa, mikä mahdollisti joidenkin rekrytointien loppuun saattamisen. Palvelualueella yksikkötasolla on tulojen alituksia ja ylityksiä, mutta ne on voitu ennusteissa kompensoida palvelualueen sisältä.

Palvelualueen henkilöstön määrä ei mahdollista kaikkien investointiohjelmassa mainittujen projektien tekemistä. Suurin investointiohjelman projekti, Eteläinen aluekoulu on edistynyt mm. peruskiven muurauksella kesän alussa. Projektista on erillinen kohta raportissa.

Palvelualueen käyttötalouden ennustetaan toteutuvan hieman talousarviota parempana.

Valtuusto on myöntänyt Annilan maakapoille ja Veturitallien ostolle lisämäärärahan. Launialan koulun muutos päiväkotikäyttöön kohdasta on tehty määrärahasiirto Lähemmäen kirjaston muutostöihin, jolla mahdollistetaan koulukäyttö.

Kaupungin johtoryhmä hyväksyi sisäisen ohjeen, Investointiohjelman projektitoiminnan linjaukset 1.0, jolla pyritään projektitoiminnan prosessien ja loppulaadun parantamiseen.

Ohjelmakortit

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Maatalousyrittäjien sijaisapulomitus / maaseutuasiames	sijaisapu-lomitus päivät / vuosi	-07 tot. 4700 päivää Katuvalaistuksen sammutuksen taukoa on tarkennettava. Torille on lisätty valvontakameroita

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Liikennepäästöjen vähentäminen	ELY-keskus poisti kaudelle 2019-20 omasta alueurakasta tehostetun hoidon talvipyöräilyreitit. Verkostollisesti kaupungin kokeilureitit yhtyivät ELY-keskuksen vastaaviin kokeiluihin. Kaupunki poisti tehostetun kunnossapidon kokeilureitit eo. ja taloudellisista syistä jo kaudelle 2021.	Ei mittaria.	
	Joukkoliikennepalveluiden kehittämällä parannetaan edellytyksiä yksityisautoilun	Joukkoliikenteen matkamäärät.	Uusi kilpailutus keskskeytettiin ja kalusto sekä päästöva-

	vähentämiseksi. Henkilöresurssit ovat pienemmät vuonna 2022. 2021 alkavien liikennöintisopimusten myötä merkittävä lisäys biokaasun käyttöön, ja trendi jatkuu vuonna 2022. Lisäksi täyssähköbussien käyttö lisääntyy.	Biokaasun käyttö (vrt. fossiilinen diesel) 2021 alkavissa sopimuksissa ja täyssähköbussien liikennöinti rinnalla 2022.	timuksia helpotettiin maailman tilanteen johdosta (saatavuuden heikentyminen).
	Virkamatkat tehdään ensisijaisesti kaupungin omilla biokaasuautoilla tai julkisilla liikennevälineillä. Käytössä on viisi yhteiskäyttöautoa. Käyttökapasiteetti muina kuin loma-aikoina on korkealla.	Virka-autojen käyttöasteen nosto. Polttoaineena käytetään pääsääntöisesti biokaasua.	Yhteiskäyttöautot kilpailutetaan syksyn aikana.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Vesistöjä pilaavien tai riskiä aiheuttavien toimintojen poistaminen tai riskin vähentäminen. Hulevesijärjestelmien rakentaminen siten, että vedet johdetaan vesistöihin puhtaimpina.	Hulevesitoimenpiteet.	Pankalammilla parannetaan hulevesiputkistoa ja johdetaan uuden asuinalueen hulevedet viivytysaltaan kautta Pankalampeen. Katusaneerausprojekteissa rakennetaan uutta hulevesiputkistoa ja sitä kautta ohjataan hulevedet hallitusti viivytysaltain kautta luonnon vesistöihin.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Alue-urakoiden hiekanpoiston aloittamisen ajankohtaa täsmennetään olosuhteiden mukaisesti. Urakoitsijoiden toimenpideaika esim. Hiekanpoiston osalta on kaksi viikkoa. / Kunnossapitopäällikkö	Toteuttamisaika 14/vrk.	
	Kaupunkikonsernin ja -yhtiöiden (omistus >50%) uudet autot hankitaan kotimaista ja päästötöntä energiaa käyttävinä (esim. biokaasu, sähkö). / Kaupunkikonserni; Hankintapalvelut ja kaupunkikonsernin yhtiöt	Pääpolttoaineina fossiilista Be/DI- käyttäviä autoja ei hankita.	

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Maapolitiikka	Uuden maapoliittisen ohjelman valmistelu vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksia. / Maankäyttöjohtaja	Maapoliittinen ohjelma valmistuu ja viedään valtuuston päätettäväksi vuoden 2021 aikana.	Toteutunut (Kv 25.4.2022).
	Päivitetään valtuuston hyväksymät tontinluovutusperiaatteet. / Maankäyttöjohtaja	Tontinluovutusperiaatteet valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2021 aikana.	Toteutunut (Kv 24.1.2022). Tontinluovutusperiaatteiden ja -hinnaston sisällöntarkastus (Kh- ja Kv-päätökset) on tavoitteena vielä 2022 aikana.
	Ennakoiva ja strategiaa tukeva raakamaan hankkiminen ja myyminen. / Maankäyttöjohtaja	Maahankinnat ja myynnit Satalahden kehittämiseksi.	Toteutunut (Kv 13.6.2022/VR-Yhtymä Oy:n maakauppa, allek. 12.8.2022)

			ja neuvotteluvaiheessa (Väyläviraston maakauppa; ratkeaa loppuvuoden aikana)..
Matkailun edistäminen	Urpolan Luontokeskuksen toimintaa kehitetään edelleen mm. vuosittain vaihtuvilla näyttelyillä ja palveluilla. Luontokeskus on yksi kolmesta Saimaa Geopark Visitor Centeristä, jossa ovat näkyvillä geologia, luonto, matkailu ja luontokasvatus. Keskus palvelee monikielisesti mm kansainvälistä matkailua.	Urpolan luontokeskuksen toiminnan tunnettuuden lisääntyminen ja kävijämäärän kasvu. Kävijämäärän seuranta (kotimaiset/ulkomaiset, ryhmät jne.). Kajakki- ja soutuvenevuokrauksen kehittymisen seuranta. Asiakaspalaute uusista näyttelyistä -> kehittämisideat	
	Rakennamme ja tuomme osaltamme Urpolanjokilaakso - Kaihun matkailukokonaisuuden kehittymistä ja toiminnallisuutta. Saimaa Central park –hanke käynnissä Kenkäveron ja Kaihun alueella.	Kävijämäärän kehittyminen.	Urpolanjoen ennallistaminen ja patojen poisto on käynnistyneet ja valmistuu 2022 syksyn aikana.
	Huolehditaan vesimatkailun kasvun mahdollisuuksista mm. retkisatamaverkoston ja opastausta parantamalla. / Saimaa Geopark, retkisatamaverkko	Kunnostettujen kohteiden (4 kpl) määrä.	Osallistutaan Pidä Saaristo Siistinä ry:n hankkeeseen retkisatamien laitureiden ja rakenteiden kunnostamiseksi.
Resurssitehokkuus	Jättemateriaalien tehokkaampi hyödyntäminen. / Metsäsairila Oy	Jätteen vastaanotto ja lajittelukeskuksen tunnettavuuden ja käyttöönoton varmistaminen Metsä-Sarilassa. Uusia materiaalien kierrätyksen käynnistymisiä.	Aktiivisesti on mainostettu Kieppiä eli Lajittelu- ja kierrätyskeskuksen pientuojien uutta vastaanottoaluetta. Materiaaleille etsitään koko ajan uusia taloudellisteknisesti järkeviä hyödyntämismahdollisuuksia. Jäteasfaltin sekä kattohuovan toimittaminen materiaali-hyötykäyttöön käynnistynyt.
	Biohajoavat jätteet (biojäte, vihermassa, jätevesiliete yms.) käsitellään biojalostamossa (biokaasun tuottaminen). Ravinteiden kierrätys tehostuu. Liikennebiokaasun tuotantokapasiteetti on käytössä. Liikennebiokaasun käytön lisääminen konsernin omissa ja kilpailuttamissa kuljetuksissa. / konserni, hankintayksikkö, palvelualue	Jätteen vastaanoton tehostaminen Metsä-Sarilassa.	Bioperäisiä materiaaleja on otettu biokaasulaitoksella vastaan aiempaa enemmän ja näyttää siltä, että kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa. Konsernissa on myös muiden toimijoiden puolesta lisätty kaasun käyttöä ajoneuvoissa.
	Asumisen jäte hyödynnetään materiaalina tai energiana mahdollisimman tehokkaasti. Kehitetään materiaalien hyödyntämisen lähtökohtia. /	Asumisen jätteen hyödyntäminen n 98%	Metsäsairilan järjestelmään tulevasta asumisesta syntyvästä jätteestä hyödynnetään melkein kaikki joko materiaalina tai energiana. Vuoden 2020 lukema on 97,62%, josta

	<p>Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue</p> <p>Jäteviranomaisen alueelliset tarkastuskierrokset / aluevalvontakäyntejä keskittyen jätehuoltomääräysten toteutumiseen sekä rakennetun ympäristön valvontaan. / Jäteasiantarkastaja, rakennusvalvonta.</p>	<p>Kiinteistöjä kohdekäyntialueilla 100 kpl / vuosi.</p>	<p>puuttuu SER sekä vaaralliset jätteet ja pientuojien puutarhajätteet, joiden avulla prosentti yli 98%:n.</p> <p>Toteutunut osittain 30 kpl, viranomaisresurssissa alkukesästä lähtien vajuusta. Jatkuu syksyllä.</p>
	<p>Ylijäämämaiden sekä tiilen ja betonin jalostus hyötykäyttöön, esim. EcoSairilan rakentamiseen. Purkumateriaalin hyödyntäminen kohteessa esim vanha putsarin alue sekä uudelleen käyttämällä rakennusosina tai materiaalina / Tilapalvelut, Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue</p>	<p>Materiaalivirtojen kartoittaminen ja hyödyntämistason nosto CityLoops hankkeen</p> <p>Asfalttirouhe uusiokäytetään uudessa asfaltissa tai kerrosmateriaalina.</p>	<p>On osallistuttu CityLoops hankkeeseen.</p> <p>Kaivettavat katu-massat ajetaan vanhan putsarin tontille hyödynnettäväksi myöhemässä rakentamisvaiheessa.</p> <p>Metsäsairila jalostaa tulevan betonin sellaiseksi, että sitä voidaan hyödyntää maarakentamisessa.</p> <p>Käynnistynyt: jäteasfaltin toimittaminen uuden asfaltin valmistukseen sekä kattohuovan toimittaminen materiaalihyötykäyttöön.</p>

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Saavutettavuus	<p>Joukkoliikennepalveluita kehitetään asiakaslähtöisesti kaupunkiympäristön muutokset huomioiden.</p> <p>-Paikallisliikenteen palvelutasouudistuksen mukaista liikennöintiä kehitetään edelleen.</p> <p>-Biokaasun käyttöä edistetään. Täyssähköbussien liikennöintimarkkinoille tuleminen.</p> <p>-Joukkoliikenteen helppokäyttöisyyttä kehitetään huomioiden mm. maksutavat, myyntikanavat, informaatiojärjestelmät sekä viestintä ja markkinointi.</p> <p>/ henkilöliikennepalvelut, logistiikkapäällikkö</p>	<p>Joukkoliikenteen matkamäärät koronatilanteen elvyttyä.</p> <p>Mobiilimaksamisen ja Walttikortin käytön lisääminen.</p> <p>Joukkoliikenteen näkyvyyden ja profiilin nosto</p>	
Palvelujen digitalisointi ja palvelumuotoilu	<p>Sähköisen allekirjoituksen mahdollisuudet rakennettujen kiinteistöjen ja asunto-osakkeiden kaupoissa sekä tilavuokrasopimuksissa nopeuttaa asiakaspalveluprosessia. Digitaalisen palvelun käyttöönotto selvityksen alla kaupunkiorganisaatiossa.</p> <p>/palvelujohtaja</p>	<p>Sähköisten allekirjoitusten kappalemäärät, kun palvelu käytössä.</p> <p>Tavoite: Varusasteen nostaminen prosessien kehittymisen myötä ja uudenlaisen toimintamallin omaksuminen omassa organisaatiossa.</p> <p>Käyttäjien kulkeminen tiloissa</p>	<p>Sähköinen allekirjoitus tuossa käytössä.</p> <p>Koulutilojen iltakäyttö lisääntynyt, koska toimijat ovat osittain siirtyneet pois omista tiloistaan, erityisesti satelliit-</p>

	<p>Koulutilojen iltakäytön tehostaminen tekniikan ja resursien osalta. Osa kouluista henkilöresurssin varassa. Pyritään mahdollistamaan luki-tuksen/etähallinnan kautta. Erityinen kehityskohde ja pi-lotti on rakenteilla oleva ete-läinen aluekoulu (Urpola), jonka käytön tulee olla sisäl-öltään ja toimijaryhmältään laaja-alaista,</p> <p>päivä/viikko/kuukausitasolla kohdetta laajasti hyödyntä-vää. Koulu on kohteessa pää-vuokralaisen asemassa. /pal-velujohtaja</p> <p>- Tapahtumasivusto-verkko-palvelu www.mikkeli.fi -sivus-tolla: Aluevarausten ohjaami-nen ja keskittäminen jatkuu. Asiakasohjaus keskiössä. / Palvelujohtaja</p> <p>-Torivarausten kehittäminen ja siirtyminen digiaikaan. Osa organisaation, keskitettyä, sähköiset järjestelmät -kar-toitustyötä. / palvelujohtaja</p> <p>- Uuden paikkatietojärjestel-män mahdollisuudet vuok-raus- ja käyttöpalvelujen toi-minnoissa.</p>	<p>turvallisesti ja helposti kulun-hallinnan suunnittelun avulla.</p> <p>- Tapahtumalupa-anomusten tavoitteellinen keskittäminen verkkoon.</p> <p>-Tavoitteena asiointin nyky-aikaistaminen ja palvelute-hokkuus</p> <p>-Digitalisoinnin aste tori-varaajien osalta vrt. Aiemmat vuodet</p>	<p>tipittäjissä. Tilojen markki-nointia tulee silti tehostaa.</p> <p>On demottu omavalvonta -periaatetta, jossa käyttäjä vastaa tilojen siisteydestä il-takäytön aikana. Malli jatkuu, koska se on toimiva.</p> <p>Tapahtumalupa-anomukset ovat enenevissä määrin ver-kossa. Ohjaaminen jatkuu.</p> <p>Prosessin kehittäminen kes-ken.</p> <p>Paikkatietojärjestelmä tuo apuja toimintoihin. Lisäksi myyntikohteet tulevat näky-mään keskitetysti tonttimark-kinointi -portaalissa.</p> <p>MikMap-hankinta on käyn-nissä, vuokraus- ja käyttöpal-veluiden hyödynnettävyys ratkeaa hankittavan järjestel-män ominaisuuksien myötä.</p>
	<p>Jätehuollon valvonta ja säh-köinen informaationäkymä -hanke. Jätehuoltopalveluiden paikkatiedon parantaminen sekä viranomaisvalvontatie-tojen yhteen liittäminen / jä-tehuoltoviranomainen. Val-tiovarainministeriö myöntä-nyt avustusta hankkeelle 83300e, omarahoitusosuus 14700e, yht 98000e, toteutus 30.10.2023 mennessä. Biojätetietorekisterin luominen.</p> <p>- Rakennusvalvonnan pape-riarkiston digitointi ja asiakir-jakaupan avaaminen Asiakir-japyyntöjen siirtyminen kun-talaisten saavutettavaksi säh-köisen asiakirjakaupan kautta. / rakennusvalvonta ja kaupungin arkistopalvelut.</p>	<p>Viranomaisvalvontatiedot karttaohjelmaan.</p> <p>yli 10000 asukkaan taaja-massa olevien kiinteistöjen biojätetietorekisteri</p> <p>Digitoituja hyllymetrejä. Asiakirjakaupan avaaminen</p>	<p>Projektihenkilön rekrytointi käynnissä.</p> <p>Rekisterin lähtötietojen pa-rannusta tehty virkatyön ohessa.</p> <p>Käynnistyy projektihenkilön rekrytoinnin jälkeen.</p> <p>Digitoitu 14 m. Toteutunut: Kauppa avattu. Digitoidut asiakirjat siirret-tään tietopyynnön yhtey-dessä kauppaan.</p>
	<p>Sähköinen maataloustuki-haku / maaseutujohtaja</p>	<p>Sähköisten hakemusten pro-sentuaalinen määrä vuosita-solla. tavoite 95%</p>	<p>-07 toteuma 96 %</p>

Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Uusien kohteiden toteuttami- nen A-energialuokan koh- teina / Talonrakennuspalve- lut	Vuosittain toteutuneiden kohteiden määrä per kaikki uudiskohteet	Ensimmäisen vuosipuolik- kaan aikana ei valmistunut uudisrakennuksia. Saimaan- portin yhtenäiskoulun raken- taminen aloitettiin A-energia- luokan kohteena.
	Parannetaan sähköautojen latauspisteiden kattavuutta, toteuttamalla latauspisteitä julkisiin kohteisiin. Laaditaan suunnitelma ja toteutusaika- taulu kiinteistön omistajille tulevasta sähkölatauspiste- velvoitteiden täyttämistä.	Toteutetut latauspisteet per vuosi.	Satamaan on valmisteilla säh- köautojen latauspiste. (Tesla).
	Tarjotaan turvallisia pyörä- parkkeja julkisissa kohteissa.	Toteutetut kohteet per vuosi.	Selvityksessä kirjaston edus- talle pyöräparkki.
	Osallistetaan kiinteistön käyt- täjät (kuten koululaiset) kulu- tuksen vähentämiseen kerto- malla rakennusten kulutuk- sesta esim. infonäytöillä.	Toteutetut kohteet per vuosi.	Rantakeitaalle toteutettiin in- fonäyttö aurinkopaneelien tuotosta ja rakennuksen kulu- tuksesta.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
EcoSairila -kehittämislusta	Tontinluovutukset mahdollis- tetaan infran rakentamisella. Osa tonteista siirretään erilli- sellä kiviaineksen hyödyntä- missopimuksella palvelun tuottajien pitkäaikaiseksi tuo- tantoalueeksi (palautuu kaupungille esim 7 vuoden ku- luttua tasattuina). / Asumi- sen ja toimintaympäristön palvelualue	Käyttöön otettavaa ja ton- titettavaa korttelia on 3 hehta- taaria.	Käyttöön otettavaa aluetta on valmiina 5 hehtaaria.
	Alueen tonttien varaaminen ja käyttöönotto on käynnissä. /Asumisen ja toimintaympä- ristön palvelualue	2 kpl v. 2022	Alueelle on 3 tonttivarasta (Salttisenkadun alue).
	Uusien yritysten lokalisointi EcoSairilaan. /Mikkelin kehi- tysyhtiö Miksei Oy	2 kpl v. 2022	MikseiMikkelin kautta alu- eelle on saatu 3 tonttiva- rausta ja kahdesta muusta alueesta on neuvottelut käyn- nissä.

Painopiste: Asiakslähtöiset yrityspalvelut			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Sujuvat sijoittautumispalve- lut, joustava ja ennakoiva kaavoitus	Asiakaspalveluprosessin te- hostaminen: kaavoitus –ton- tin luovutus – rakennuslupa.	Kaupunki myy ja tarjoaa te- hokkaammin eri käyttötarkoi- tuksiin tontteja. Pientalotonttien varaajien asiakastytyväisyyskysely. Rakennusvalvonnan pysyvä (luvan saaneet) asiakastyty- väisyyskysely.	OKT-tonttimarkkinointia te- hostava työ on aloitettu Kv.n tukemana (§ 28, 21.3.2022) ja K- ja T-tonttien myynti on pa- rantunut MikseiMikkelin ja ASTO:n tulosyksiköiden yhti- teistyöllä. Asiakastytyväisyyskysely voidaan liittää uuteen paikka- tieto- ja kartastojärjestel- mään.

			<p>Toteutunut: Lähetetään jokaisen lupapäätöksen jälkeen. Jatkuva seuranta ja palautteen läpikäynti henkilöstöpalaverissa.</p> <p>Palvelualue osallistuu "kestävän maankäytön mallin" kehittämishankkeeseen yhdessä Hämeenlinnan kaupungin kanssa</p>
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	<p>Täydennyskoulutusta suunnitellaan ja järjestetään työntekijän koulutustarpeen mukaisesti /maaseutujohtaja ja maaseutuasiamies</p> <p>Rakennusvalvonnan asiakaspalvelukoulutus sekä tietomalli, lakiasiat ja tekniikkakoulutukset. /Rakennusvalvonta</p> <p>Viranomaisen informaatiotiedottaminen oleellisten lakimuutosten yhteydessä alueen ammattihenkilöille asiakokonaisuuksittain. /Rakennusvalvonta</p>	<p>1 päivä / työntekijä</p> <p>1 koulutus / työntekijä</p> <p>tiedottaminen / lakimuutos</p>	<p>Rakennusvalvonnan henkilöstö osallistunut rakennusvalvonnan tietomallikoulutuksiin. Asiakaspalvelukoulutusinfoja ollut henkilöstöpalaverissa. Rakentamislainsäädännön muutoksen infotilaisuuksiin osallistuttu.</p> <p>Nettisivujen ajankohtaista / rakennusvalvonnan sähköpostijakelutiedote postituslistalle ilmoittautuneille.</p>

Suorite- ja tunnuslukutaulukot

Lentoasema

Vuosi	2022		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
5150 - Lentoasema			
laskeutumiset lukumäärä kpl	2 280,00	175,00	7,68 %
menot / laskeutuminen €/kpl	-215,62	-1 991,52	923,61 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Toteutuneisiin suoritteisiin on huomioitu kentän ylimääräiset avaukset, palolentotoiminta sekä koululennot. Toteumaan ei ole kuitenkaan huomioitu yleisilmailua, koska näiden osalta ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta tarkempaan dokumentointiin. Arviolta yleisilmailuun liittyviä laskeutumisia on ollut 1-7 per päivä eli arviolta 365-2800 laskeutumista vuoden aikana

Kaavoitus

Vuosi	2022		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
5320 - Erityiset kaavahankkeet sekä y			
yleiskaavoituksen hyväksytyt kaavat kpl	4,00	6,00	150,00 %
5330 - Asemakaavat			
asemakaavoituksen hyväksytyt kaavat kpl	11,00	6,00	54,55 %
menot / hyväksytty kaava €/kpl	-31 436,36	-33 998,14	108,15 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Asemakaavojen toteuma sisältää rantakaavat 2 kpl.

Maaomaisuuspalvelut

Vuosi	2022		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
5350 - Tonttien ja kiinteistöjen luov			
rekisteröidyt kiinteistöt kpl	15,00	10,00	66,67 %
menot / rekisteröity kiinteistö €/kpl	-21 326,67	-16 870,26	79,10 %
operoidut kiinteistöt kpl	80,00	77,00	96,25 %
menot / operoitu kiinteistö €/kpl	-3 998,75	-2 190,94	54,79 %
5360 - Paikka- ja maastotieto			
kunnan maapinta-ala km2	2 550,00	2 550,00	100,00 %
menot / neliökilometri €/km2	-171,83	-94,10	54,76 %
ylläpidettävä alue km2	152,00	152,00	100,00 %
menot / ylläpidetty neliökilometri €/km2	-2 882,72	-1 578,65	54,76 %

Henkilöliikennepalvelut

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
5720 - Henkilöliikenne-palvelut			
Waltti-korttilatausten lukumäärä kpl	33 000,00	19 778,00	59,93 %
menot / Waltti-korttilataus €/kpl	-140,19	-136,96	97,69 %
joukkoliikenteen kyytiinnousut kpl	750 000,00	551 757,00	73,57 %
menot / kyytiinnousu €/kpl	-6,17	-4,91	79,59 %
peruskoululaisten osuus kyytiinnousuista %	43,00	46,00	106,98 %

Kunnallistekniikan suunnittelu

Vuosi	2022		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
5820 - Suunnittelu			
hyväksytyt suunnitelmat kpl	80,00	24,00	30,00 %
menot / hyväksytyt suunnitelma €/kpl	-4 082,50	-5 152,17	126,20 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Hyväksytyjä suunnitelmia yhteensä 24kpl joista 7 kpl liikennesuunnitelmia.

Kunnossapito

Vuosi	2022		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
5840 - Kunnossapito			
rakenteelliset katualueen neliöt m2	5 500 823,00	5 500 824,00	100,00 %
menot / katuneliö €/m2	-1,06	-0,63	59,77 %
talvihoidossa olevat katuneliöt m2	2 955 534,00	2 955 534,00	100,00 %
menot / talvihoidon katuneliö €/m2	-1,96	-1,17	59,77 %
liikenneväylien valaisimet kpl	12 799,00	12 799,00	100,00 %
menot / valaisin €/kpl	-453,58	-271,11	59,77 %
liikenneväylien ohjauslaitteet kpl	27,00	27,00	100,00 %
menot / ohjauslaite €/kpl	-215 014,81	-128 515,86	59,77 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Runsaslumisen talven johdosta, lumensiirtokulut ylittyivät urakkasopimuksen mukaisesta määrästä jokaisella kolmella urakka-alueella. Talven johdosta myös Oravinmäen lumenvastaanottoaikan ylläpito on ollut normaalia talvea kalliimpaa ja samalla tuloja on tullut enemmän.

Kunnossapidon päällystyskohteita on jouduttu määrärahojen karsimisen johdosta kohdentamaan erityisesti liikenteellisesti vilkkaimpiin kohtiin ja kevyenliikenteenväylien ja jalkakäytävien pintaamista on jouduttu karsimaan.

Katuvalaistussammutusaika kesäkuukausina tuo pienen energiasäästön.

Ajoratamaalauksista on karsittu pysäköintiruutumaalaukset, keskiviivamaalauksia on tehty lähinnä julkisenliikenteen reiteille. Suojatiemalaukset tehdään kaikki kesän aikana.

Kunnossapitourakat on sidottu indeksiin ja sen arvio v. 2022 on liikenneväylien osalta n. 350 000€.

Puistot

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
6000 - Puistot			
puistojen hoito ja ylläpito m2	1 179 542,00	1 179 542,00	100,00 %
menot / neliometri €/m2	-1,20	-0,54	45,20 %
2. hoitoluokan puistot m2	352 608,00	352 608,00	100,00 %
menot / 2. luokan neliometri €/m2	-4,02	-1,82	45,20 %
3. hoitoluokan puistot m2	826 934,00	826 934,00	100,00 %
menot / 3. luokan neliometri €/m2	-1,71	-0,77	45,20 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Ylläpitourakat 3 kpl käynnistyneet suunnitelmien mukaisesti. Uimarantojen (17 kpl) ylläpitoon varattu määräraha ylittyy noin 20 000 euroa, ylitys johtuu vilkkaasta käytöstä, rakenteiden huonosta kunnosta sekä ilkvallan lisääntymisestä.

Metsät ja vesialueet

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
6020 - Metsät ja vesialueet			
talousmetsät ha	5 158,00	5 158,00	100,00 %
menot / talousmetsien hehtaari €/ha	-127,17	-45,17	35,52 %
taajamametsät ha	1 679,00	1 679,00	100,00 %
menot / taajamametsien hehtaari €/ha	-390,68	-138,75	35,52 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Myrskytuhojen korjuun aiheuttamat lisämenot palveluiden ostoon noin 5 000 euroa. Tehtyjen kauppojen hakkuut painottuvat syksyyn (noin 495 000 euroa). Puun myyntitulojen toteutuminen TA:n tavoitteen mukaisesti edellyttää vielä lisämyyntiä ja hakkuutuloja noin 200 000 euroa.

Rakennusvalvonta

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
6100 - Rakennusvalvonta			
luvut kpl	700,00	392,00	56,00 %
menot / lupa €/kpl	-1 519,00	-1 515,38	99,76 %
katselmukset kpl	750,00	492,00	65,60 %
menot / katselmus €/kpl	-1 417,73	-1 207,38	85,16 %

Tärkeimmät tapahtumat kaudella

Kesän alussa oli henkilöstövajausta, joka johtui loma-ajasta, Haukivuoren rakennustarkastajan eläkkeelle siirtymisestä sekä Anttolan rakennustarkastajan siirtymisestä toisiin tehtäviin. Henkilöstövajauksella on aina vaikutus palvelutuotantoon. Henkilöstörekrytoinnit onnistuivat hyvässä aikataulussa ja palvelutuotanto on palautumassa normaaliin.

Rakennusvalvonnan projektit

Vuosi Palvelu	2022		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
6300 - Rakennusvalvonnan projektit			
tarkastetut kiinteistöt kpl	350,00	163,00	46,57 %
menot / tarkastettu kiinteistö €/kpl	-352,29	-369,73	104,95 %
tehdyt selvitykset kpl	350,00	155,00	44,29 %
menot / tehty selvitys €/kpl	-352,29	-388,81	110,37 %
uusia rakennuksia rekisteriin kpl	250,00	98,00	39,20 %
menot / uusi rakennus rekisteriin €/kpl	-493,20	-614,95	124,69 %

Kaupungin omistamien rakennusten tunnusluvut

	TP 2021	Toteuma 7/2021	TA 2022	Toteuma 7/2022	Toteu- tuma %	Muutos % 2020/2021
Hallinnassa oleva rakennusomaisuus 1000 m ³	1406	1334	1388	1425	103 %	7 %
Ulosvuokratut liike- ja teollisuuskiinteistöt, 1000 htm ²	49	48	46	48	104 %	0 %
	TP 2021	Toteuma 7/2021	TA 2022	Toteuma 7/2022	Toteu- tuma %	Muutos % 2020/2021
Rakennusten ylläpito						
Kaukolämmön normitettu kokonaiskulutus (kWh/r- m ³ /v)	-	21	40	-	-	-
Sähkön kokonaiskulutus (kWh/r-m ³ /v)	-	9,8	19	-	-	-
Kulutukset on laskettu rakennuskuutiometriä kohti. Seurannassa oleva rakennustilavuus edustaa noin 66 prosenttia talonrakennuspalveluiden hallinnassa olevasta kokonaisrakennustilavuudesta.						

Tietojen tunnusluvut	TP 2021	Toteuma 7/2021	TA 2022	Toteuma 7/2022	Toteu- tuma %	Muutos % 2020/2021
Avustettavat yksityistiet, kpl	783	783	789	23	3 %	-
Perusparannetut yksityistiet, kpl	59	27	66	22	33 %	-19 %
Kunnossapidetyt yksityistiekilometrit euroa/km	385	0	389	0	0	-

Maaseututoimen tunnusluvut	TP 2021	Toteuma 7/2021	TA 2022	Toteuma 7/2022	Toteu- tuma %	Muutos % 2020/2021
Maatilat yhteensä, kpl	1280	1280	1280	1271	99 %	-1 %
Maatalouden tukihakemukset, kpl	4609	4609	5000	4774	95 %	4 %
Maatalouden tuet milj. euroa/vuosi	29	4,1	25	4,8	19 %	17 %
Lomituspäivät (vuosilomat, sijaisapu, tuettu lomitus)	19764	10323	34000	18648	55 %	81 %
Kustannus euroa/lomituspäivä	222	235,70251	220	244,5	111 %	4 %

8.6. Etelä-Savon pelastuslaitos (taseyksikkö)

Johdon analyysi

Etelä-Savon pelastuslaitoksen toimintatuotot koostuvat pääasiassa kuntien maksuosuuksista ja ne ovat kertyneet suunnitellusti vuoden 2022 aikana. Kesällä varautunut metsäpaloihin ja muihin pelastustehtäviin erityisjärjestelyin ja korona on edelleen aiheuttanut poikkeusjärjestelyitä sairauspoissaoloista johtuen.

Etelä-Savon pelastuslaitoksen talouden toteuma näyttää olevan kokonaisuudessaan hyvällä tasolla 7/2020 seurantajaksoilla, eikä tässä vaiheessa ole tarvetta erityisjärjestelyihin.

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Yhdyspintatyössä valmistautuminen uuteen maakuntaan	Etelä-Savon pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti uuden maakunnan suunnitteluun.	Toteutuu kyllä/ei	Kyllä toteutuu
Fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen turvallisuus	Etelä-Savon pelastuslaitoksen palvelut tuotetaan palvelutasopäätöksen mukaisesti.	Ks.tunnusluvut	Tunnusluvut toteumasta raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

8.7. Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia

Johdon analyysi

Yleisellä tasolla ensimmäisen puolen vuoden aikana talous on toteutunut suunnitellusti. Loppuvuodesta 2022 varaudutaan alun perin vuodelle 2023 suunniteltujen hankintojen toteuttamiseksi. Koronan vaikutukset näkyvät yhä liikelaitoksen toiminnassa vapaan sivistystyön osalta siten, että osallistujat peruivat tulonsa kursseille ja kursseja ei kannattanut järjestää.

Kustannuspaikkatasolla perusopetuksen valtionosuudet on kirjattu rahoittajan raportin mukaisesti ja rahoitus tapahtuu suunnitellusti. Lukiokoulutuksen rahoitus on kirjattu talousarvion mukaisesti ja rahoituksen tarkistus tapahtuu joulukuussa OPH:n rahoitusraporttien valmistuessa.

Palveluiden ostot toteutuvat suunnitellusti. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 1.1. – 31.7. seurantajaksoilla suunnitellusti. Loppuvuoden osalta nähdään, millainen vaikutus on ollut työmarkkinaosapuolten sopimusratkaisuilla henkilöstökustannuksiin.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.
Liikelylijäämä	16 000 euroa	136 623,75 euroa

Ohjelmakortit

Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia tarjoaa internaatti- ja verkko-oppimispalveluita vapaan sivistystyön ja yleissivistävän koulutuksen toimijoille alueellisesti, valtakunnallisesti ja globaalisti. Liikelaitoksen tarkoituksena on tarjota koulutuspalveluita, joiden järjestäminen edellyttää yli kuntarajojen ulottuvaa toimintaa.

Palvelusuunnitelma

Strategisina tavoitteina on Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavian aseman vahvistaminen yleissivistävän verkko-oppimisen valtakunnallisena palvelun tuottajana ja kehittäjänä sekä osaltaan tukea kaupungin strategiaa nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden parantamisessa erityisesti koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten aseman osalta. Toimia elinkeinon hyvinvoinnin näkökulmasta koulutuksellisesti osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi. Edistää kansalaisyhteiskunnan osallisuutta kehittämällä vapaan sivistystyön palvelujen kohdentuvuutta. Kehittää uusia koulutustuotteita sekä palveluntuotantomalleja.

Alueellisesti ja valtakunnallisesti kehitetään pilotoivia internet- ja internaattipalveluja oppilaitosten käyttöön. Yhteistyötä verkko-oppimisen kehittämisessä pyritään laajentamaan myös muiden lukiokoulutusta järjestävien suuntaan. Tavoitteena on luoda perusteita valtakunnalliselle verkkokoulutustoiminnalle. Verkko-oppimisen vaikuttavuuden ja oppimista uudistavien mallien kehittämistä viedään eteenpäin yhteistyössä valtakunnallisesti merkittävien toimijoiden kanssa.

Koulutuksellisesti huonossa asemassa olevien mahdollisuutta perusopetukseen osallistumisen ja työelämän valmiuksien kehittämisen osalta edistetään oman koulutustoiminnan ja hankkeiden avulla yhteistyössä alueen yritystoimijoiden kanssa. Osaamisen tunnistamiseen ja kehittämiseen liittyvää kehittämistyötä tehdään seudullisesti ja valtakunnallisesti.

Toimenpiteet palvelutuotannon kehittämiseksi

Yhteistyötä yleissivistävän verkko-oppimisen valtakunnallisena palvelun tuottajana ja kehittäjänä tehdään yhdessä Kuntaliiton ja yksityisten yritysten kautta erilaisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena uusien koulutustuotteiden luominen valtakunnallisesti koulutuksen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi. Erityisesti hyvinvoinnin ja sulautuvan oppimisen toimintamallia kehitetään eteenpäin yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Opetushallituksen kokeilukeskus on luvannut tukea kehittämistoimintaa, jonka tarkoituksena on koulutuksen saatavuuden parantaminen valtakunnallisesti. Erityisesti hyvinvoinnin ja oppimisen sulautuvan mallin esittely on saanut positiivisen vastaanoton eri toimijoilta.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys				
Toimenpide		Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2022
Syrjäytymisen ehkäisy	Aikuisten perusopetuksen järjestäminen maahanmuuttajille sisältäen luku- ja kirjoitustaitovaiheen koulutuksen (Seutukampustiimi).		Tavoite: koulutukseen osallistuvien määrän vakiinnuttaminen nykyiselle tasolle. Mittari: opiskelijamäärät. Laadullinen mittari: hyväksytysti koulutuksen suorittaneet.	Aikuisten perusopetuksessa lähiopetuksessa olevien opiskelijoiden määrä laski kevään aikana (-11 opiskelijaa).

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki				
Toimenpide		Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2022
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Vapaan sivistystyön toimintana kursseja, jotka kohdistuvat osallistujilta lähtevään tarpeeseen (Vapaatiimi).		Tavoite: uudenlaisten kansalaislähtöisten kurssien järjestäminen. Mittari: kurssien määrä. Laadullinen mittari: kurssipalautte.	Korona on vaikuttanut vapaan sivistystyön kurssituotantomäärään. Osa kursseista on jouduttu perumaan. Kurssipalautte kerätään joka kurssilta. Palautteen perusteella kurssit ovat onnistuneet.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2022
Matkailun edistäminen	Suunnitellaan vapaan sivistystyön toimintana koulutuspalvelujen tarjontaa ulkomailla oleville koulutuksen ammattilaisille (sulautuvan oppimisen malli) => mahdollisuus toteuttaa osa koulutuksista lähikoulutusjaksoina (Liikelaitoksen hallinto ja Vapaatiimi).	Tavoite: vuoden 2022 aikana on löydetty kotimaiset yhteistyökumppanit koulutuksen toteuttamista varten. Mittari: yhteistyökumppaneiden lukumäärä	Konsortio on hajotettu jo aiemmin.

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2022
Saavutettavuus	Kehitetään verkko-oppimisympäristöä edelleen laajentaen sitä toimintoihin, jotka on perinteisesti nähty lähipalveluina (Liikelaitoksen työvaliokunta).	Hanketoiminnan kautta on todennettavasti luotu malli/malleja saavutettavuuden parantamiseksi.	Suunniteltu Etelä-Savon vapaan sivistystyön kehittämisalustan (digitaalinen alusta) toteuttamista alueen kuntien edustajien kanssa.
Palvelujen digitalisointi	Verkossa ja verkko-oppimisympäristössä tapahtuvan digitaalisen koulutuspalvelun kehittäminen ja palvelun mahdollistaminen yhä useammalle (Nettikoulustiimi ja liikelaitoksen hallinto).	Tavoite: verkossa olevien opiskelijoiden määrän kasvaminen. Mittari: opiskelijoiden lkm. Laadullinen mittari: opiskelijoiden palaute.	Nettiperuskoulun opiskelijamäärä on pysynyt samana. Tämän vuoden aikana on jatkettu digitaalista hyvinvointiympäristön kehittämistä osana oppimista tukevaa palvelua. Opiskelijoiden palaute kerätään syksyllä.
Kestävä kehitys ja ilmasto- muutoksen torjunta	Hankintapäätösten yhteydessä huomioidaan kestävä kehityksen toteuttaminen. Poistot toteutetaan ainakin kaluston osalta kiertonetin kautta (Liikelaitoksen kestävä kehityksen –työryhmä).	Mahdollisimman monissa hankinnoissa on noudatettu kestävä kehityksen periaatetta. Kaikki kalustopoistot toteutetaan Kiertonetin kautta.	Toteutunut suunnitellusti.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2022
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Etsitään yhteistyömahdollisuuksia erityisesti maahanmuuttajien kouluttamiseksi alueellisesti työelämätarvetta vastaavaksi (Liikelaitoksen hallinto).	Useampi yhteistyökumppani löytyy.	Uusia yhteistyökumppaneita ei ole löytynyt.
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Tehdään yhteistyötä verkossa tapahtuvan oppimisen kehittämiseksi valtakunnallisesti (koko liikelaitos).	Tavoite: opiskelijamäärien kasvu. Mittari: opiskelijoiden lkm.	Aiotun toimenpiteen seurauksena opiskelijamäärät eivät ole kasvaneet.

Työllisydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2022
Osaavan työvoiman saata- vuus	Selvitetään olemassa olevien rakenteiden pohjalta mahdollisuutta hyödyntää digitaalisuutta, joka houkuttelee osaavaa työvoimaa alueelle (Liikelaitoksen johto, Suunta-tiimi).	Tavoite: liikelaitos hakee yhteistyökumppanuuksia alueella olevien korkeakoulujen kanssa yhteisen hankkeen suunnittelemiseksi. Mittari: hankehakemus on lähetetty rahoittajalle.	Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaan liittyvä hankehakemus lähti rahoittajalle kesällä.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteutuma 31.7.2022
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Lisätään tietoisuutta Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavian/Otavian opiston pitkäaikaisesta koulutukseen liittyvästä digitaalisesta osaamisesta ja valtakunnallisesta roolista koulutuksen edelläkävijänä jo 130 vuoden ajan (koko liikelaitos).	Järjestetään 130-vuotisjuhlat. Järjestettävien tilaisuuksien määrä.	Syksyn juhlatapahtumia on valmisteltu alkuvuoden aikana.

8.2 Vesiliikelaitos

Johdon analyysi

Toimintaympäristöä on leimannut siirtyminen yhteiskunnan vakauden tilasta yhä syvenevän epävarmuuden ajanjaksoon. Pandemian hallinnan lisäksi toimintoja uudistetaan ja sopeutetaan Venäjän ja Ukrainan välisen sodan pitkittymisen ja sen kielteisten heijastusvaikutusten seurauksena. Huoli sähköenergian riittävydestä, energian säästötavoitteet ja energian hinta sekä huoltovarmuus ovat nousseet keskusteluun kuluvan vuoden aikana. Myös ilmastomuutoksen vaikutusten torjunta tulee edellyttämään entistä tehokkaampien keinojen käyttöönottoa.

Vesiliikelaitoksen liikeylijäämätavoite (sitova) on 840 000 euroa. Liikelaitoksen liikeylijäämäluvut sisältävät poistot, poiketen esim. kaupunkiympäristölautakunnasta.

Käyttötalouden kulujen jarrua on painettu niiden kuluelementtien kohdalla, joihin voidaan vaikuttaa (olemassa oleviin sopimuksiin ei voida juurikaan vaikuttaa). Ennusteessa huomioidaan jo hankittujen materiaalien käyttö tarkastelun poikkileikkausajan jälkeen. Olemassa oleville tiedoilla ennustetaan vuoden liikeylijäämäksi nolla euroa. Lokakuun seurannan yhteydessä tullaan esittämään liikeylijäämätavoitteen alituslupaa.

Vesilaitoksen tuotoista 94 % muodostuu vesi- ja jätevesimaksutuotoista. Veden myyntimäärä ja laskutetun jäteveden määrä näyttävät toteutuvan talousarvion mukaisena.

Vesilaitos uusi vesimaksujaan ja palvelujen hinnoitteluaan 1.1.2022 alkaen. Vesimaksua, jätevesimaksua ja palvelumaksuja korotettiin 3 %. Vesilaitoksen tulojen arvioidaan kertyvän suunnitellusti talousarvion mukaisena.

Vesilaitoksen kumulatiivisesti kertyviä kuluja on kertynyt talousarviota enemmän.

Henkilöstökulut toteutuvat suunnitellusti. 1.8.2022 siirtyy yleishallintopalveluista kaksi henkilöä suoraan Vesiliikelaitoksen kirjanpitoon.

Aineet ja tarvikkeet kohdan kustannukset toteutuvat TA:ssa varautumista enemmän.

Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamon tuotantotekijöiden (esim. kemikaalit, energia, lietteen käsittely) markkinahinnat ovat nousseet ennustamattomasti, mikä näkyy TA kustannusten ylityksenä. Kemikaalit eivät kaikilta osin (kilpailutuksen perusteena on ollut arvio, johon tarjous on perustunut) kuulu operointisopimukseen. Prosessien ylösajo on kuluttanut kemikaaleja enemmän, kuin varsinaisen tuotantoprosessin kulutuksen arvio on ollut. Kemikaaleja hankitaan panosperusteisesti, jolloin kustannukset kirjautuvat etupainotteisesti ja käyttö jaksottuu kulutuksen myötä.

Laitoksen sähkönkulutus vesiprosessien osalta vastaa suunniteltua. Puhdistamon käyttöönottovaiheessa järjestelty verkko-yhtiön sähkömittaus ja -laskutus muuttuu. Voimalaitoksen sähkönkulutus on tullut Vesilaitoksen liittymän ja mittauksen kautta. Vesilaitos tulee jatkossa laskuttamaan voimalaitososuuden sopimuksen mukaisesti.

Palvelujen ostot kohdassa näkyvä tulopumppaamon ja jätevedenpuhdistamon pääurakan urakkasopimusten riitautuminen ja sen käsittely käräjäoikeudessa ovat synnyttäneet kustannuksia, joihin ei ole käyttötalouden TA-vaiheessa varauduttu. Kenkäveron vanhan puhdistamon purkuluvan ja purkujätteen käsittelyn lupavalmisteluun kustannuksia ei oltu huomioitu TA-vaiheessa.

Talouden kehittymistä on läpikäyty henkilöstön tapaamisessa ja viesti vain välttämättömien kustannusten synnyttämisestä on läpikäyty. Kustannusten säästötoimenpiteinä on käynnistetty kesän aikana testaukset mm. puhdistamoprosessien ajotapoja ja automaatiota koskien sekä Rantakylätalon tilatarveselvitys. Loppuvuoden aikana lisäsäästötoimenpiteitä tarvitaan erityisesti sähkön kulutuksen vähentämiseen. Varavoimakoneisiin liittyen selvitetään mahdollisuutta hyödyntää sähkön tuotantokapasiteettia esimerkiksi säätösähkösopimuksien avulla.

Talouselukuja vertailtaessa eri vuosien osalta on huomioitava, että Vesilaitoksen puhdistamo-eroointi siirtyi ulkoiselle palvelutuottajalle toukokuun 2021 aikana ja puhdistamo otettiin täyteen tuotantokäyttöön lokakuussa 2021.

Vesilaitoksen toiminnassa ennakoimattomia käyttökuluja voi syntyä yleisessä taloustilanteesta olevasta epävarmuudesta johtuen. Vesilaitos jatkaa huoltovarmuuden edellyttämiä toimia kyberturvallisuuden tehostamisessa ja kriittisten varaosien saatavuuden varmistamisessa.

Ketunniemen ja Otavan Suutarintien vesihuoltohankkeet on tämän vuoden investointien osalta keskeytetty. Hankkeiden markkinahinnat ja talousarviossa varatut määrärahat poikkesivat oleellisesti. Hankkeet kilpailutetaan talven 2023 aikana uudelleen. Toimenpiteillä turvataan investointiohjelman määrärahaa pysyminen.

Kaupungin johdon toimesta Vesilaitoksen organisoimisesta konsernissa on tehty yhtiöittämisselvitys. Vesiliikelaitoksen johtamisessa siirryttiin 1.7.2022 vt. johtajan käytäntöön.

Sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.2022
Liikelyijäämä	840 000 €	-1 394 603 €
Korvaus peruspääomasta	500 000 €	0 €

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	31.7.2022
Veden myynti, 1000 m3	2541	2580	1309
Jäteveden laskutus, 1000 m3	2473	2630	1356
Vesi- ja jätevesitaksa yht. €/m3	4,54	4,68	4,68

Ohjelmakortit

Mikkelin Vesilaitos tuottaa vesihuoltopalveluja toiminta-alueillaan Mikkelin kantakaupungissa, Rantakylässä, Otavassa, Anttolassa, Haukivuorella, Ristiinassa ja Suomenniemellä. Vesilaitoksen asiakkaina ovat lähes kaikki kaava-alueilla olevat kiinteistöt ja tuotantolaitokset sekä Mikkelin alueella toimivat vesiosuuskunnat. Vesilaitoksen palvelut tuotetaan liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Vesilaitos hoitaa kaikki käyttömenonsa sekä tavoitteidensa mukaiset uudis- ja korvausinvestoinnit hankkimallaan tulo-rahoituksella.

Palvelusuunnitelma

Liikelaitoksella on kahdeksan jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa sekä vastaa sen hallinnon, toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Vesiliikelaitoksen toiminnan painopisteet on asetettu siten että ne tukevat valtuuston vahvistamia kaupungin strategisia tavoitteita. Kaupungin talousarviossa on asetettu vesilaitokselle toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Viemärlaitostoiminnasta huolehtiminen lupamääräysten mukaisesti. Häiriötilanteisiin varautuminen ja häiriötilanteiden hallinta suunnitelmallista (verkostopäällikkö)	Viemäriverkoston ylivuotoja enintään 5/vuosi. Yksi häiriötilanneharjoitus/vuosi.	Kaksi ylivuotoa.
	Verkostosaneeraukset (verkostopäällikkö)	100 m/vuosi	Saneerauksia valmiina 200 metriä.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.7.2022
EcoSairila -kehittämislusta	Metsä-Sairilan jätevesipuhdistamon rakentaminen ja käyttöönotto (vesilaitoksen johtaja)	Laitos häiriöttömässä tuotantokäytössä.	Laitos tuotantokäytössä.
	Vesiosaamiskeskuksen toimintaa edistetään (vesilaitoksen johtaja)	Teollisuusvesilinjasto ja -prosessi valmisteilla EcoSairilan alueelle.	Teollisuusvesilinjasto rakennettu, prosessi suunnittelussa.

9. Säästöohjelmaseuranta

Tässä kappaleessa esitettävään taulukkoon on koottu ne talouden tasapainottamiseksi linjatut toimenpiteet, jotka ovat nousseet esiin konsernirakenneselvityksen, palvelusuunnitelman, Talous- ja tulevaisuus -ohjelman sekä Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman myötä. Lisäksi taulukossa on esitetty vuoden 2022 talousarviovalmistelun yhteydessä päätetyt lisäsäästöt. Konserniyhtiöihin liittyviä toimenpiteitä ei ole sisällytetty tähän raporttiin.

Säästöohjelmaseuranta on aiemmin esitetty kaupunginhallitukselle, mutta jatkossa se yhdistellään koko kaupungin seurantaraporttiin. Taulukossa värikoodi kertoo, onko toimenpide toteutettu (vihreä), onko asia edennyt mutta kesken (keltainen), vai onko toimenpide aloittamatta tai todettu mahdottomaksi toteuttaa (punainen). Taulukossa on myös toimenpidekohtaisesti oma laatikkonsa lyhyen lisätarkennukseen.

Osa päätetyistä toimista ulottuu myös tuleville vuosille. Tulevaisuuteen kohdistettuja säästötavoitteita ei ole seurantaan tuotu, vaan taulukossa raportoidaan ainoastaan aiemmille tai kuluvalle vuosille asetetut tavoitteet ja niiden tilanne.

ONKO
TOTEUTUNUT/EDENNYT
V. 2022 aikana tai sitä
ennen

TOIMENPIDE	Vastuuhlö	2018	2019	2020	2021	2022	vihr. / kelt. / pun.	LYHYT PERUSTELU 8/2022
ICT	Talousjoht					100 000		toteutuu
Taloushallinto	Talousjoht			100 000	300 000			
Ryhmisten lakkauttaminen ja lapset päiväkoteihin	Sivistysjoht		10 500	27 700	15 800			kaksi ryhmistä edelleen toiminnassa (ryhmisten lapset eivät mahdu nykyisiin päiväkoteihin)
Kansalaisopiston kurssimäärä	Sivistysjoht		10 000	10 000	20 000	20 000		toteutettu
TMT-maksu	Hallintojoht	170 000	130 000	0	0	400 000		Tmt- listalla olevat työttömät eivät kohtaa avoimia olevia työpaikkoja. Tämän vuoden ennuste on 3,5 milj. euroa
Lukion tuntikehys ja kurssitarjotin	Sivistysjoht		100 000	120 000	70 000			
Yleisavustukset, kumppanuudet (hyvos)	Sivistysjoht		30 000	75 000	35 000			
Konsernipalvelut: kiinteistöyhtiöiden ja muiden yhtiöiden yhdistäminen	Talousjoht			5 000	5 000			saavutettu lähinnä välillisiä säästöjä hallintokuluista
Konserniyhtiöiden lisätuloutus	Talousjoht			600 000	200 000	1 200 000		konserniyhtiöt sitoutuivat lisäosinkoihin TA2022 valmistelussa.
Konsernipankin korkotuotot	Talousjoht			38 000	10 000	40 000		Lisäkorkotuottojen saaminen riippuu myönnettävien lainojen määrästä. V. 2021 myönnettiin konsernilainaa vain vesiliikelaitokselle (sisäinen korkotulo)
Arkistojen tiivistys	Hallintojoht			25 000	25 000			Ristiina ja S-niemi siirretty keskustaan. Haukivuori kesken, mutta suurin osa siirretty.
Liikuntapaikat	Sivistysjoht			79 000	181 000			
Miksein sopimussumman vähentäminen	Hallintojoht			100 000	100 000			
Jaoston uudelleenorganisointi	Hallintojoht				10 000			
Kilpailutusten säästö/kulujen kasvun rajaus	Kaup.keh.joht			100 000	100 000			
Metsien hoito, tonttien myyntipros, mittauspalvelu, puistot, julk.alueet	Kaup.keh.joht			100 000	100 000			
Taksat tekniikassa	Kaup.keh.joht			25 000	25 000			

Tontinmyynnin tehostaminen	Kaup.keh.joht				145 000	145 000		
Kirjastoratkaisut	Sivistysjoht			19 500	189 500			
Mikkelin lukion Ristiinan toimipisteen lakkautus	Sivistysjoht			288 000	288 000			
Kunnallisveroprosentin nosto	Talousjoht							
Kiinteistöveroprosenttien nosto	Talousjoht			440 000	1 560 000			Toteutunut. Joustavaan verotukseen valmistumien siirsi pääosan verotulojen noususta vuodelle -21.
16.12.2019 päättyneet YT-neuvottelut	Henk.joht			1 986 830	1 319 657	313 303		Toteutunut, osiltaan siirretty Patu-toimenpideohjelmaan
Varhaiskasvatus / henkilöstösäästö (pl. Itäinen alue)	Sivistysjoht				62 500	88 000		toteutettu
Kaupunginorkesterin toimintakulujen leikkaus	Sivistysjoht				10 000			
Museon palveluverkko	Sivistysjoht				11 700	7 800		toteutettu
4H-kumppanuussopimuksen pienentäminen	Sivistysjoht				6 300			
Anttolan nuorisotilasta luopuminen ja Ristiinan nuorisotilan järjestely	Sivistysjoht				20 000	10 000		toteutettu
Otavan kirjasto-nuorisotilasta luopuminen	Sivistysjoht				12 000			
Kattilansillan nuorisotilan siirto tilapäistiloihin	Sivistysjoht			20 000				
LähiTapiola Areenan sopimuksen päättyminen	Sivistysjoht					12 000		Toteutettu
Säästö aluejohtokuntien toiminnasta	Kaup.keh.joht				50 000			TA23 raamissa leikkaus
Katuvalojen kesäkauden sammutusjakson pidennys	Kaup.keh.joht				12 000			
Palveluasumisen isännöinnistä luopuminen	Kaup.keh.joht					30 000		kesken
Yksityisteiden perusparannus- ja kestopäällystämisen raamileikkaus	Kaup.keh.joht				150 000			
KOPA:n htv-vähennykset	Hallintojoht				166 000	72 000		ks. selitys
Johtamisjärjestelmän uudistaminen	Henk.joht				130 000			

Kamppailuareenan käyttömaksu	Sivistysjoht				15 000	5 000		toteutettu
Omaisuuuden realisoiminen	Kaup.keh.joht				220 000	1 010 000		
VUODEN 2022 TA-VALMISTELUSSA PÄÄTETYT LISÄSÄÄSTÖT								
Varhaiskasvatus: Rantakylän, Lähemäen, Ristiinan avoimien vaka-ryhmien toiminnan supistus	Sivistysjoht					82 900		
Varhaiskasvatus: resurssilastenhoitajien ja kiertävien lastenhoitajien määrän tarkastelu	Sivistysjoht					128 000		
Varhaiskasvatus: perhepäivähoidon lasten sijoittaminen päiväkoteihin	Sivistysjoht					124 000		
Lukiokoulutus	Sivistysjoht					60 000		
Kansalaisopisto	Sivistysjoht					50 000		
Museot, menosäästö (painatukset ja ilmoitukset, muut palvelut, muu materiaali)	Sivistysjoht					8 000		
Museot, säästö kumppanuussopimuksesta 10 %	Sivistysjoht					5 700		
Yleiset kulttuuripalvelut, määrärahalleikkaus	Sivistysjoht					28 500		
Yleisten kulttuuripalvelujen avustusten leikkaaminen 10 %	Sivistysjoht					14 630		
Liikuntapalveluiden avustusten leikkaaminen 10 %	Sivistysjoht					20 000		
Liikunta / Raviradan pukuhuoneiden siivouksen lopetus	Sivistysjoht					3 500		
Liikunta / lisätulot harjoitusjäähallin kokoustilasta	Sivistysjoht					3 600		
Liikunta / tulolisäys, useita toimenpiteitä	Sivistysjoht					40 000		ei toteudu, alkuvuoden koronarajoitukset
Nuorisopalveluiden avustuksista leikkaaminen 10 %	Sivistysjoht					8 270		
Orkesterin rahoitus- ja toimintajärjestelyt	Sivistysjoht					-	(vuodelle 2023)	
Lentokentän toiminnan tehostaminen	Sivistysjoht					-	(vuodelle 2023)	
Maaseudun kehittämisen avustusleikkaus 10 %	Kaup.keh. joht.					10 000		

Hissivustusten leikkaus	Kaup.keh.joht					50 000		
Katujen uusintapäällystys	Kaup.keh.joht					100 000		
Satamien ylläpito	Kaup.keh.joht					20 000		
Paikallisvalvojan tehtävä	Kaup.keh.joht					25 000		
Katusulatusjärj. korjausinvestoinnin säästövaikutus (inv.summa 40 teur)	Kaup.keh.joht					40 000		
Haukivuori-talon myynti tai purku (v. 22 säästö 0, jos joudutaan purkamaan)	Kaup.keh.joht							Asemakaavatarkastelu kesken
Metsätähden myynti, säästö kiinteistön kuluista	Kaup.keh.joht					15 000		Myynti ei ole toteutunut, mutta tavoiteltu säästö on saavutettu tilojen vuokraamisella
Kisakaaren myynti, säästö kiinteistön kuluista	Kaup.keh.joht					25 000		Säätiölle siirron projekti kariutui 9/22. Edetään myyntitoimissa.
Matkailutoimisto virastotalolle, lisätulo kaupungille	Kaup.keh.joht					50 000		
Säästö ostopalveluista, Asto-palvelualueen yhteinen	Kaup.keh.joht					180 000		
Oppisopimusrahojen leikkaus	Hallintojoht					100 000		Toteutettu
Säästö työllisyydenhoidon palvelukokonaisuudesta (kilpailutus)	Hallintojoht					100 000		Toteutettu
Tasoleikkaus KH:n avustuksiin/kumppan., joita ei ole sidottu sopimuksin v. -22	Hallintojoht					31 740		Toteutettu
Työttömien terveystarkastukset	Hallintojoht					50 000		Toteutettu
Vaihdopalvelun siirto Essotelta Telialle	Hallintojoht					12 000		Toteutettu
PALVELUT JA TULEVAISUUS (PATU)								
Määräaikaiset, jotka eivät ole sijaisia (kohdentuvat myöhemmin)	Henk.joht					150 000		Arvio saavutetaan 31.12.2022 mennessä
Budjettiin varatut palkat, aleneva htv-määrä kohdentuu myöhemmin	Henk.joht					420 000		Arvio saavutetaan 31.12.2022 mennessä
Palkkauksen täyttölupamenettely, htv-määrä kohdentuu myöhemmin	Henk.joht					80 000		Arvio saavutetaan 31.12.2022 mennessä
Konsernipalvelut -11 HTV	Hallintojoht					268 571		osa siirrosta tapahtuu vasta 1.4.2023

Otavan lähipalvelupisteen sopimuksen uudistaminen	Hallintojoht					-	(vuodelle 2023)	On toteutuksessa.
Kehitysrahat	Talousjoht.					102 000		Määrärahat leikattu Patu-ohjelman mukaisesti.
Ulkovaalilaineet	Hallintojoht					-	(vuodelle 2023)	On toteutuksessa.
KH ja KJ ostopalvelut	Hallintojoht					10 000		määrärahat leikattu Patu-ohjelman mukaisesti, mutta ostopalvelubudjetti ylittyy.
Strategia, asiantuntijapalvelut	Hallintojoht					13 000		Määrärahat leikattu Patu-ohjelman mukaisesti.
Äänestysalueet	Hallintojoht					-		Toteutettu. Valtuusto teki asiasta päätöksen elokuussa 2022.
Työpajatoimintojen siirtyminen HVA:lle	Hallintojoht					-	(vuodelle 2023)	On toteutuksessa.
Kehityshankerahat, kertaluontoinen	Hallintojoht					293 000		
Säästö kesätyörahasta	Hallintojoht					150 000		
Hanke-eurot, kertaluontoinen	Hallintojoht					50 000		
Ruoka ja puhtaus, vuosisiivous	Hallintojoht					110 000		
Satunnainen myyntivoitto	Hallintojoht / kaup.keh.joht					500 000		valmistelussa, toteutus 12/2022 mennessä
Peitsarin koulun yhdistäminen Lähemäkeen	Sivistysjoht					134 000		toteutuu 129.000 €
Leikkaus kasvatus- ja opetuslautakunnan hankintoihin	Sivistysjoht					300 000		
Tilaukskuljetusten rajoittaminen Waltti-kortin avulla	Sivistysjoht					50 000		toteutnee koululaiskuljetusten kokonaisuudessa
Lukion säästötavoite	Sivistysjoht					150 000		
Kansalaisopisto	Sivistysjoht					100 000		lukuvuosi kesken, toteutunee
Asiointipalvelu kirjastolle	Hallintojoht					-	(vuodelle 2023)	On toteutuksessa.
Kirjastot: Suomenniemen ja Otavan kirjastot	Sivistysjoht					-	(vuodelle 2023)	
Vapaa-aika, liikuntapalvelut	Sivistysjoht					-	(vuodelle 2023)	
Nuorisopalvelut	Sivistysjoht					-	(vuodelle 2023)	

Asuminen ja toimintaympäristö -5,5 HTV	Kaup.keh.joht					141 429		
Naistingin ja rakennuspalveluiden yhteistyön syventäminen	Kaup.keh.joht					-	(vuodelle 2023)	
Yksityistieavustukset 100 + 140 teur KH:n kumppauudet 27 teur	Kaup.keh.joht					127 000		
Avustukset ja kumppanuudet, jotka on lukittu 2022; 10% ja 20%	Hallintojoht					-	(vuodelle 2023)	
Hankintojen leikkaus	Talousjoht.					831 400		Määrärahat leikattu Patu-ohjelman mukaisesti.

ELINVOIMAHANKKEET		Strategia ja kehityspäällikkö	
Invest-In toiminnan kehittäminen kaupunkikonsernissa			Konsernin yhteinen liidilista, seuranta elinvoimaryhmässä, toimintamallin jatkokehittämiseen ja käytännön työhön hankerahoitusta
Systemaattisen after care -toimintamallin käyttöönotto			Toimintamalli otettu käyttöön (elinvoimaryhmä), säännölliset tapaamiset sovittu. Vierailut kohderyhmän yrityksissä käynnistetty
Datakeskusinvestoinnin edistäminen			2 erillistä tonttivarausta voimassa syyskuun loppuun, toiseen liittyy aiesopimus datakeskuksen perustamisesta (selvitys menossa), keskustelut käynnissä useamman toimijan kanssa. Taustaselvityksiä ja markkinointimateriaalipakettia kehitetty.
Helprintin kiinteistön investointi- ja liiketoimintamahdollisuudet			Kiinteistö yksityisomistuksessa, kaupunkikonsernin mahdollisuudet kehittämiseen rajoittuneet.
Yrittäjyys ekosysteemin toimeenpano			hankehakemus valmisteilla, menossa hakuun loppuvuonna 2022, toteuttaminen edellyttää lisärahoitusta (hankkeella)
Etelä-Savon pääomarahaston käynnistäminen			toteutettu
CreaVillagen toimeenpano			konsepti ei etene suunnitellulla alueella, maankäytön ja kaavoituksen suunnitelmat eivät suuntaudu CreaVillage-konseptin mukaisesti

Uusien yritysten vuosi 202X		selvityksiä tehty, yrityspalvelusetelin toteuttaminen edellyttää kaupungin lisärahoitusta
Monipaikkainen asuminen ja työskentely		toteutettu
Luonto ja hyvinvointimatkailu		toteutettu
Pellosta pöytään -ruokaklusterin kehittäminen		Hanke on edellyt suunnitelman mukaisesti (Saimaa Food & Tourism)
Osaavan työvoiman varmistaminen		hankehakemus ELYllä, edellyttää lisärahoitusta (hankkeella)
Varmistetaan yritysneuvontaverkoston kasvupalveluissa parhaiden käytänteiden käyttö		hankehakemus valmisteilla, menossa hakuun loppuvuonna 2022, toteuttaminen edellyttää lisärahoitusta (hankkeella), sis. yritysten yhden luukun palvelukonsepti
Ekosysteemisopimuksen solmiminen valtion kanssa		toteutettu

EDUNVALVONTAHANKKEET

Sote ja kuntien talous	Kaup.joht.		Riski Essoten budjettiylitykselle v. 2022 on suuri.
Otavian valtionosuuksien takaisinperintä	Sivistysjoht		Prosessi päättynyt, takaisinperintä toteutuu
Laajakaistayhteyksien varmistaminen harvaan asutuilla seuduilla	Kaup.keh.joht		Avustukset, maakuntaliiton hanke
Savonradan liikenteen kehittäminen	Kaup.keh.joht		Itärata oy perustettu.
5-tie Hurus-Hietanen	Kaup.keh.joht		ELYn suunnittelu etenee.
Kansallisarkiston massadigitointi	Strat. ja keh.pääl		ei ole edistynyt
Sodan ja rauhan keskuksen Muistin tiedekeskus-status	Strat. ja keh.pääl		ei päätöstä vakituisesta vuotuisesta rahoituksesta

